

WWW.UNILIB.RS

Б Р А Н И Ч

ОРГАН АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ У БЕОГРАДУ

Б р а н и ч уређује Одбор састављен од Владимира Св. Симића,
Др. Видана О. Благојевића и Др. Радоја Ј. Вукчевића адвоката

Власник и издавач Б р а н и ч а је Адвокатска Комора у Београду
коју претставља претседник Владимир Св. Симић адвокат

САДРЖАЈ

ДВАДЕСЕТ СЕДМЕ ГОДИНЕ

БР. 1.—12.

ОД ЈАНУАРА ДО ДЕЦЕМБРА 1939. ГОД.

БЕОГРАД

1 9 3 9.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Сарадници Бранича у обој години

Амар Леон	76
Анђоновић Милорад 103, 139, 192, 387, 392, 393, 405, 552, 617, 618, 671, 673	
Благојевић Обрад Б.	5
Благојевић Др. Видан О. 23, 103, 135, 136, 137, 138, 164, 193, 194, 195, 196, 447, 491, 605	
Богдановић Жарко В.	114
Вукчевић Др. Радоје 27, 311, 501, 633	
Герасимовић Драг. 46, 184, 185, 445, 447	
Дебрецени Др. Аладар	428
Белошевић Брашислав Л. . 109, 331	
Боновић Никола	319
Живадиновић Ж. Милан . . 15, 105	
Ивановић Тихомир М. 34, 72, 74, 121, 170, 172, 326, 327, 355, 367, 426, 427, 536, 607, 608, 609	
Ивковић Драгомир И.	403
Јевремовић Бранко 31, 117, 173, 352, 423, 533, 602, 640, 641, 642	
Јоксиф Станојло М.	332
Карић Леон Бор.	67
Казимировић Др. Радован Н. . 512	
Лилић Л.	674
Лукић Б. Војислав	69
Матић Милан Љ.	369
Мецулам Рафаило	643

Милетић Владеша	322
Миловић Александар Р.	96, 356
Милојковић Љубомир Н.	638
Милошевић Војислав	19
Мирковић Др. Ђорђе Ж.	148
Мишровић Александар М. 60, 331, 417	
Мишић Душан П.	53, 324, 521
Павловић Вој. Љ.	77
Пешковић Иван Д.	616, 617
Петровић Др. Бор. Д. 99, 102, 112, 430, 542, 543, 552	
Протић Коста	143, 352, 629
Радовић Никола М.	57
Рибар Др. Иван	22
Симић Владимир Св.	13, 303
Смиљанић Јован Д. 35, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 78, 82, 84, 86, 89, 91, 92, 95, 124, 125, 126, 176, 178, 179, 181, 329, 330, 373, 375, 379, 380, 382, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 538, 540, 612	
Спасић Милорад Ђ.	161
Срзентић Никола	610
Стефановић Божидар	529
Суботић Др. Страхиња	408
Тасић Др. Ђорђе 349, 482, 484, 486	
Триковић Андреја С.	644
Филичевић Ставро	184

UNIVERSITY OF BELGRADE FACULTY OF LAW
BIBLIOTHECA JURIDICA
LIBRARY OF THE FACULTY OF LAW
OF THE UNIVERSITY OF BELGRADE

	Страна
1) Смрт Добривоја-Добре С. Петковића — — — — —	2
2) Чланци из дневне штампе — — — — —	2
3) Говори адвоката на погребу пок. Добривоја-Добре С. Петковића од 13 јануара 1939 год. — — — — —	8
4) Говори адвоката на комеморативној седници Београдске адвокатске коморе од 18 јануара 1939 год. поводом смрти Добривоја-Добре С. Петковића — — — — —	13
5) Адвокатским приправницима треба дати већа бранилачка права пред Окружним судом од Жарка В. Богдановића — — — — —	114
6) О личности судије од Милорада Ђ. Спасића — — — — —	161
7) О полагању судијског и адвокатског испита на подручју Касационог суда у Београду с обзиром на тач. 4 § 33 Финансијског закона за 1938/39 годину од Владимира Св. Симића — — — — —	318
8) Допуна Др. Ивана Рибара — — — — —	318
9) Оживите закон од Владете М. Милетића — — — — —	322
10) Шта је савезна држава у поређењу са другим облицима државних заједница, и специјално, са аутономијом од Др. Ђорђа Тасића — — — — —	349
11) Једно поравнање из доба слабе писмености од Драгомира И. Ивковића — — — — —	403
12) Моро Ђафери од Милорада Антоновића — — — — —	405
13) Место закона — уредба о судијама од Др. Радоја Вукчевића — — — — —	501
14) Религиозно-филозофски и црквено-правни погледи х. к. Др-а Живојина М. Перића, од Др. Радована Казимировића — — — — —	512

ГРАЂАНСКО ПРАВО И ПОСТУПАК

1) Да ли су сви првостепени судови надлежни по старим јавним продајама од Душана П. Мишића — — — — —	53
2) Грађански парнични поступак у пракси и теорији од Александра Митровића — — — — —	60
3) Однос кућевласника и настојника зграда од Леона Бор. Карића — — — — —	67
4) Заблуде о етажној својини од Војислава Б. Лукића — — — — —	69
5) О накнади штете због пропуштања нотификације меничног протеста од Косте Ј. Протића — — — — —	143
6) Ликвидација неправилних акционарских друштава с. о. о. по новом Трговачком закону од Др. Ђорђа Мирковића — — — — —	148
7) О сигнатури, специјално с обзиром на правне лекове који долазе пред суд без потписа адвоката од Милана Ж. Живадиновића — — — — —	305
8) Критика предоснове Грађанског законика од Николе Ђоновића — — — — —	319
9) О одговорности нотификанта за накнаду штете из § 44 мен. зак. од Косте Ј. Протића — — — — —	352
10) Кад ће суд донети пресуду због изостанка туженика са првог рочишта од Алексија М. Митровића — — — — —	417
11) О одговорности регресних дужника по амортизираним меницама од Косте Ј. Протића — — — — —	629
12) О искључењу удове из удовичког уживања од Љубомира Н. Милојковића — — — — —	638

КРИВИЧНО ПРАВО И ПОСТУПАК

- 1) I Образложевање одлука Апелационог суда и наређења § 210 КП. II Може ли Апелациони суд, кад решава о приговору против оптужнице, изменити квалификацију дела постављену у оптужници од стране државног тужиоца од **Братислава М. Белошевића** — — — — — 109
- 2) Повраћај права и поништај осуде (рехабилитација) и дејство ове на статус службеника који је губитком часних права изгубио право на државну службу од **Др. Боривоја Д. Петровића** — — — — — 112
- 3) О амнестији увреда и клевета кажњивих по Закону о штампима и по крив. зак. од **Др. Радоја Вукчевића** — — — — — 311
- 4) Закон о сузбијању злоупотреба у службеној дужности је укинут од **Душана Мишића** — — — — — 324
- 5) Утицај истражног затвора на изрицање новчане казне од **Александра Р. Миловића** — — — — — 356
- 6) Објекат дела из § 282 КЗ од **Др. Страхине Суботића** — — — — — 408
- 7) Да ли муж за своју жену код дела увреде и клевете може подизати тужбу од **Божидара Стефановића** — — — — — 529
- 8) Награде за рад у кривичним предметима од **Др. Радоја Вукчевића** — — — — — 633

ВАНПАРНИЧНИ ПОСТУПАК

- 1) Да ли малолетник има својевласт од **Душана П. Мишића** — — — — — 521

ЗАКОН О РАДЊАМА

- 1) Примена Закона о радњама на службене односе пензионера запослених у трговачким и овим сличним радњама од **Николе Радовића** — — — — — 57

СУДСКА ПРАКСА

а) Из грађанског правосуђа:

- 1) Управитељ стечајне масе може поднети тужбу ради побивања само по одобрењу стечајног судије (Закључак Апелационог суда у Новом Саду од 7 априла 1937 год., Пл. 283/37) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 31
- 2) И за оспоравање брачности детета у смислу § 114 грађ. зак. важи рок од три месеца о коме је реч у § 128 нашег законика од **Тихомира М. Ивановића** — — — — — 34
- 3) Муж је дужан да даје издржавање жени и у стучају када жена кућу напусти кривицом мужа (Пресуда Касационог суда у Београду од 8 марта 1939 год., Рев. 450) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 35
- 4) Ако је жена кривицом можда напустила брачну заједницу муж је дужан да јој даје издржавање без обзира што се води бракоразводна парница (Пресуда Касационог суда у Београду од 6 октобра 1938 год., Рев. 1769) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 38
- 5) Ради наплате издржавања може се у извршење ради обезбеђења узети 2/3 принадлежности извршеника (Закључак Касационог суда у Београду од 14 новембра 1938 год., Рек. 611) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 39
- 6) За спорове о утврђивању важности брака закљученог између супружника у римокатоличкој цркви, а који је одлуком старокатоличког Духовног суда разрешен, надлежан је грађански суд (Закључак Касационог суда у Београду од 28 октобра 1938 год., Рек. 12) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 40
- 7) На тужбе засноване због неправедног обogaђења имају се применити прописи редовних рокова за правне лекове, а не прописи рокова за меничне спорове (Закључак Каса-

- ционог суда у Београду од 27 априла 1937 год., Рек. 116) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 41
- 8) За примену ванпарничног поступка није потребно да прописи грађанског права, који регулишу питање издржавања детета, садрже и формално-правну одредбу о решавању овога питања по ванпарничном поступку (Закључак Касационог суда у Београду од 17 августа 1937 год., Рек. 4115) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 42
- 9) Изјава замерке није формалне природе већ ако се иста по § 260 грађ. пар. пост. о повреди поступка не изјави онда се странка не може више жалити на ту повреду (Пресуда Касационог суда у Београду од 16 септембра 1937 год., Рек. 1214) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 43
- 10) Делегација — § 28 гр. п. п. од **Драг. Д. Герасимовића** — — — — — 46
- 11) Давање претходног одобрења за штампање списка од стране државног тужиоца не спада у његову службену функцију, да би услед доцније забране растурања одговарао за накнаду штете (Пресуда Касационог суда од 5 октобра 1938 год., Рек. 918/38) од **Тих. М. Ивановића** — — — — — 72
- 12) Обим вршења права удовичког уживања има се ценити по прописима §§ 374—383 Грађ. зак., који прописи говоре о службености уживања у опште (Пресуда Касационог суда од 22 новембра 1938 год., Рек. 2120/38) од **Тих. М. Ивановића** — — — — — 74
- 13) Ако је имовина продата двојници, јачи је у своме праву онај купац који је ту имовину пре купио по писмену потврђеном код среске власти (Одлука Опште седнице Касационог суда у Београду од 18 октобра 1938 год., Рек. 639) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 78
- 14) По § 478 грађ. зак. отац не може, путем тестамената, оставити женском детету више него мушком на рачун законског дела мушког детета (Одлука Опште седнице Касационог суда у Београду од 18 октобра 1938 год. Рек. 219) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 82
- 15) За повраћај мираза жени поред мужа, одговоран је солидарно и свекар као старешина задруге (Пресуда Касационог суда у Београду од 28 јануара 1938 год., Рек. 1256/37) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 84
- 16) Ако отац у законском року, по § 128 грађ. зак., не поведе спор за доказивање ванбрачности детета, дете се сматра за брачно, без обзира што је у књигама рођених заведено као ванбрачно дете (Пресуда Касационог суда у Београду од 18 новембра 1938 год., Рек. 951/37) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 86
- 17) Ако је задруга образована из два мушка члана, па један умре, и остави за наследника кћер, други члан задруге не може се, по § 529 грађ. зак., користити исплатом наслеђа у новцу, јошто је смрћу једног задругара задруга угашена (Пресуда Касационог суда у Београду од 30 августа 1938 године Рек. 701) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 89
- 18) По § 494 грађ. парн. пост. тужилац је овлашћен да предлог за пропуштање учини и на самом рочишту за усмену спорну расправу (Пресуда Касационог суда у Београду од 1 јуна 1937 год. Рек. 1623/36) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 91
- 19) Уношење постојања терета издржавања, спреме и удомљења у оглас о продаји непокретне имовине, не може створити стварно право, ако то право не постоји и ако није уведено у интабулационе књиге (Закључак Касационог суда у Београду од 3 септембра 1938 год. Рек. 754) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 92
- 20) Шофери се сматрају као помоћно особље само онда ако послови које они врше имају везе са организованим радом

предузећа (Закључак Касационог суда у Београду од 16 септембра 1938 год. Рев. 800) од **Јована Д. Смиљанића** —

21) Главни дужник и јемац да ће тај дуг бити о року плаћен не могу бити истовремено утужени и осуђени једном пресудом да дуг солидарно плате, већ прво мора бити утужен главни дужник па тек ако се од њега не може дуг наплатити онда наступа обавеза јемца да дуг плати и да буде за то утужен ако то неће добровољно да плати (Пресуда Касационог суда у Београду од 30 новембра 1938 год. Рев. 166/38) од **Александра Р. Миловића** —

22) Стечај се не може отворити, ако се не установи, да је дужник обуставио плаћање (Закључак Касационог суда у Новом Саду Рек-362/1936 од 29 априла 1937 год.) од **Бранка Јевремовића** —

23) Кад је продавац на саслушању код суда тражио да се потврди пренос имања на купца, онда је овај јачи од ранијег купца истог имања, који има само уговор, и ако тапија услед преста ранијег купца није потврђена од стране суда (Пресуда Касационог суда у Београду од 30 септембра 1938 год. Рев. 1147/38) од **Тих. М. Ивановића** —

24) За спорове кућне службености надлежност суда одређује се према вредности означеној у тужби (Закључак Касационог суда у Београду од 2 септембра 1938 год. Рек. 225) од **Јована Д. Смиљанића** —

25) Ако се туженик, по § 123/II грађ. парн. пост., на првом рочишту не позове на држаоца спорне ствари, поступак има да се настави са тужеником (Пресуда Касационог суда у Београду од 17 октобра 1938 год. Рев. 1316) од **Јована Д. Смиљанића** —

26) Ако рок исплате није опредељен, интерес ће се по § 654 грађ. зак. плаћати од времена опомене од стране тужиоца (Пресуда Касационог суда у Београду од 28 октобра 1938 год. Рев. 1150/38) од **Јована Д. Смиљанића** —

27) На рочиште се мора поћи по судском, а не по своме часовнику (Закључак Касационог суда) — прештампано из Политике од 15 фебруара 1939 год. —

28) Жена нема права на повраћај мираза у случају одвојеног живота, већ само ако је брак разведен (Пресуда Касационог суда) — Прештампано из Правде од 14 фебруара 1939 г. —

29) Закуподавац има право да откаже локал у случају ако је кирија плаћена после уговореног рока (Пресуда Касационог суда у Београду) — Прештампано из Правде од 3 марта 1939 год. —

30) Слободно одмеравање износа који се парницом тражи (Пресуда Сталног изабраног суда Трговинске коморе у Београду од 21 фебруара 1939 год. Бр. 3695) од **Др. Видана О. Благојевића** —

31) Кад је код уговора о заједници и наслеђу једна страна задржала право да може једнострано раскинути уговор, она то не мора тражити преко суда, већ може учинити и у тестаменту (Пресуда Касационог суда од 18 фебруара 1939 год. Рев. 2027/38) од **Тих. М. Ивановића** —

32) Адвокат може уговорити хонорар, да учини потребне коракне код Суда за заштиту Државе, ради уступања предмета редовном суду (Касациони суд у Новом Саду од 4 августа 1938 год. Б. Г. Бр. 941/34) од **Бранка Јевремовића** —

33) Властодавац не може тражити поништај нагодбе, ако је пуномоћник прекорачио дату му власт у случају, да је друга уговарајућа странка добронамерна (Касациони суд у Новом Саду бр. 30/31 од 22 новембра 1934 год.) од **Бранко Јевремовића** —

- 34) Обавеза мужа да врати жени мираз не наступа ако супружници живе одвојено, већ само ако је брак разведен (Пресуда Касационог суда у Београду од 10 новембра 1938 год. Рев. 1333) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 176
- 35) У случају одустања од веридбе, вереница је дужна да врати све примљене дарове, без обзира што се вереник венчао пре ње (Пресуда Касационог суда у Београду од 5 новембра 1938 год. Рев. 1254 од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 178
- 36) Ако адвокат досуђене парничне трошкове, који му по уговору са странком припадају као награда, није могао да реализује услед законске немогућности — доношења Уредбе о заштити замљерадника — тужена страна није одговорна за исте (Пресуда Касационог суда у Београду од 8 новембра 1938 год. Рев. 1306) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 179
- 37) Купац нема право да тражи накнаду за неуживање купљеног имања, ако са своје стране куповну цену није у потпуности исплатио (Пресуда Касационог суда у Београду од 28 марта 1938 год. Рев. 40) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 181
- 38) Кад тужилац сведе тужбено тражење на парничне трошкове о истима се има одлучити закључком а не пресудом (Закључак Окружног суда за град Београд Пл.-1080/37) од **Драг. Д. Герасимовића** — — — — — 184
- 39) Искључива посебна местна надлежност из § 74 грпп. (оставинске ствари) од **Драг. Д. Герасимовића** — — — — — 185
- 40) Наследници нису дужни да плате трошкове удовице (Пресуда Касационог суда) — Прештампано из Правде од 23 марта 1939 год. — — — — — 186
- 41) За спорове о државним потраживањима од државних службеника, која проистичу из службеничког односа, надлежне су административне власти (Закључак Касационог суда у Београду од 28 јануара 1939 год. Рек.-542) — Прештампано из Правде од 30 марта 1939 год. — — — — — 187
- 42) Крштеница није доказ да је дете ванбрачно рођено (Пресуда Касационог суда у Београду) — Прештампано из Политике од 30 марта 1939 год. — — — — — 189
- 43) Наследници означени у § 414 Грађанског закона имају право уживања имовине с удовом на једнаке делове (Закључак Касационог суда у Београду од 3 новембра 1938 год. Рек. 313) — Прештампано из Правде од 19 марта 1939 г. — — — — — 189
- 44) Унука од сина искључује из дединог наследства своју тетку, односно рођену кћер оставночеву (Пресуда Касационог суда у Београду од 8 децембра 1938 год. Рев. 1807) — Прештампано из Правде од 20 марта 1939 год. — — — — — 190
- 45) Кад је банка есконтвану меницу реесконтовала код Народне банке, па је пре доспелости испунила, онда је она у односу према претходним потписницима ималац менице а не индосант (Закључак Касационог суда у Београду од 23 јануара 1939 год. Рев.-16/39) од **Тих. М. Ивановића** — — — — — 326
- 46) И ако је акцептант, по тужби ремитента, осуђен за превару, јер је меницу која је по споразуму имала да се употреби као гаранциона есконтовао, ипак поштен ималац не губи право наплате меничне суме од ремитента (Пресуда Касационог суда у Београду од 25 јануара 1939 год. Рев.-1794/38) од **Тих. М. Ивановића** — — — — — 327
- 47) По § 51 тач. 3 грађ. зак. као датум смрти има се узети и дан кад се нестали налазио у смртној опасности (Пресуда Касационог суда у Београду од 26 децембра 1938 год. Рев. 1615) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 329
- 48) Наредбе судске могу се побити правним леком само у колико се њима наређује прекид поступка (Закључак Касационог суда у Београду од 20 децембра 1938 год. Рек.-452) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 330

- Ревизиско посмено кад не садржи ревизиске разлоге одба-
цује Касациони суд а не првостепни парнични суд (За-
кључак Касационог суда у Београду од 25 фебруара 1939
год. Рев. 596/38) од **Александра Митровића** — — — — — 331
- 50) За примену § 471 тач. а г. с. п. меродавно је занимање
продавчево у моменту закључења уговора од **Станојла М.
Јоксића** — — — — — 332
- 51) Занатлије се сматрају трговцима када робу узимају у ци-
љу прераде и препродаје. — Прештампано из Правде од
3 априла 1939 год. — — — — — 334
- 52) Надлежност за спорове између суповластичара рударских
предузећа. — Прештампано из Политике од 5 априла
1939 год. — — — — — 335
- 53) Ако жена својевољно напусти мужевљево кућу, онда не-
ма право да тражи издржавање од мужа. — Прештампано
из Правде од 7 априла 1939 год. — — — — — 335
- 54) Супрузи се могу и пред црквеним судом поравнати у по-
гледу издржавања. — Прештампано из Политике од
17 априла 1939 год. — — — — — 336
- 55) Кад није уговорен отказни рок локала или стана, онда је
рок за отказ 14 дана. — Прештампано из Правде од
18 априла 1939 год. — — — — — 337
- 56) За штете нанесене друштву од стране његових чиновника,
чланови управе акционарског друштва не одговарају као
јемци. — Прештампано из Политике од 18 априла 1939
год. — — — — — 338
- 57) Држава не одговара за накнаду штете ако тужилац једно-
временно није поред државе тужио и одговорне чиновни-
ке. — Прештампано из Правде од 19 априла 1939 год. — — — — — 339
- 58) Путем поравнања купац не стиче право својине на продатој
имовини, те се она може оптеретити све до издавања та-
пије као продавчево својина. — Прештампано из Правде
од 24 априла 1939 год. — — — — — 341
- 59) Келнери имају право на накнаду за прековремени рад, ако
он прелази законом предвиђено време трајања рада без
обзира да ли је њихов рад ефективан. — Прештампано из
Правде од 26 априла 1939 год. — — — — — 341
- 60) За тужбу Окружног уреда против послодавца због непла-
ћеног доприноса нису надлежни редовни судови. — Пре-
штампано из Политике од 29 априла 1939 год. — — — — — 343
- 61) Адвокату не припада награда за рад, за који зна или је мо-
гао држати, да ће бити безуспешан, изузев ако је тај рад
извршио на нарочити захтев странке (Пресуда Касационог
суда у Новом Саду од 28 маја 1938 год. Р. 636/34) од **Бран-
ка Јевремовића** — — — — — 362
- 62) Кад странка у парници има два пуномоћника-адвоката на
им је судска одлука уручена у разво време, рок за улагање
правног лека има се рачунати од ранијег уручења (Закључ-
чак Касационог суда у Новом Саду од 29 августа 1938 год.
Р. 639/34) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 363
- 63) За вођење излучне парнице адвокат нема права на награду
ако зна да некретнине нису власништво његове странке
(Пресуда Касационог суда у Новом Саду од 4 јуна 1938
год. Р. 814/34) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 363
- 64) Државна свилара у Н. С. није правно лице нити фирма већ
део државне имовине те се тужба има управити против
Државног ерара (Закључак Касационог суда у Новом Са-
ду од 9 септембра 1938 год. Рек. 11/38) од **Бранка Јевре-
мовића** — — — — — 364
- 65) Захтеви због превременог отпуштања морају се путем суда
остваривати у смислу § 246 Зак. о рад. за шест месеци по
протеку дана када су се могли изнети иначе су искључени

- (Пресуда Касационог суда у Новом Саду од 12 априла 1938 год. Р. 692/37) од **Бранка Јевремовића** — — — — 365
- 66) У смислу чл. 25 Закона о судијама застарелост права на накнаду штете причињене незаконитом одлуком тече од дана када је тужилац сазнао за оштећење а не од дана када је сазнао да је одлука суда незаконита (Пресуда Касационог суда у Београду од 1 априла 1939 год. Рев. 1725/38) од **Тих. М. Ивановића** — — — — 365
- 67) Уговорна клаузула којом се једна страна обавезује да испуни уговор кад буде могла преставља услов који није противан § 13 Грађ. зак. али који се сматра да не постоји те друга страна може у свако доба тражити испуњење уговора (Пресуда Касационог суда од 31 марта 1939 год. Рев. 193/39) од **Тих. М. Ивановића** — — — — 367
- 68) У доношењу одлуке о отварању стечаја не могу учествовати почасне судије већ само редовно веће Трговачког суда (Закључак Касационог суда у Београду од 24 новембра 1938 год. Рек. 633) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — 373
- 69) Кад два купца купе једно исто имање без тапије, њихово је право према продавцу тражбено и пречи је у праву онај који је први купио (Решење Касационог суда у Београду од 30 децембра 1938 год. Рев. 431/2/37 од **Јована Д. Смиљанића**) — — — — 375
- 70) За расправу питања о државини уживања заоставше имовине до окончања оставинске ствари надлежан је срески суд у оставинској расправи а не редован суд (Закључак Касационог суда у Београду од 10 јануара 1939 год. Рев. 32) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — 379
- 71) Депоновање дуговане суме у судске руке не значи и ослобођење од дуга (Пресуда Касационог суда у Београду од 18 јануара 1939 год. Рев. 1701/38) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — 380
- 72) Смањење камате по земљорадничким меницама врши се у специјалном поступку по Уредби и Правилнику о ликвидацији земљорадничких дугова а не у редовном парничном поступку (Пресуда Касационог суда у Београду од 25 јануара 1939 год. Рев. 1753/38) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — 382
- 73) Редовни суд није надлежан да расправља спорове о наплати неплаћених приноса за осигурање радника (Закључак Касационог суда у Београду). — Прештампано из Правде од 5 маја 1939 год. — — — — 383
- 74) По смрти очевој малолетно дете узима на старање мајка без обзира што је брак између његових родитеља био разведен (Пресуда Касационог суда од 24 фебруара 1939 год. Рев. 28). — Прештампано из Правде од 5 маја 1939 год. — — — — 384
- 75) Муж нема право на накнаду за изгубљену жену односно мајку своје деце (Пресуда Касационог суда у Београду). — Прештампано из Политике од 6 маја 1939 год. — — — — 385
- 76) Уговор о закупу концесије за држање апотеке није порабни уговор (Пресуда Касационог суда у Београду). — Прештампано из Политике од 21 маја 1939 год. — — — — 386
- 77) Уз позивно писмено не мора бити приложено пуномоћје адвоката (Одлука Касационог суда у Београду). — Прештампано из Политике од 26 маја 1939 год. — — — — 386
- 78) Корисник осигурања може бити вереница означена као будућа жена са којом се вереник услед смрти није венчао (Пресуда Касационог суда у Београду). — Прештампано из Политике од 5 јуна 1939 год. — — — — 387
- 79) О једном установљеној награди по молби адвоката према властитој странци у парници адвоката против властите странке не може се више мериторно расправљати о ви-

- сини исте (Пресуда Касационог суда у Новом Саду од 6 априла 1939 год. Рев. 686/36) од **Бранка Јевремовића** — 425
- 80) Преноситељ који је исплатио меницу и ако она није о року протестована, услед чега је био испао из меничне обавезе, нема права на повраћај исплаћене суме по § 902 грађ. зак. (Пресуда Касационог суда у Београду од 17 маја 1939 год. Рев. 297/39) од **Тих. М. Ивановића** — — — — — 426
- 81) Кад је се удова споразумела са наследником да јој он на име њеног удовичког уживања плати одређене месечне износе у новцу, онда на случај неиспуњења обавезе од стране наследника суд га може осудити на плаћање не само доспелих него и будућих рата удовичког уживања у смислу § 502 гр. п. п. (Пресуда Касационог суда у Београду од 5 јуна 1939 год. Рев. 735/39) од **Тих. М. Ивановића** — 427
- 82) Уговарајућа страна не може бити ослобођена сваке уговорене обавезе и ако је допустила да јој дата капара пропадне код уговорача који није крив за неизвршење уговора (Пресуда Касационог суда у Београду Рев. 1507/38) од **Драг. Д. Герасимовића** — прештампано из Правде од 13 јуна 1939 год. са примедбом **Др. Видана О. Благојевића** — — — — — 445
- 83) Надлежност изабраног суда може се уговорити само за спорове настале поводом датих приговора на отказ уговора о закупу а не и за отказ (Закључак Касационог суда у Београду) од **Драг. Д. Герасимовића** — прештампано из Правде од 16 јуна 1939 год. — — — — — 447
- 84) За исплату наслеђа умрлог задругара меродавна је вредност имовине у оном тренутку кад задругар жељи да користи право исплате (Пресуда Касационог суда у Београду од 14 фебруара 1939 год.) — Прештампано из Правде од 16 јуна 1939 год. — — — — — 448
- 85) Музички аутори имају право наплате за приказивање тон-филмова (Закључак Касационог суда у Београду) — Прештампано из Правде од 21 јуна 1939 год. — — — — — 450
- 86) Тражење издржавања у месечним ратама застарева за три године (Пресуда Касационог суда у Београду) — Прештампано из Правде од 21 јуна 1939 год. — — — — — 450
- 87) Родитељ није дужан да плаћа дугове свог пунолетног сина настале због лечења у државном санаторијуму (Пресуда Касационог суда у Београду) од **Јована Д. Смиљанића** — Прештампано из Правде од 23 јуна 1939 год. — — — — — 452
- 88) Усињеник усвојен без икаквих услова и изузећа може се отпустити испод родитељске власти без обзира да ли је усињен као малолетан или пунолетан (Пресуда Касационог суда у Београду од 15 марта 1939 год. Рев. 2408/38). — Прештампано из Правде од 30 јуна 1939 год. од **Јов. Д. Смиљанића** — — — — — 452
- 89) За накнаду штете која проистиче из уговора о превозу путника и робе, може се тужити само држава, а не и одговорни службеник. — Прештампано из Правде од 4. јула 1939 год. — — — — — 454
- 90) Доказани блуд, по § 113 Грађанског закона, нема значаја за брачност детета. — Прештампано из Правде од 11 јула 1939 год. — — — — — 455
- 91) Терет удовичког ужитка и право сусвојине спречавају јавну дружбу на идеалним деловима имовине извршеника. — Прештампано из Правде од 13 јула 1939 год. — — — — — 456
- 92) За образовање задруге малолетнику је потребно одобрење староца (Пресудом Касационог суда у Београду од 14 1939 год. Рев. 2162/38) од **Братислава Белошевића** — 531
- 93) Адвокат може да уговори награду за свој рад, и погодба се има односити на награду, а не и на трошкове, он има

- права да поред награде тражи и трошкове. Али закон под трошковима подразумева само готове издатке а не и награду, коју суд установљава за адвокатски рад. (Пресуда Касационог суда у Новом Саду Рев. 531/34 од 19 маја 1939 год.) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 533
- 94) Утврђивање вредности спорног предмета пред позивним судом, не може се нападати правним леком обзиром на § 594 ст. 3 Грпп. а веже и ревизиони суд (Пресуда Касационог суда у Новом Саду Н. Г. бр. 682/34 од 5 маја 1938 год.) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 535
- 95) Ревизиони суд у смислу § 604 грађ. парн. поступка не може да укине пресуду позивног суда зато, што је позивни суд судио у већу од три судије место у већу од пет судија, јер се по § 571 бр. 2 грпп. пресуда може укинути као ништавна, ако се та ништавост десила код парничног т. ј. првостепеног суда ст. 3 § 604 грпп. (Пресуда Касационог суда оделење Б. из Новог Сада бр. Рев. 378/35 од 24 септембра 1936 год.) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 536
- 96) И после ступања на снагу Грађанског парничног поступка на подручју Касационог суда у Београду остао је у важности пропис § 375а срп. Казненог закона (Одлука Опште седнице Касационог суда у Београду од 10 јуна 1939 г. Су. Бр. 152/39) од **Тих. М. Ивановића** — — — — — 536
- 97) По § 78 од. III мен. зак. жирант који меницу плати дужан је своје право регреса, према осталим жирантима, употребити у року од 6 месеци или да их обавести да је противу њега подигнута менична тужба. (Пресуда Касационог суда у Београду од 9 фебруара 1939 године Рев. 1996) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 538
- 98) Забележба спора не може бити сметња извршењу на предмету уз који је убележена јер нема оно правно дејство, које би имале укњижбе и предбележбе. (Пресуда Касационог суда у Београду од 13 маја 1939 год. Рев. 248) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 540
- 99) Две контрадикторне одлуке вишег суда у погледу питања месне надлежности грађанског парничног суда од **Др. Бор. Д. Петровића** — — — — — 542
- 100) Суд досуђује парничне трошкове у смислу § 156 гр. п. п. и ако тужилац не поднесе трошковник написмено, већ само стави предлог да суд одмери трошкове. (Закључак Окружног суда за град Београд Пл. бр. 549/36) од **Др. Бор. Д. Петровића** — — — — — 543
- 101) Породични додатак је саставни део принадежности, — а не припада детету за које се прима (Пресуда Касационог суда) прештампано из Привредног Прегледа од 8 јула 1939 год. — — — — — 544
- 102) Наследница која је имање продала задржавајући право доживотног уживања има право на уживање продатог имања, без обзира на право ако је оно уписано у јавне књиге пре купца. (Пресуда Касационог суда у Београду од 25 маја 1939 године). Прештампано из Правде од 20 августа 1939 — — — — — 545
- 103) Застарелост тужбе по § 25 Закона о судијама почиње тећи од дана када је оштећеник сазнао за оштећење а не од дана када је сазнао да је судска радња незаконита. — — — — — 546
- 104) Уредба о заштити земљорадника и Уредба о ликвидацији земљорадничких дугова нису установе јавноправног карактера. — Прештампано из Правде од 28 августа 1939 год. — — — — — 548

- 105) Удови припада месечна рента због губитка супруга само до преудаје. (Пресуда Касационог суда из Новог Сада бр. Г. 705/34 од 12 априла 1938 год.) од **Бранка Јевремовића** 602
- 106) У смислу § 331 Зак. о радњама, службени однос на пробу може се уговорити највише за месец дана, а по § 338 то се право службопримчево не може ставити ван снаге или ограничити. Према чему након истека пробног времена од месец дана има се сматрати време проведено у служби сталним, дефинитивним, мада је пробно време уговорено на дуже време од месец дана. (Пресуда Касационог суда у Новом Саду Рев. 572137 од 18 априла 1938 год.) од **Бранка Јевремовића** 603
- 107) Када тужилац приликом подношења тужбе за неку куповнину положи само куповну цену а не и износ преносних и осталих трошкова, он је поступио по § 674 Грађ. зак. и сте стране његова тужба је уредна, од **Др. Видана О. Благојевића** 605
- 108) Ранији купац по поравнању може, у смислу § 2 Закона о побијању правних дела изван стечаја, побијати доцнији уговор о купопродаји истог имања као фиктиван (Закључак Касационог суда у Београду од 4 септембра 1939 год. Рев. 1151/39) од **Тих. М. Ивановића** 607
- 109) Да би пуномоћник могао пуноважно менично обвезати неписменог властодавца, нужно је, да власт, која тврди пуномоћство, у потврди констатује, да је властодавцу прочитан овај део пуномоћија, којим даје овлашћење пуномоћнику да га менично обвезе (Пресуда Касационог суда у Београду од 14 септембра 1939 год. Рев. 251/39) од **Тих. М. Ивановића** 608
- 110) И наследници умрлог могу удови оспорити право уживања на заоставштину због њеног вероломног напуштања мужа (§ 417 Грађ. зак.) (Пресуда Касационог суда у Београду од 16 септембра 1939 год. Рев. 77/39) од **Тих. М. Ивановића** 609
- 111) Пред којом се влашћу има спровести поступак извршења кад је захтев за извршење заснован на осудном решењу донетом по прописима старог Грађанског поступка (Закључак Касационог суда у Београду Рек. 477/39) од **Н. Срзентића** 610
- 112) Заштита новчаних завода односи се само на банчина дуговања која су заснована на уговорима о зајму или другим уговорима, а не и на положени новац у банци са одређеном сврхом. (Пресуда Касационог суда у Београду од 22 јуна 1939 год. Рев. 2015/37) од **Јована Д. Смиљанића** 612
- 113) Веровнички одбор нема права да у име веровника изјављује правни лек против одлука стечајног суда, јер не заступа интересе појединих веровника. (Закључак Касационог суда у Београду од 15 јануара 1934 год. Рек. 46) од **Ивана Д. Петковића** 616
- 114) На основу извршне пресуде редовног суда о издржавању не може се издати платни налог по § 641 гр. п. п. (Закључак Касационог суда у Београду од 15 новембра 1934 год. Рек. 1634) од **Ивана Д. Петковића** 616
- 115) Обавеза потписника по застарелој меници није више солидарна већ обична јемачка обавеза по § 829 гр. зак. (Решење Касационог суда у Београду од 24 новембра 1934 год. Рев. 1353) од **Ивана Д. Петковића** 617
- 116) Висину издржавања малолетне деце може услед измењених околности мењати старатељски суд ма да су исту родитељи приликом развода брака споразумно одредили. (Закључак Касационог суда Рек. 424/39) од **Рафаила Мешулама** 643
- 117) Када при уговору о купопродаји простора права истраживања руда и копова, продавац није знао у време закљу-

чења уговора да је пронађено на терену тога права ка-
ква руда или коп, а купац је то знао и прећутао је ту
околност, онда је такав уговор услед заблуде и обмане
ништаван. (Пресуда Касационог суда у Београду од 21 ју-
на 1939 год. Рев. 2208/37) од **Андреје С. Трпковића** — — 644

б) Из кривичног правосуђа:

- 1) Старијем малолетнику за дело угрожено алтернативном
казном (вечите робије или времене робије), ако није уста-
новљен зао карактер или нечасне побуде, изрећи ће се
казна обзиром на § 30 бр. 2 к. з. (Пресуда Касационог
суда у Новом Саду од 31 маја 1937 год. Кре. 372/36) од
Бранка Јевремовића — — — — — 32
- 2) Недопуштenu ревизију у смислу § 334 од последњи к. п. од-
биће ревизиони а не Окружни суд. (Решење Апелационог
суда у Новом Саду од 6 априла 1937 год. Кжа. 48/37) од
Бранка Јевремовића — — — — — 34
- 3) За противприродни блуд из § 285 к. з. над дететом од три
године нема места примени условне осуде из § 65 к. з.
од **Леона А. Амара** — — — — — 76
- 4) Постоји дело крађе кад је ствар узета из пуковског магаци-
на у намери да се употреби за потребе које пуковске је-
динице (чете, батерије, ескадрона) (Решење Великог војног
суда бр. 133 од 13 јануара 1938 год.) од **Вој. Љ. Павловића** — — — — — 77
- 5) Када је јавни службеник у путни рачун унео други датум а
не онај када је путовање извршено, нема дела из § 397 к.
з. (Пресуда Касационог суда у Новом Саду од 26 априла
1937 год. Кре. 353/36) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 117
- 6) У кривичној ствари ако позивни суд установи постојање
другог дела, а не оног за које је оптужени оглашен кри-
вим од стране првостепеног суда, мора позивни суд по-
ступити по §§ 400—402 и 405 к. п. (Пресуда Касационог
суда у Новом Саду од 10 фебруара 1937 год. Бр. Кно. 8/36)
од **Бранка Јевремовића** — — — — — 118
- 7) Одбијањем предлога о преслушању сведока, чије је место
живљења непознато, нема повреде формалног закона из §
336 бр. 5 к. п. (Пресуда Касационог суда у Новом Саду
од 30 августа 1932 год. Кре. 448/32) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 119
- 8) Надлежност између окружног и средног суда не може од-
бити истражни судија већ окружни суд. (Решење Апела-
ционог суда у Новом Саду од 20 априла 1937 год. Кно.
22/37) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 120
- 9) Има ли места ублажавању казне по § 71 тач. 5. к. з. за
дело из § 302 од. 1 реч. 2 к. з. од **Ставре Филиповића** — — — — — 184
- 10) Да ли су чињење да се изда неистинит сточни пасош и упо-
треба таквог пасоша кривична дела из § 218 или из §
222 к. з. од **Милана Љ. Матића** — — — — — 369
- 11) Ослобођењем од оптужбе оптуженика, што је починио ин-
криминисано дело у неурачунљивом стању, услед употребе
алкохолних пића, а оглашењем кривим за дело из § 166
к. з., Окружни суд је повредио материјални закон из §
337 бр. 16 к. с. п.; а када је ту пресуду поништио Апе-
лациони суд у погледу дела из § 166 к. з. јер да за то
дело нема оптужбе, повредио је закон из § 399 од. III к.
с. п. (Пресуда Касационог суда у Новом Саду од 1 марта
1939 год.) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 425
- 12) Урачунавање истражног затвора у казну у времену од про-
глашења првостепене пресуде до изрицања касационе од-
луке од **Др. Аладара Дебрецени** — — — — — 428
- 13) Кад су на једном месту означени и то: једно лице као од-
говорни а друго као главни уредник, а суд нађе да су оба
лица уредници, онда је потребно, у смислу од. V чл. 9
зак. о штампи, утврдити које је лице било уредник за о-

- нај део листа где је инкриминисани чланак оштампан (Пресуда Касационог суда у Београду од 19 маја 1933 г. Кре. 337/2) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 431
- 14) По штампарским кривцима правни лек мора се изјавити и оправдати у року од три дана по саопштењу одлуке (Пресуда Касационог суда у Београду од 19 маја 1933 год. Кре. 355) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 431
- 15) По чл. 33 Закона о штампи и ако за кривична дела учињена штампом одговарају заједно: писац, уредник, издавач, штампар и растурач, ипак тужилац није дужан тужити сва та лица, јер по § 88 крив. закона, поступак отпочиње против свих учесника и онда кад је тужба поднета против једног од њих. (Пресуда Касационог суда у Београду од 2 јуна 1938 год. Кре. 120/3) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 432
- 16) Проношење вести путем штампарских навода преко штампе, не потпада под Закон о штампи већ под прописе Закона о сузбијању нелојалне конкуренције. (Решење Касационог суда у Београду од 3 новембра 1933 год. Кре. 839) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 432
- 17) За решавање призива, изјављеног против пресуде судије појединца при Окружном суду, изречене због дела из чл. 29 Закона о штампи, у смислу тач. 3 § 12 у вези од. II § 390 крив. суд. пост. надлежан је Апелациони суд. (Решење Касационог суда у Београду од 8 децембра 1933 год. Кре. 952) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 433
- 18) Кад приватни тужилац у смислу чл. 34 Зак. о штампи, на позив суда не прошири оптужницу и према писцу инкриминисаног чланка, као главном кривцу, онда се по последњем ставу одељка II § 51 крив. суд. пост. има узети да је тиме прећутно одустао од тужбе против њега и такав одустанак према једном учеснику по од. II § 89 крив. зак. повлачи обустављање поступка и према осталим учесницима (Пресуда Касационог суда у Београду од 29 децембра 1933 год. Кре. 759) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 434
- 19) Кад приватни тужилац, по Закону о штампи, не прошири оптужницу и на правог писца, онда се у том случају оптужени не ослобођава од оптужбе по § 280 к. с. п., већ се оптужба одбија по § 276 к. с. п. (Пресуда Касационог суда у Београду од 29 децембра 1933 год. Кре. 759) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 434
- 20) Примени прописа § 326 к. с. п. о повраћају у пређашње стање има места и за рокове о правним лековима предвиђеним у чл. 90 Зак. о штампи. (Пресуда Касационог суда у Београду од 6 марта 1934 год. Кре. 773/33) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 435
- 21) Примени прописа § 311 к. з., као општег прописа, нема места и на дела клевете учињена путем штампе; јер чл. 61 Зак. о штампи изриком допушта доказивање истинитости чињеница клевете путем штампе свима доказним средствима, па и сведоцима, осим случајева који су у овом пропису лимитативно набројани. (Пресуда Касационог суда у Београду од 30 марта 1934 год. Кре. 114/2) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 435
- 22) По чл. 73 од. IV Зак. о штампи, оптужени је дужан само, у остављеном року именовати сва доказна сретства, а не и да појединачно или индивидуално именује сва лица која намерава употребити, као сведоке, у своју одбрану. (Пресуда Касационог суда у Београду од 20 априла 1934 год. Кре. 76) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 436
- 23) По § 63 крив. зак. суд може изрећи новчану казну само поред времене казне лишења слободе, а не и поред казне

вечите робије која као и казна смрти апсорбује мање казне па и новчану казну. (Пресуда Касационог суда у Београду од 7 априла 1933 год. Кре. 252) од **Јована Д. Смиљанића**

437

- 24) Призив противу пресуде Среског суда може се заснивати само на повредама закона наведеним у пропису тач. 2 § 393 крив. суд. пост., а не и на повредама формалног закона из тач. 3 § 336 крив. суд. пост. које су повреде изостављене за пресуде среских судова. (Пресуда Касационог суда у Београду од 15 јуна 1933 год. Кре. 427/4) од **Јована Д. Смиљанића**

437

- 25) Покушај кривичног дела из § 250 крив. закона кажњив је само у случају кад кривична радња потпада под одељак II истог зак. прописа, а не и под одељак I истог закона. (Пресуда Касационог суда у Београду од 22 јуна 1933 год. Кре. 500/4) од **Јована Д. Смиљанића**

438

- 26) Нема нужне одбране, кад учинилац изврши кривично дело умишљајно после извршеног напада на његову имовину; нити пак има прекорачење исте, пошто му је право на заштиту имовине престало. (Пресуда Касационог суда у Београду од 23 јуна 1933 год. Кре. 346) од **Јована Д. Смиљанића**

438

- 27) Кад оправдање ревизије не садржи ревизионе наводе, и ако је странка означила да стоји повреда материјалног закона, већ иста садржи све елементе правног лека — призива, онда је окружни суд дужан да такву ревизију у смислу § 341 тач. 2 ксп. одбаци као неблагоприятну. (Решење Касационог суда у Београду од 1 септембра 1933 год. Кре. 610) од **Јована Д. Смиљанића**

439

- 28) Пропис § 151 Закона о шумама има се применити само у случају кад је кривична радња — сеча дрва извршена у каквој шуми а не и на њиви приватног тужиоца. (Решење Касационог суда у Београду од 4 септембра 1933 год. Кно. 98) од **Јована Д. Смиљанића**

440

- 29) Заблуда у личности, ерор ин персонам, ниуколико не може утицати на саму правну квалификацију кривичне радње, пошто је и у оваквом случају код учиниоца умишљај управљен на лишење живота, дакле на повреду једног правно заштићеног добра, — живота. (Решење Касационог суда у Београду од 8 фебруара 1934 год. бр. Кре. 32/34) од **Јована Д. Смиљанића**

440

- 30) По § 311 од. II к. з., ако је предмет клевете кривично дело, које се гони по службеној дужности, а правноснажна одлука по том кривичном предмету не постоји, поступак за дело клевете одлаже се, док се поступак по делу, које је предмет клевете, правноснажном одлуком не оконча. (Пресуда Касационог суда у Београду од 22 фебруара 1934 год. Кре. 68) од **Јована Д. Смиљанића**

441

- 31) Пропис § 24 крив. зак. дозвољава нужну одбрану ради одбране сваког правног добра, па и кад је у питању телесни интегритет односно здравље, под условом да буду испуњени сви реkvизити за постојање нужне одбране. (Решење Касационог суда у Београду од 22 августа 1934 год. Кре. 544/2) од **Јована Д. Смиљанића**

442

- 32) Трајно унакажење леве руке, као важног дела човечијег тела, претставља кривично дело из § 178 тач. 4, а не дело из § 178 од. I крив. зак. (Решење Касационог суда у Београду од 3 октобра 1934 год. Кре. 768/2) од **Јована Д. Смиљанића**

443

- 33) За примену прописа § 319 крив. зак. тражи се да је утају извршио државни службеник вршећи јавну службу а не и то да му је благајничка служба поверена. (Решење Каса-

- ционог суда у Београду од 3 октобра 1934 год. Кре. 693) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 443
- 34) Кад суд врши ублажавање казне по § 71 тач. 4 крив. зак., онда казну оптуженику не може спустити испод минимума који овај зак. пропис предвиђа. (Пресуда Касационог суда у Београду од 3 октобра 1934 год. Кре. 580) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 444
- 35) Давање робе на вересију из задружног магацина задругарима не преставља противправно присвајање у своју или туђу корист, те да би постојало кривично дело из § 319 крив. зак. (Решење Касационог суда у Београду од 3 октобра 1933 год. Кре. 776) од **Јована Д. Смиљанића** — — — — — 445
- 36) Војна лица и за штампарске кривице подлежу суђењу војних судова. — Прештампано из Политике од 7 јуна 1939 год. — — — — — 455
- 37) Прописи §§ 88 и 89 к. з. нису проширени и на кривична дела причињена путем штампе. (Касациони суд у Новом Саду Кре. 201/32 од 9 септембра 1933 год.) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 640
- 38) Предлог за гоњење по делу из § 380 к. з. има се ставити у року од три месеца од дана пријема тужбе или платежног налога, а не од дана извршења исплате дуга (Апелациони суд у Новом Саду Копа. 306/37 од 1 јуна 1937 год.) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 641
- 39) Бесправно ловљење дивљачи на државном добру и одношење исте је дело из § 316 бр. 4 к. з. (Касациони суд у Новом Саду Кре. 214/39 од 7 новембра 1939 год.) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 642

в) Из Административног правосуђа:

- 1) Тумачење § 12 и § 69 зак. о држ. саобраћајном особљу од стране Државног савета (Пресуда бр. 7993/39) од **Др. Бор. Д. Петровића** — — — — — 430

г) Из сталешког правосуђа:

- 1) Жалба против одлуке Одбора Адвокатске коморе у смислу § 46 Закона о адвокатима има се предати Одбору Адвокатске коморе, који је одлуку донео. Непосредно поднета жалба Касационом суду има се вратити жалиоцу с тим да је поднесе надлежној власти. (Решење Касационог суда у Новом Саду В. П. 138/34 од 9 маја 1934 год.) од **Бранка Јевремовића** — — — — — 120
- 2) Хонорар сталног адвоката једног предузећа, и кад се плаћа периодично подлежи течевини, а не службеничком порезу. — Прештампано из Привредног прегледа од 31 децембра 1938 год. — — — — — 129
- 3) Министар правде сходно чл. 32 з. о суд. ред. судова наређује из виђање дисциплинских кривица судија, а списе о извршеним извиђајима, који су њему непосредно поднесени има у року од 14 дана упутити вишем односно врховном држ. тужиоцу. Овај се рок не сматра преклузивним, те ако Министар у том року не упути државном тужиоцу на даљи рад, он то може учинити и након истека рока — — — — — 170
- 4) Судија не може бити председник Суда добрих људи. — Прештампано из Политике од 7 јула 1939 год. — — — — — 455
- 5) Амнестија, односно помиловање, дати за кривична дела, немају никаквог дејства на дисциплинске кривице — — — — —
- 6) За кондемпнаторну пресуду кривичног суда, у колико се ради о постојању самог кривичног дела и о његовој правној ознаци, везан је дисциплински суд (Пресуда Адвокатског дисциплинског већа Стола седморице у Загребу од 22 јуна 1939 год. Дс. 9/39) — — — — — 549

д) Из области индустријске својине:

- 1) Једна интересантна одлука из области Закона о заштити индустријске својине (Одлука К. Ж. бр. 3/38) од **Др. Бор. Д. Петровића** — — — — — 99

ђ) Из страног правосуђа:

- Употреба бачене трамвајске карте као кривично дело, од **Милорада Антоновића** — — — — — 387

ПРИКАЗИ

Др. Бор. Д. Петровић:

- 1) **Др. Никола Ђ. Симић:** Смендова интеграциона теорија о држави и праву — Београд, 1939 год. — — — — — 102
 2) **Анри Робер:** Велики скандали у историји — Београд, 1938, књ. I и II. Издање Библиотеке „Козмос“ у преводу Стојана Живадиновића — — — — — 552

Милорад Антоновић:

- 1) Das Schweizerische Strafgesetzbuch, herausgegeben und erläutert von **Prof. Thormann und Prof. Dr. A. V. Querbeck**, Zürich 1939 — — — — — 103
 2) **William Ebenstein:** Die rechtsphilosophische Schule der reinen Rechtslehre, Prag 1938 — — — — — 139
 3) **Dr. Hans Keller:** Das Recht der Völker, Berlin, 1938 — — — — — 192
 4) **Hans Kaufmann:** Die Gutachten des ständigen internationalen Gerichtshofes als Mittel zwischenstaatlicher Streitsschlichtung, Basel, 1939 — — — — — 392
 5) **Prof. Corrado Petrone:** Principii di Diritto fascista, Roma, 1939 — — — — — 393
 6) **Dr. Georg Wettstein:** Wechsel und Check in Recht und Bild, Basel, 1939 — — — — — 393
 7) **Walther Burkhardt:** Einführung in die Rechtswissenschaft, Zürich, 1939 — — — — — 552
 8) **Harold Nicolson:** Diplomacy, London 1939 — — — — — 617
 9) **Georg Suarez:** Briand, sa vie — son oeuvre, Paris 1939 — — — — — 618
 10) **Dr. Victor Schmid:** Das Delikt der fahrlässigen Tötung mit besonderer Berücksichtigung der Strassenverkehrsunfälle, Affoltern 1938 — — — — — 673

Др. Видан О. Благојевић:

- 1) **Љубомир Хофмановић:** Зборник најновијег инвалидског законодавства — Београд, 1939 — — — — — 103
 2) **Др. Драгољуб Аранђеловић:** Предавања из Римског права. Средио Др. Бранислав Недељковић — Београд, 1938 — — — — — 135
 3) **Dr. Rudolf Sajovic:** Civilni pravdni postopnik s kratkimi pojasnili, svezek II, Ljubljana 1939 — — — — — 135
 4) **Др. Илија А. Пржић:** Законодавство Српске православне цркве — Београд, 1939 — — — — — 136
 5) **Др. Борислав Т. Благојевић:** Посебни део Облигационог права, уговори, једнострани правни послови, грађанско-правни деликти — Београд, 1939 — — — — — 136
 6) **Др. Гојко Никетић:** Кривични Законик, објашњења — пракса — споредно законодавство — Београд, 1939 — — — — — 137
 7) **Др. Јосип Ручнер и Др. Петар Строхал:** Збирка рјешадаба Стола седморице у грађанско-правним стварима, сvezak бр. 1. — Загреб, 1939. — — — — — 139
 8) **Живојин С. Којић:** Збирка образаца по интабулационим, земљишнокњижним, извршним и ванпарничним стварима. Друго прерађено и допуњено издање. — Београд, 1939. — — — — — 138
 9) **Др. Ђ. Тасић:** Увод у правне науке (Енциклопедија права). — Београд, 1938. — — — — — 193
 10) **Prof. Dr. Rudolf Sajovic:** Rassegna di Litteratura Giuridica Jugoslava; anno 1932, Istituto di Studi Legislativi, Roma 1937 — — — — — 193

- 11) **Dr. Berthold Eisner:** Der Vorentwurf eines Zivilgesetzbuches für das Königreich Jugoslawien — Istituto di Studi Legislativi, Roma 1938 — — — — — 194
- 12) **Dr. Berthold Eisner:** Das Eherecht im Rechtsgebiet Bosnien und Herzegowina. — Das Eherecht im Rechtsgebiet Motenegro, Sonderdruck aus »Rechtsverfolgung im internationalen Verkehr«, Bd. IV Eherecht, Berlin, 1932/1937. — — — — — 194
- 13) **Бертолд Ајзнер:** Правни положај иноземних трговачких друштва у нашој држави по данашњем праву и по новом Трговачком закону. Прештампано из Мјесечника бр. 10, 11 и 12 за 1938 год. — — — — — 194
- 14) **Бертолд Ајзнер:** Сукоб покрајинских (локалних) закона о истраживању ванбрачног очинства — посебан отисак из Архива, свеска бр. 1 и 2 за 1938 год. — — — — — 194
- 15) **Бертолд Ајзнер:** Шеријатско право и наш јединствени Грађански законик. Посебан отисак из Правосуђа бр. 6 за 1936 год. — — — — — 194
- 16) **Др. Бертолд Ајзнер:** Како да се по новом Грађанском закону уреди правни положај ванбрачне деце. Београд, 1937. Оштампано из Споменице Осмог конгреса правника Краљевине Југославије у Новом Саду. — — — — — 194
- 17) **Dr. Korošec Viktor i Dr. Krek Gregor:** Zgodovina in sistem Rimskega zasebnega prava, Мјесећник, бр. 5, 1937 — — — — — 194
- 18) **Др. Фердо Чулиновић:** Народно право. Зборник правних мисли из наших народних умотворина. Београд, 1938. — — — — — 195
- 19) **Бранислав Ђ. Нушић:** Реторика — наука о беседништву. Друго издање. Београд, 1938. — — — — — 196
- 20) **La Bataille pour la paix, Messages, Déclarations & Discours des Chefs de Gouvernements, principaux documents officiels, Paris 1938** — — — — — 196

Л. Лилић:

- 1) **Л. Лилић:** Социолошки преглед, издање Друштва за социологију и друштвене науке у Београду. — — — — — 674

БЕЛЕШКЕ

- 1) Поклон комориној библиотеци — — — — — 49
- 2) Упис пок. Добре Петковића бив. адв. у Добротворни фонд Коморе — — — — — 49
- 3) Скупштина Удружења судија Краљевине Југославије од **Др. Видана О. Благојевића** — — — — — 394
- 4) Предавање г. Анри Демона, париског адвоката, од **Др. Видана О. Благојевића** — — — — — 396
- 5) Вреди ли федерација, од **Др. Ђорђа Тасића** — — — — — 482
- 6) Историски поглед на савезне државе, од **Др. Ђорђа Тасића** — — — — — 484
- 7) Подела надлежности у савезним државама, од **Др. Ђорђа Тасића** — — — — — 486
- 8) Наредба о приказивању драмских, музичких и филмских дела (Политика од 25 јуна 1939 год.) — — — — — 489
- 9) Тумачење Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова (Политика од 6 јула 1939 год.) — — — — — 489
- 10) Пропис § 339 тачка 1 старог Казненог законика још је у важности (Политика од 6 јуна 1939 год.) — — — — — 490
- 11) Државна хипотекарна банка као претежни фактор у комерцијализацији државних привредних предузећа — — — — — 490
- 12) Текст споразума између Удружене опозиције и С. Д. Коалиције (Политика од 10 октобра 1937 год.) — — — — — 556
- 13) Текст споразума између г. г. Драгише Цветковића и Др. Влатка Мачека (Политика од 27 августа 1939 год.) — — — — — 556

Страна

14) Уредба о Бановини Хрватској (Мјесечник бр. 9 од рујна — септембра — 1939 год.) — — — — —	558
15) Општи поглед на Уредбу о Бановини Хрватској од Др. Ђорђа Тасића — — — — —	561
16) Уредба о пословима правде у Бановини Хрватској (Политика од 6 октобра 1939 год.) — — — — —	619
17) Једно питање из Уредбе о Бановини Хрватској од Др. Ђорђа Тасића — — — — —	622
18) Судови у сложеним државама од Др. Ђорђа Тасића — — — — —	624

НЕКРОЛОЗИ

1) † Коста Ј. Тимотијевић — — — — —	104
2) † Миливоје Вукосављевић — — — — —	105
3) † Др. Драгослав Јовановић, од Др. Видана О. Благојевића — — — — —	491
4) † Теодор—Теја Богатинчевић, од Др. Видана О. Благојевића — — — — —	494
5) † Др. Валтер Буркхарт, од Милорада Антоновића — — — — —	671

САДРЖАЈ ПРАВНИХ ЧАСОПИСА

49, 105, 140, 197, 344, 398, 495, 564, 626, 676.

ПРЕГЛЕД ЗАКОНОДАВСТВА

50, 106, 140, 199, 345, 399, 497, 566, 626.

НОВЕ КЊИГЕ

51, 107, 141, 201, 347, 401, 499, 569, 627, 678.

СЛУЖБЕНИ ДЕО АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ У БЕОГРАДУ

1) Записници седница Одбора Адвокатске коморе, страна: 47, 100, 101, 102, 132, 134, 191, 192, 388, 389, 390, 391, 392, 597, 599, 600, 601, 664, 665, 669, 670, 671.	
2) Распис Министра правде поводом наплаћивања таксе за помоћнице од странке којој је признато сиромашко право — — — — —	47
3) Издавање, замена и повраћај легитимације адвоката и адв. приправника — — — — —	48
4) Пажња адвокатима — — — — —	48
5) Пажња члановима — позив адвокатима да се одазивају судским позивима — — — — —	131
6) Добра Петковић бив. адв. из Београда уписан за великог добротвора Добротворног фонда Адвокатске коморе у Београду — — — — —	500
7) Позив на скупштину Адвокатске коморе у Београду — — — — —	501
8) Позив на скупштину Адвокатске коморе у Београду — — — — —	569
9) Извештај Одбора Адвокатске коморе у Београду за XI редовну годишњу скупштину на дан 29 октобра 1939 године — — — — —	570
10) Благајнички извештај — — — — —	578
11) Извештај Дисциплинског већа Адвокатске коморе у Београду — — — — —	583
12) Извештај о Скупштини Савеза Адвокатских комора Краљевине Југославије — — — — —	588
13) Извештај Пословног одбора Савеза Адвокатских комора Краљевине Југославије — — — — —	591
14) Београдска адвокатска комора није добила повластицу у пола цене за учеснике на скупштини Адвокатске коморе — — — — —	628
15) Записних XI редовне скупштине Адвокатске коморе у Београду, одржане на дан 29 октобра 1939 год. у сали Окружног суда за округ београдски у Београду — — — — —	647
16) Записник XI редовне скупштине Адвокатске коморе у Београду одржане 5 новембра 1939 године као продужење скупштине од 29 октобра 1939 године у сали Адвокатске коморе у Београду — — — — —	655

- 17) Записник XI редовне скупштине Адвокатске коморе у Скопљу одржане 29 октобра 1939 године у Скопљу. — — — 656

ИЗ ПЕНЗИОНОГ ФОНДА

- 1) Измена правила — — — — — 457
 2) Мишљење стручњака за измену правила — — — — — 459
 3) Записник VIII редовне скупштине чланова Пензионог фонда Адвокатских комора у Београду, Скопљу и Подгорици из Београда, одржане 23 априла 1939 год. у Београду — — — 463
 4) Правила Пензионог фонда Адвокатских комора у Београду Скопљу и Подгорици — — — — — 466
 5) Стање имовине Пензионог фонда Адвокатске коморе у Београду, Скопљу и Подгорици на дан 30 јула 1939 год. — — — 478

КОНГРЕСИ

- 1) Пети међународни конгрес за кривично право (у Београду октобра 1940 год.) — — — — — 480
 2) Десети конгрес Међународног савеза адвоката у Варшави — — — 481
 3) Конгрес правника Краљевине Југославије — — — — — 481

ИЗ УДРУЖЕЊА СУДИЈА

- 1) Удружење судија о новим судским уредбама — — — — — 553

ИСПРАВКЕ

- 1) Број 6/39. — — — — — 402

Власник и издавач „Б р а н и ч а“ је Адвокатска комора у Београду
 коју претставља претседник Владимир Св. Симић, адвокат.

Заштамп. „Светлост“ М. Вајзер, Адм. Гепрата 103, Београд. Тел. 29-729.

БРАНИЧ

ОРГАН АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ У БЕОГРАДУ

БРАНИЧ уређује одбор састављен од Владимира Св. Симића,
Др. Видана О. Благојевића и Др. Радоја Ј. Вукчевића, адвоката

САДРЖАЈ:

Овај број Бранича посвећен је † Добривоју-Добри С. Петковићу

I. Чланци из дневне штампе	
Политика од 12. јануара	2
Правда од 13. јануара	4
1 Политика од 13. јануара доноси два чланка:	
Пок. Добра С. Петковић био је један од најспремнијих и најчеститијих данашњих адвоката и један од најизразитијих претставника старе предатне српске правне школе од <i>Обрада Б. Благојевића</i> , адвоката и почасног претседника Београдске адвокатске коморе	5
2 Сећање једног школског друга на пок. Добру Петковића од <i>Живојина Борђевића</i> , професора Универзитета	7
II. Говори адвоката на погребу пок. Добривоја-Добре С. Петковића од 13. јануара 1939. год.	
III. Говори адвоката на комеморативној седници Београдске адвокатске коморе од 18. јануара 1939. г. поводом смрти Добривоја-Добре С. Петковића	13
Уводна реч од <i>Владимира Св. Симића</i> , адвоката	13
Добривоје С. Петковић као стални сарадник професионалних установа од <i>Милана Ж. Живадиновића</i> , адвоката ...	15
Добра С. Петковић као адвокат од <i>Војислава Милошевића</i> , адвоката	19
Рад пок. Добривоја-Добре Петковића на законским пројектима и изједначењу законодавства од <i>Др. Ивана Рибара</i> , адвоката	22
Пок. Добривоје-Добра С. Петковић као уредник „Бранича“ и правни писац од <i>Др. Видана О. Благојевића</i> , адвоката	23
Добра Петковић као учитељ од <i>Др. Радоја Вукчевића</i> , адвоката	27
СУДСКА ПРАКСА	
8 Из праксе Апелационог суда у Новом Саду — три одлуке из приватно - правне области од <i>Бранка Јевремовића</i> , судије Апелационог суда у Новом Саду. 31	
И за оспоравање брачности детета у смислу § 114 грађ. зак. важи рок од три месеца о коме је	

Уредништво Бранича налази се у Дечанској 13/II. Рукописи се невраћају. Прештаппавање градива из часописа допуштено само са тачним означањем извора.

Бранич доноси: расправе и чланке којима је смер заштита интереса адвокатског реда и ширење професионалне свести, службена саопштења Адвокатских комора којима служи као званични орган, и расправе и чланке из свих области права и прати развој правног живота у земљи и иностранству.

Бранич излази крајем сваког месеца. — Годишња претплата за Бранич износи 120.— дина. За адвокате изван територије Београдске адвокатске коморе, адвокатске приправнике, судије и судијске приправнике годишња претплата износи 60.— дина. Поједини број 10.— дина.

реч у § 128 нашег законика од <i>Тих. М. Ивановића</i> , секретара Касационог суда у Београду. Муж је дужан да даје издржавање жени и у случају кад жена кућу напусти кривицом мужа од <i>Јована Д. Смиљанића</i> , секретара Касационог суда у Београду ...	34	од <i>Јована Д. Смиљанића</i> , секретара Касационог суда у Београду ...	41
Ако је жена кривицом мужа напустила брачну заједницу, муж је дужан да јој даје издржавање без обзира што се не води бракоразвода парница од <i>Јована Д. Смиљанића</i> , секретара Касационог суда у Београду. Ради наплате издржавања може се у извршење ради обезбеђења узети 2/3 принадлежности извршеника од <i>Јована Д. Смиљанића</i> , секретара Касационог суда у Београду ...	35	За примену Ванпарничног поступка није потребно да прописи грађанског права, који регулишу питање издржавања детета, садрже и формално-правну одредбу о решавању овога питања по Ванпарничном поступку од <i>Јована Д. Смиљанића</i> , секретара Касационог суда у Београду. Изјава замерке није формалне природе већ ако се иста, по § 260. грађ. парн. пост. о повреди поступка не изјави онда се странка не може више жалити на ту повреду од <i>Јована Д. Смиљанића</i> , секретара Касационог суда у Београду ...	42
За спорове о утврђивању важности брака закљученог између супружника у римокатоличкој цркви, а који је одлуком старокатоличког духовног суда разрешен, надлежан је грађански суд од <i>Јована Д. Смиљанића</i> , секретара Касационог суда у Београду ...	38	Делегација — § 28. гр. п. п. од <i>Драг. Д. Герасимовића</i> , судије Српског суда за град Београд.	43
На тужбе засноване због неправедног обогаћења имају се применити прописи редовних рокова за правне лекове, а не прописи рокова за меничне спорове	39	из АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ Распис Министарства Правде поводом наплаћивања таксе за пуномоћје од странке којој је признато сиромашко право ...	46
	40	Издавање, замена и повраћај легитимација адвоката и адв. правника ...	47
		БЕЛЕШКЕ ...	48
		САДРЖАЈ ПРАВНИХ ЧАСОПИСА ...	49
		ПРЕГЛЕД ЗАКОНОДАВСТВА ...	50
		НОВЕ КЊИГЕ ...	51

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Б Р А Н И Ч

Год. XXVII

Београд, Јануар 1939.

Бр. 1.

Овај број Бранича
посвећен је

† ДОБРИВОЈУ—ДОБРИ
С. ПЕТКОВИЋУ

адвокату

почасном претседнику Београдске адв. коморе
дугогодишњем уреднику Бранича
члану законодавних комисија
правном писцу

Смрт Добривоја-Добре С. Петковића

*адвоката и доживотног почасног претседника
Београдске Адвокатске Коморе*

На дан 11. јануара 1939. год. нешто пре 7 часова по подне умро је дугогодишњи београдски адвокат и доживотни почасни претседник Београдске адвокатске коморе Добривоје — Добра С. Петковић у 67 години живота. Београдска адвокатска комора, извештена о овом тешком губитку по адвокатски ред, окупљена у редовну седницу преко свога Одбора, исту је одмах прекинула у знак жалости и одлучила, да на погребу говори у име Београдске адвокатске коморе претседник г. Владимир Св. Симић адв. оvd. и у име другова — адвоката г. Ђо-
арајовановић адв. оvd. и да се 18. јануара 1939. год. у 6 часова по подне у просторијама Београдске адвокатске коморе одржи комеморација пок. Добри на којој ће адвокати — његове колеге говорити о многострукој делатности адвоката и правника пок. Добривоја-Добре С. Петковића.

Наша дневна штампа овај болан догађај за адвокате про-
пратила је запаженим чланцима.

Београдска адвокатска комора у циљу да сачува успомену на доброг и исправног човека, свога преминулог друга — колегу и свога доживотног почасног претседника, дугогодишњег уредника „Бранича“ и правног писца пок. Добру С. Петковића, одлучила је, да у овом броју свога органа, посвећеног њему, делимично објави чланке изашле у дневној штампи и говоре на погребу и на комеморативној седници. На тај начин наша Ко-
мора и наш часопис, тесно везани за пок. Добру, одужују свој
уг, ма и у најнезнатнијој мери, према овом великом човеку,
адвокату и правнику.

І. Чланци из дневне штампе

Политика од 12. јануара 1939. год. пише:

† **Добра Петковић**

стари и угледни београдски адвокат

Јуче, нешто после 17 часова, умро је у 67-ој години познати београдски адвокат, и веома цењени правник Добра Петковић. Вест о његовој смрти брзо се пронела Београдом, и многобројни пријатељи и поштоваоци покојног Петковића примили су је са дубоком жалашћу.

Његовом смрћу адвокатски сталеж изгубио је једног од највреднијих претставника, а наша земља једног од најбољих правника.

Вест о смрти Добре Петковића стигла је за време седнице Адвокатске коморе. Седница је одмах прекинута, и управа је, у знак жалости, одлучила да се покојни Петковић упише за до-
бротвора посмртног фонда Адвокатске коморе, са улогом од 5.000 динара.

Добра Петковић рођен је у Јагодини, 1871. године, и син је Стевана Петковића, државног саветника, који је у широким слојевима народа цењен као веома честит човек. Добра је учио гимназију у Јагодини, више разреде гимназије завршио је у Београду. Правни факултет завршио је у Београду, и 1893. године постављен је за писара у Окружном суду за град Београд. У суду је покојни Петковић стекао драгоцену искуство, које му је, доцније, у његовом позиву много користило. 1896. године положио је судско-адвокатски испит, и од тога дана почиње његова каријера познатог и веома истакнутог правозаступника.

Од првих дана новог позива Добра Петковић је један од најистакнутијих чланова адвокатског реда.

У управу Удружења јавних правозаступника изабран је 1901. године, и отада је, непрестано, биран за члана управе, председника и потпредседника Удружења.

После рата Добра Петковић је окупио адвокате и оживео њихово удружење. На положају председника Удружења остао је све до оснивања Адвокатске коморе, 1921. године.

Од оснивања Адвокатске коморе, па све до своје смрти, остао је стални почасни председник, стални члан испитне комисије и стални члан Одбора за проучавање пројеката закона и уредаба.

Поред сарадње у правосуђу и сталног рада у Удружењу и Комори, Добра Петковић је, пуних четрдесет година, стални сарадник и дугогодишњи уредник нашег најстаријег правног часописа „Бранич“.

Од ослобођења па све до 1929. године био је члан Законодавне комисије при Министарству правде, и у тој комисији био је један од најактивнијих чланова у новим законским пројектима, а нарочито на пројекту Грађанског законика.

Његово темељно познавање правних наука и четрдесетогодишња адвокатска пракса створили су му велики реноме, једног од највећих југословенских правника.

Гледиште покојног Добра Петковића у свим проблемима приватног права било је од особитог значаја за све наше судове и правнике. Његову логику, правну доследност и радну истрајност, сви млади правници узимали су као пример.

Рад Добра Петковића, његово велико искуство и спрема, оставили су дубок траг у свима правничким генерацијама последњих четрдесет година.

У њему правнички ред губи свога, скоро, најстаријег претставника, а адвокатски сталеж губи у њему не само једног од најстаријих чланова, него у Добри Петковићу губи свога највреднијег претставника и пријатеља.

Из Адвокатске коморе у Београду нестало је једног од оснивача и претставника, са којим су се поносили. Његова смрт ожалостиће све оне који су га познавали и све оне који су знали за рад Добра Петковића.

Правда од 13. јануара 1939. г. изашла у вече 12. јануара 1939. год. пише:

Умро је Добра Петковић, један од најистакнутијих и најзаслужнијих престоничких адвоката

Умро је један од најелитнијих и најуваженијих претставника наше адвокатуре Добра С. Петковић. Правник обимног и темељног знања, високе савесности и лепе личне исправности, ваљан друг, неуморни сарадник правосуђа, покојни Добра Петковић својом дугом и значајном делатношћу оставља светао траг у нашем јавном животу.

Иако веома скроман, Добра Петковић је том делатношћу, започетом при крају прошлог века, стекао одавно заслужен углед. Стога је вест о његовој смрти примљена са дубоким жаљењем, како у редовима престоничких адвоката који су изгубили једног од најзаслужнијих колега, тако и у редовима многобројних покојникових пријатеља и познаника. Наглашено је да смрт Добра Петковића претставља један болан и осетан губитак и да се људима његове врсте не може лако наћи замена.

Покојни Добра Петковић рођен је у Јагодини пре шездесет осам година. Отац му је био Стеван Петковић, државни саветник. Гимназију је Добра Петковић учио у своме родном месту и престоници. По завршеном Правном факултету у Београду постао је 1893. године судски писар, а у адвокатуру је ушао 1896., чим је положио судијско адвокатски испит.

Као адвокат Добра Петковић је већ у првим годинама своје каријере стекао многа признања. Ушао је веома млад, 1901. године, у управу Удружења јавних правозаступника. Тиме је почео његов врло значајан и успешан рад у адвокатским установама. У скоро четрдесетогодишњем размаку времена тај рад обилује резултатима који сведоче о личној вредности Добра Петковића. Сведоче исто тако и о великом угледу који је он уживао у адвокатским редовима.

Обнова делатности тога Удружења после рата у многome је дело Добра Петковића. У њему је он заузимао положаје председника и почасног председника све док није основана Адвокатска комора, у којој је такође био почасни председник. Поред тога, неуморно је радио као стални члан Одбора за проучавање пројеката закона и уредаба и стални члан испитне комисије. Значајан је и његов десетогодишњи рад у Законодавној комисији при Министарству правде. Нарочито драгоцен била је у тој комисији сарадња покојног Добра Петковића на пројекту Грађанског закона.

У својству уредника и истакнутог сарадника познатог правног часописа „Бранич“ Добра Петковић је такође постигао видне успехе.

Четири и по деценије Добра Петковић био је свесрдни сарадник правосуђа. Честитом, зналачком сарадњом која је свуда наилазила на поштовање он је обележио један плодан живот савпосвећен правосуђу и општем добру.

Политика од 13. јануара 1939. год. доноси два чланка посвећена пок. Добри из пера г. Обрада Б. Благојевића адвоката и почасног претседника Београдске адвокатске коморе и г. Живојина Ђорђевића проф. Универзитета. Они гласе:

Пок. Добра С. Петковић био је један од најспремнијих и најчеститијих данашњих адвоката и један од најизразитијих представника старе предратне српске правне школе

Дугогодишњи београдски адвокат и почасни претседник Београдске адвокатске коморе Добра С. Петковић напустио нас је 11. ов. мес. за увек. Преселио се у вечност нечујно, тихо и неочекивано, онда, када смо с разлогом очекивали од њега нове напоре на пољу правне науке и адвокатуре, онда, када нам је још много био потребан. У толико нам је његов прерани губитак тежи.

Са Добром С. Петковићем нестаје једног од највећих данашњих адвоката, једног од најизразитијих правника старе предратне српске правничке школе. Нестаје Богом даног правника, правног мислиоца, писца и логичара, човека, који је исто толико био упућен у тајне правне праксе колико и у тајне правне теорије. Сва је питања из права изучавао са подједнаком пажњом и стручношћу, те му ниједно није било непознато. Сваком је послу прилазио озбиљно и предано, а све своје дужности вршио је савесно и достојанствено, како приличи великом правнику и великом човеку. Зато Добру С. Петковића данас оплакују сви правници и сви његови познаваоци, јер је свима њима подједнако тешко пао његов губитак. Сви они знају да им ништа не може заменити пок. Добру.

Пок. Добра је био један од ретких адвоката европског ранга и стила. Озбиљан, прибран, сталожен, научен, пок. Добра је поверену му ствар претходно најстрожије критички простудирао, па кад је стекао уверење, да је она правнички исправна, носио је у себи до окончања, бранећи је са аргументима само њему својственим. Никада ништаније чинио чиме би дошао у сукоб са својом савешћу. Сви његови послови били су оличење поштења, као што је био и његов живот. Зато је име пок. Добре записано поштеним словима у аналима адвокатуре и права, и служило је као што ће и служити за пример генерацијама, како се поштено служи своме позиву.

У готово свима већим грађанским споровима, где су потребни велико правничко знање и адвокатска рутина, срећемо се са пок. Добром. Његови актови, тужбе и жалбе претстављају увек читаве правничке студије које показују његово свестрано познавање правног случаја и односних законских прописа и права. Без обзира на награду, он је све поверене послове подједнако озбиљно радио, сматрајући, да тако сваки адвокат треба да ради.

У опхођењу, пок. Добра био је оличење доброте и другарства. Млађим колегама био је велики учитељ и саветодавац, а старијим колегама озбиљан помагач. О његову сарадњу другови су се отимали. Ведар, расположен, отворен и искрен, он је са собом носио ону урођену отменост и господство које је наследио из правничког дома свога оца, такође чувеног правника и које је стекао у току живота.

Схватајући право као највишу персонификацију правде, пок Добра је то и на себи примењивао: право и правда, два синонима нераздвојна и вечита, били су вођи у његовом раду. Зато му је живот био светло обележен, зато му је рад био крунисан успехом и зато је пок. Добра од својих другова, као најизразитији претставник адвокатуре и адвоката, а за велике заслуге за адвокатски ред и адвокатуру уопште, јер се са истом ревношћу бавио и професионалним стварима у вези са адвокатуром, будући дуго година претседник адвокатског удружења и уредник адвокатског часописа „Бранича“, почаствован избором почасног претседника Адвокатске коморе, коју је част примио скромно као што је скроман целог века био, носећи је достојанствено целим својим бићем у великом своме срцу. Велики адвокат и велики правник, пок. Добра и овде је показао да је пре свега велики човек. Тиме је потврђено оно старо правило, по коме, да се буде велики у своме сталежу и у својој професији, потребно је бити велики као човек. Пок. Добра био је заиста велики као човек, јер све што је радио, радио је пре свега као човек, свестан човечанских дужности које иду пре професионалних. У томе погледу пример пок. Добре мора свима служити за углед, јер је он показао и доказао, да човек у својој професији може увек бити у сагласности са својим човечанским назорима, не заборављајући никад, да се и од адвоката тражи, као и од сваког другог јавног радника, да буде пре свега човек.

У садашњим временима пок. Добра, да је поживео, претстављао би несумњив ауторитет и служио би као опомена свима онима који би хтели друкчије да раде него што је он радио. Његова карактерност најсветлија је тачка у нашем правништву и у нашој адвокатури за последњих тридесет година. Она ће светлети као луча пред свима адвокатским савестима, јер сваки савестан адвокат, пре него што предузме какав посао, упитаће се: како би у томе случају поступио Добра С. Петковић. То је наслеђе које нам овај велики правник и адвокат оставља у аманет, а које потписати, као дугогодишњи сарадник и пријатељ пок. Добре, жели да преда млађим генерацијама, и да их умоли, да на овај начин одрже светлу успомену на пок. Добру С. Петковића, човека, правника и адвоката, који је све чинио, да правништво и адвокатура буду на највишој висини, онако, како то право и адвокатура по својим наменама захтевају. Потписати у пок. Добри губи једног одличног друга и сарадника на општим стварима у вези са адвокатуром, јер у времену кад се стварала Адвокатска комора, као и увек када је требало заштитити адвокате и њихов углед од неоснованих напада, Добра С. Петковић је био први, који је сав свој углед стављао на расположење, да се помогне адвокатима и да адвокатура задржи и код нас оно велико место које има у свима великим народима.

Зато ће име пок. Добре Петковића остати вечно у успомени и савести свих адвоката и зато ће га генерације помињати као узор човека, правника и адвоката.

Слава пок. Добри С. Петковићу!

Обрад Б. Благојевић,
адвокат и почасни претседник
Београдске адвокатске коморе

Сећање једног школског друга на пок. Добру Петковића

Од јуче се из читуље живих избрисало име Добре Петковића, дугогодишњег и познатог београдског адвоката. Добра је ишчезао нечујно, као што је живео, и поред велике индивидуалне вредности, да би се њиме и много старије и културније средине могле подичити. Његова смрт није само погодила његову породицу, његову супругу, његове другове и многе поштоваоце, већ и адвокатски ред, коме је припадао и био његов украс, његова дика и понос и најзад државу, у којој је био један од првих стручних саветника чија се реч с поштовањем слушала и са највећом готовошћу уважавала.

У нашој средини мало је стручних правника спреме покојнога Добре. Његове одбране, усмене и писане, у најзамршенијим споровима, по исказу најкомпетентнијих личности, права су ремек дела наше правничке литературе, усмене и писмене. И кад се једном буду писала дубља проучавања наше прошлости и за њено објашњење и документацију претресале српске кронике, име Добре Петковића засјаће свом својом светлошћу, па макар то било и после много деценија. Јер, као што су се савременици пок. Добре, они, који су у београдским судовима имали прилике да га чују или читају, отимали о његове писмене одбране, да из њих, из његове аргументације, темељне и опсежне, логичне и јединствене, извуку за себе користи и себе поуче у начину како треба правнички мислити и логично закључивати, тако ће и познији писци правнички из његове писане умне заоставштине много кориснога извући за што боље разумевање правних односа нашега времена. Нема сумње, ти будући писци дивиће се стручности Добрини и у његовој личности видеће човека и правника, који би и за много старија и савршенија законодавства био пример за углед. У толико више истиче се лична вредност Добрини за садашњу нашу средину. Ту умну вредност Добра је стекао неуморним радом и њему су исто тако добро била позната страна законодавства као и наша. На његовом радном столу налазила се страна правничка литература у истом обиму као и наша и стога се може рећи, да су његове одбране биле праве студије, научне студије. Отуда и његова вредност за наше правничке писце.

Нама, друговима његовим још из детињства, у толико теже пада смрт Добрини, што смо баш ове године спремали прославу педесетогодишњице од наше матуре, на којој би прослави пок. Добра имао једно од најзавиднијих места, поред толиких других из те генерације, која је Држави дала доста познатих и признатих стручних радника, можда више, него ма која друга генерација. Остаје нам да се тешимо и да се гордимо, што је тај горостас, из правничке струке, којег је сада смрт покосила, био наш друг, из наше средине. Мир пепелу његовом и вечан му помен.

Живојин Ђорђевић,
професор Универзитета

II. Говори адвоката на погребу пок. Добривоја-Добре С. Петковића од 13. јануара 1939. год.

WWW.UNILIB.RS

Уз учешће великог броја адвоката, судија и осталих правника и неправника поштовалаца пок. Добре, земни остаји пок. Добре С. Петковића предати су матери земљи 13. јануара 1939. г. На погребу, пред црквом на Новом гробљу у име Београдске адвокатске коморе и адвоката опростио се је са пок. Добром председник г. Владимир Св. Симић адвокат а у име адвоката — пријатеља и поштовалаца пок. Добре опростио се је са овим великим правником г. Ђока Карајовановић адвокат. Сем тога, у име Београдске Задруге говорио је председник Управног одбора г. Др. Милорад Ђорђевић а у име Београдске Трговачке банке говорио је члан управе г. Беловић.

Говор г. Владимира Св. Симића гласи:

Поштована Госпођо,
Госпође и Господо,

Мени као председнику Адвокатске коморе у Београду пала је у део част и болна дужност да се у име адвоката опростим са нашим колегом, нашим несумњиво најеминентнијим, најистакнутијим и за адвокатски ред изванредно заслужним чланом, нашим почасним председником пок. Добривојем-Добром Петковићем.

Тек када смрт отргне из једне уже заједнице једнога члана, једнога члана какав је био пок. Добра Петковић, тек тада се истински и дубоко може да осети и може да сазна шта је он у тој заједници претстављао и шта је он за ту ужу заједницу, а самим тим и за ширу народну заједницу био и значао.

Тада настану сећања, тада се буде успомене, тада се ствара и појављује слика онога што је било, и што је неумитна смрт прекинула.

Тај поглед уназад, када се ради о личности каква је била личност нашег почасног председника пок. Добре Петковића, има шта да види и има шта да сагледа. Из те перспективе прошлости појављује се пре свега један частан живот, један плодан и неуморан рад, један дубоки професионални смисао, другарска солидарност, једном речи: један светао пример.

Наш почасни председник пок. Добривоје Петковић био је добар, честит и ваљан човек; био је префињени интелектуалац, одличан правник, изванредан стручњак и учитељ.

*

Доба његовог живота и највећи део његовог адвокатског пословања пада у време када у нашој домовини, то се сада слободно може тврдити, у ствари адвокатура као служба јавног поретка није ни била законом регулисана.

Постојао је закон о јавним правозаступницима од 1865., али је он већ у времену када је пок. Петковић постао адвокат, а то је било 1896., био застарео. Од 1896. па све до доношења новог закона о адвокатима 1929., а то чини три четвртине његовог адвокатског деловања, вршио је он ову службу под законски веома неповољним приликама.

Читаво то време било је испуњено борбом, изванредно упорном борбом, да се најзад у нашој земљи донесе један модеран закон о адвокатима и да се адвокатура постави на једну солидну и за правосуђе корисну основу.

У тој борби која се слободно може назвати мучна, ако ли не и мученичка и херојска, заузео је пок. Добривоје С. Петковић једно од најзначајнијих места.

Изгледа невероватно, али је сушта истина, да је тај напор адвокатског реда у нашој ужој домовини за доношење закона о адвокатима трајао пуне 64 године. Он је трајао од 1865. до 1929. године.

Када се има на уму да је доношење новог закона имало много више да користи интересима државе, интересима доброг правосуђа и интересима самога народа, дакле општим моралним и правно-политичким интересима заједнице, него ли интересима самих адвоката, онда — је право чудо да је отпор надлежних управних и законодавних фактора могао да траје више од пола stoleћа.

Јер под режимом старог и у неупотребу палог закона о јавним правозаступницима, адвокати су били слободни „као птице на грани“. Та слобода била је неорганизована, она је имала веома мало рестрикције, па је самим тим, јер је таква људска природа, омогућавала многе злоупотребе и била крајње неповољна за изграђивање професионалног морала и унутрашњу дисциплину једнога реда који је вршио важну и значајну јавну службу.

И зато је жеља да сами себе ограниче, да у општем интересу, а нарочито у интересу правосуђа у земљи, установе један бољи, солиднији и конструктивнији ред ствари, била жеља оних који су били најбољи и најизрађенији у редовима адвоката.

Читаве генерације низале су се у тој тежњи и жељи, у тој борби да се адвокатура коначно постави на једну модерну основу и да се створе предуслови за изграђивање једнога реда интелектуалаца и моралну физиономију једнога staleжа који заузима и који треба да заузима у широј народној заједници једно од веома значајних места.

Генерацији којој је припадао пок. Добривоје Петковић успело је најзад да се то и постигне.

Од 1901. г., када је први пут као млад адвокат био изабран у управу Удружења јавних правозаступника, па све до 1929. г., када је најзад закон био донет, радио је пок. Петковић на томе корисном и мучном послу. Он је за ово време био годинама члан управе, подпретседник и претседник Удружења, уредник нашега часописа „Б р а н и ч а“ и најзад почасни претседник Удружења и у томе раду истакао се као један од најагилнијих и најупорнијих бораца за ову добру, корисну и изванредно важну ствар.

А када је 1929. г. најзад закон био донет и када је Удружење јавних правозаступника, после свога трајања од више него пола stoleћа, због остварења свога циља ликвидирано и када је била организована Адвокатска комора у Београду био је он изабран и за почасног претседника Адвокатске коморе. Њему је тиме била указана заслужена част и пружена заслужена захвалност ад-

вокатског реда за његов дугогодишњи пожртвован и упоран рад на томе делу.

*

Као адвокат он је спадао у ред наших најистакнутијих, најспособнијих и најуваженијих чланова.

Био је колегијалан и предусретљив. Редак је млађи адвокат који није користио његову љубазност и који га није консултовао по тежим и компликованијим правним случајевима. Он је увек излазио у сусрет, удубљивао се у те случајеве њему својственом озбиљношћу и са великим искуством, давао савете, кориговао погрешна мишљења и у томе погледу био је прави учитељ.

Као правник располагао је сјајном ерудицијом, великим знањем, а нарочито дубоком и гвозденом логиком.

Био је прави маестро у области правне праксе и правне науке.

Радио је неуморно и читао је много.

Када су ступили на снагу нови процесни закони и када смо сви морали да готово изнова учимо ту веома важну област за правне практичаре, били смо запрепашћени на нашим скуповима, где смо у заједници савлађивали то ново законодавство, када смо већ на првим састанцима увидели да је он, један од најстаријих, и пре нас и брже од нас већ све то савладао, проучио и већ заузео један критички став с обзиром на своје изванредно велико искуство у установама из те правне области.

*

По добу свога живота и по времену свога деловања, он спада у предатну генерацију наших интелектуалаца, јер је у томе времену достигао своју пуну мужевну снагу.

Треба рећи правду. Тадашњим нашим генерацијама било је у интелектуалном погледу много теже него ли је то нама данас. Тада су контрасти између душевних и интелектуалних уздицања појединаца и објективне стварности која је њих опкољавала били много већи. Самим тим и задаци и напори просвећене наше народне интелигенције, били су и много разноврснији и много компликованији. На свима пољима културног, интелектуалног и државног живота требало је ударати темеље. Изграђивана је зграда наше културне заједнице и наша народна интелигенција претстављала је раднике на послу који је морао да буде дубоко смишљен и размишљен и који је увек морао да буде управљен према далекој, бољој будућности. То је био напор и посао у коме се није смело грешити.

И хвала Господу Богу, и хвала нашим очевима и дедовима, они су тај трудан и напоран посао часно и дубоко национално обавили, они су ударили добре и солидне темеље нашој државној згради и у њих су уградили, поред својих душевних и интелектуалних вредности, и кости своје и свога народа.

И када полако сахрањујемо преставнике те дивне наше генерације, на топовским лафетима или иначе, ми морамо тога увек да се сетимо, ми морамо на то да мислимо, јер то претставља националну и моралну и етичку основу нашега постојања, нашега битисања и наше будућности.

*

Пок. Добривоје С. Петковић проживео је свој живот и истрошио своје снаге у томе и таквој амбијенту. Он је један од оних наших великих националних, моралних и културних вредности. Њему у томе народном послу припада један частан и знатан део.

Одбор Адвокатске коморе у Београду одлучио је да наредне среде одржи један комеморативни састанак у просторијама своје зграде, на који има част да позове претставнике нашег судства, адвокатуре и правништва, као и друге претставнике нашег културног живота и да том приликом и више и исцрпније забележи оно, што је наш почасни председник и колега пок. Добривоје С. Петковић учинио, те да тако илуструје и за будућност сачува његово дело.

Какав је аманет нама адвокатима оставио наш почасни председник пок. Добривоје С. Петковић.

Да употребим његове речи, једну реченицу из резолуције донете на Скупштини Удружења јавних правозаступника од 17. јуна 1912., када је председник био пок. Добра, а где је у сталној борби за доношење новог закона било речено:

„Тражимо да се донесе нов закон о адвокатима, и то час пре, и то ради савремених потреба правосуђа и моралног угледа правозаступничког реда у нашем друштву“.

Ето то су били мотиви борбе која је трајала 64 године, то су биле жеље генерација које су нам претходиле, то је аманет који нам је оставио наш почасни председник пок. Добривоје С. Петковић.

Ми имамо да продужимо ово дело и да искупимо очекивања наших старијих; то је наш задатак.

Ја верујем да ћемо и ми наш задатак испунити, као што су то и раније генерације учиниле.

У то име одајем последњу пошту пок. Добри Петковићу.

Нека му је вечан спомен међу нама и нека му је лака земља и мир његовој души!

Говор г. Ђоке Карајовановића гласи:

Драги и добри мој друже Добро!

С болом у души приступам твом посмртном телу и питам се, зар је зла коб морала да те отргне од твоје теби драге и добре супруге Даре и твојих искрених пријатеља и другова, који су у теби гледали само пример савесности, поштења и адвокатске спреме; да те отргне баш у времену, када си својим дугим неморним радом и стеченим пуним искуством могао још послужити друштву као апостол правде и законитости.

С тугом у срцу питам се, зар је, збиља, истина, да свога другог друга Добру нећу више никад видети и са његових благих усана никада више нећу чути ону искрену реч, која је међу нама готово четрдесет година нашег сталног другарства, развијала и израђивала до те висине једнакост нашег правног мишљења, да се у правним питањима готово никада нисмо подвајали. Питање је заиста болно, али на које налазимо одговор, на жалост, у овој пред нама стварној и трагичној очевидности. Што је још жалосније и што морам нарочито да подвучем, то је факат, да у животу има и таквих туга и болова за које се, понекад, не могу

наћи ни утехе, па ни наде за њихову поправку. И ето, драги Добро, у том и таквом осећању данас се и ја налазим, јер видим, да твој другарски губитак не могу да накнадим, пошто је нас другога, међу којима бих требао да нађем замену, све мање и мање. Због тога, драги Добро, губитак искреног друга и пријатеља мора се болно и зажалити и оплакати, јер пријатељ и добар друг није исто, што и мртва ствар, која се може одмах другом заменити, чим се она истроши. И дрво се заплаче кад му се одсече која његова грана и, онда, како да не зажали и да се не заплаче живо срце, кад осети да му се чупа из њега оно, што је у њему било чврсто прирасло. А Добра је нашим дугим и искреним другарством био у истини у мом срцу прирастао толико, да сам га, несумњиво, искрено волео исто онако као што сам уверен, да је тако исто и он мене волео. С тога мој данашњи бол није само израз једне другарске конвенционалности, него бол једне дубоке и искрене осећајности.

Па ипак не треба заборавити, да жалост и туга могу не само да ослабе и оборе човека, него га могу у тим моментима морално чак и да ојачају и издигну. То за то, што жалост и туга имају и једну добру страну, што нас у том тренутку одстрањују од саможивости и личних и ситних момената и упућују само на врлине и друге добре особине покојникове и, на тај начин, истичући га пред нама као угледан пример, у ствари нас морално ојачавају и подижу. А покојни Добра имао је у себи готово само добре и похвалне особине, које нас, збиља, могу као угледан пример и ојачати и морално уздићи.

Добра Петковић је у нашем друштву, несумњиво, представљао једно велико име, не толико својим богатством, колико по свом великом и поштенем адвокатском имену и гласу. Ја се нећу пребацити ако кажем, да су га те његове велике моралне и духовне особине подигле до те висине, да у последње време у нашем правосуђу није било ниједног већег спора не само у Београду, него ни у целој Краљевини, за чије решење није затражена помоћ пок. Добре, било у његовим правним саветима, било у његовом заступању самога спора. То своје велико име Добра је достојно и заслужио, јер га је стекао само својим сопственим поштенем радом и одличном правном спремом. Његова истакнута и ноторна правна спрема није остала незапажена чак ни од саме Државе, која га је, због тога, стално и бирала за члана комисије за пројектовање законских предлога. Због тих својих особина дуго времена био је и на челу удружења адвоката, као његов претседник, а у знак признања за његов такав рад био је биран и за почасног доживотног претседника Адвокатске коморе. Па ипак и тако широко познат и тако високо почаствован Добра се тиме није никад хвалио ни истицао. Скроман по природи он је све то примао као другарску пажњу а не као некакву његову славу. И само у тој његовој скромности и таковој његовој личној култури и помирљивости треба тражити и разлоге пажњи и великом поштовању, коју су му другови указивали, јер је познато, да охолост и гордост никад човека не уздижу, него, напротив увек и само друштвено руше. Његово стварно истицање остало је и даље, до његове смрти, само у истицању

његове крајње савесности на свом адвокатском послу. И у томе је он, несумњиво, био велики.

Ако се, по једној философији, наше рађање сматра, у ствари, као почетак нашег полагањег а постепеног умирања, онда смрт нашег драгог Добре требала би логички и утешно да значи: почетак рађања једног његовог новог, мирнијег и бољег живота, који њему, по његовим врлинама и личним особинама, заслужно и припада тамо негде у рајском насељу. Нека је, због тога, свима нама, а у првом реду његовој доброј, верној и оданој супрузи Дари, утеха, што осећамо, да овај наш растанак с њим у ствари значи његов срећан пут ка једном његовом потпуном оздрављењу од свега онога, што га је на овом земаљском, морално исквареном свету, мучило и болело.

Нека ти је, драги друже Добро, лак, и срећан пут, а међу нама нека је светла и драга твоја успомена.

III. Говори адвоката на комеморативној седници Београдске адвокатске коморе од 18. јануара 1939. г. поводом смрти Добривоја-Добре С. Петковића

У просторијама Београдске адвокатске коморе на дан 18. јануара 1939. г. одржана је комеморативна седница поводом смрти Добривоја-Добре С. Петковића на којој су говорили следећи адвокати: г. Владимир Св. Симић уводном речи отворио је комеморацију, г. Милан Ж. Живадиновић говорио је о пок. Добривоју-Добри С. Петковићу као сталном сараднику професионалних установа, г. Војислав Милошевић говорио је о пок. Добривоју-Добри С. Петковићу као адвокату, г. Др. Иван Рибар о раду пок. Добривоја-Добре С. Петковића на законским пројектима и на изграђивању законодавства, г. Др. Видан О. Благојевић о пок. Добривоју-Добри С. Петковићу као уреднику „Бранича“ и правном писцу, и г. Др. Радоје Вукчевић о пок. Добривоју-Добри С. Петковићу као учитељу.

Комеморативној седници присуствовала је удова пок. Добре. Били су присутни, многобројни адвокати, затим правници из судске струке као и многобројни пријатељи и поштоваоци пок. Добре без обзира на струку.

Владимир Св. Симић:

Уводна реч

Отварам састанак који је посвећен сећању на нашег колегу почасног претседника Адвокатске коморе у Београду пок. Добривоја-Добре С. Петковића.

У кратким рефератима господа колеге ће оживети пред нама његову личност и као адвоката и као јавног раденика уопште, и ми ћемо видети да смо изгубили једнога од најбољих, једнога који је служио на част угледу и достојанству адвокатског staleжа.

Ја сам у име Адвокатске коморе и адвоката одао заслужену пошту нашем почасном претседнику приликом погребца. Нема потребе, нити желим да у томе погледу понављам оно што је речено и што је наша штампа у кратким потезима забележила.

Али ми дозволите, пре прелаза на дневни ред овога нашег састанка, да нагласим још један моменат који иде у општу карактеристику личности и активитета пок. Петковића, о коме, из разумљивих разлога, приликом погребa пок. Добре није могло бити речи.

Још само пет година дели нас од момента када ће се навршити пуних 100 година од како је у важности наш Грађански законик. Донет је на измаку прве половине XIX века а у својој скоро стогодишњој примени претставља читаву једну епоху у правном животу наше уже народне заједнице.

И по времену и по начину свога постанка, наш Грађански законик није могао бити намењен, нити је испуњавао услове, да траје и да служи читаво једно столеће. Непотпун чак и у односу према своме изворнику, он је све више и више заостајао у односу на стварне потребе према наглом развоју правних и привредних прилика у друштву. Неколике допуне и измене и неколико законодавних тумачења нису могли да га модернизују, већ су тим начином бивале отклоњене само најфлагрантније несагласности.

Па ипак правни живот у приватним и друштвеним односима није био укочен, већ се развијао; прогрес у томе погледу је несумњив; историјски посматран, тај прогрес је огроман. За време ових деценија савладане су многе етапе и правни живот у нашем друштву се модернизовао и достиже, ако баш није достигао, степен данашње цивилизације.

Тај посао, који претставља један изванредно велики интелектуални напор, савладала је и обавила наша правна наука, наша јудикатура и наша адвокатура. Генерације наших правника истрошиле су се у томе напору и на том народном послу. Никад правна наука и правна пракса нису ближе једна другој, него када имају да изналазе решења на основу непотпуних, застарелих и недовољних законских норми. Никада процес интерпретације, најважнији и у правној примени, није живљи и дубљи и значајнији, него када смисао закона треба да се изналази из модерних правних схватања а на основу оскудних правних прописа. Ту не може да буде занатства и аутоматизирања, већ се мора напорно да ради, стално да учи и увек да узима у обзир компаративно право напреднијих друштвених средина.

То је био један велики културни задатак који су решавали и на коме су пословали наши старији, а на коме радимо и ми данас.

Пок. Петковић достигао је на послу у овој материји веома висок степен. Он је ту могао да се истакне само великим и сталним радом.

То је разлог да је из редова адвоката и он био један који је годинама сарађивао у комисији за израду пројекта новог Грађанског законика. Његово драгоцено искуство и солидно познавање правне науке и правне праксе довели су га да сарађује на овом значајном послу.

Захваљујем на овако обилној посети нашег састанка и молим вас да саслушамо господу референте.

Милан Ж. Живадиновић:

Добривоје С. Петковић као стални сарадник професионалних установа

Живот Добривоја-Добре С. Петковића од раног детињства па до смрти испуњен је сталним и непрекидним радом. Фанатик у послу, Добра Петковић није се одрекао своје активности ни онда, када је то тражило његово оронуло здравље и када је био у питању његов живот. И да ли је то пуки случај, или нека невидљива сила, која је учинила да истрајни и непоколебљиви радник Добра Петковић испусти своју душу тачно у тренутку када су његове колеге у пуном заседању решавале предмете Адвокатске коморе у Београду којој је он потпуно припадао, својим мислима и својим осећањима. Тачно у данашњи дан, од прилике у ово исто време, Одбор Коморе сазнао је за свој тежак удес да је изгубио свог првог почасног претседника, свога цењеног и поштованог колегу Добру Петковића. Ма да се већ знало за болест Добре Петковића, вест је запрепастила све присутне, јер није умро само један од чланова, већ је нестало једне величине. Преминуо је један старији колега, који нас је помагао, водио и подупирао.

Немајући више Добру Петковића у нашој средини, ми се могамо убудуће у своме раду руководити његовим идејама, његовим мислима и његовим гледањем на ствари, које су нам после њега остале.

Како је Добра Петковић гледао на професионалне организације и на дужности и права адвоката, казује нам историја његова живота и рада. Приближити се оном степену на коме је стајала узвишена фигура Добре Петковића значи бити близу оне тачке, коју је Добра Петковић пропагирао када је по некад, као о нечем недостижном, говорио о перфектном адвокату у нашој средини.

Ако се задржимо на делању Добре Петковића у професионалним установама за последњих 40 година, констатовати да је име Добре Петковића толико тесно везано за рад удружења јавних правозаступника и Адвокатске коморе у Београду да ово поглавље историје његова живота и рада претставља у исто време скоро целу историју ових установа из овог периода.

Још као врло млад човек и сасвим млад адвокат Добра Петковић је на годишњој скупштини Удружења јавних правозаступника, одржаној 17 јуна 1901. године, изабран за члана Управе Удружења. Било му је тада 31 година, а имао је свега непуних пет година адвокатске праксе. Колеге су га уврстиле у ред старих и већ искусних адвоката, јер су правилно оцениле његову вредност и стварно интересовање за Удружење као професионалну установу.

Од тада стално видимо име Добре Петковића на листи изабраних. Али Добра Петковић није био само обичан члан Управе, већ је још одмах у почетку добијао важне задатке и значајне функције у Управи. Тако већ на првој седници, после избора у 1901. години, Петковић је изабран за члана редакционог одбора „Бранича“. После неколико година Петковић бива биран за првог потпретседника а 1910. г. изабран је за првог потпретседника,

на коме положају остаје све до 1919. године, када је изабран за претседника. Крајем 1920. године Петковић даје оставку на звање претседника, али Управа Удружења и мимо његове оставке не попуњава место претседника. Тако је све до избора у 1921. години, Удружење водио први потпретседник. Године 1923. Петковић је поновно изабран за претседника и остаје на томе положају све до 1925. године када је умолио колеге да га више не бирају. Ценећи његов рад, адвокати су на скупштини Удружења одржаној 6 септембра 1925. године донели овај закључак: „Скупштина одаје заслужну пошту досадашњем претседнику Удружења г. Добривоју Петковићу, адвокату из Београда, коме стање здравља није дозвољавало да своју досадашњу дужност претседника и даље отправља и једногласно га акламацијом бира за почасног претседника Удружења“. Међутим, Петковић и даље помаже рад Удружења и остаје уредник „Бранича“. Када је донет Закон о адвокатима и када је требало да се врше избори, тадањи активни претседник Удружења г. Обрад Благојевић, са целом Управом Удружења, понудио је Добри Петковићу да буде први претседник Адвокатске коморе у Београду. Петковић се, међутим, захвалио и умолио да се његова кандидатура не истиче. Сматрао је да му стање здравља не би дозволило да ову високу функцију испуни онако како је он замишља. Али адвокати са територије Београдске Адвокатске коморе, ипак, нису могли дозволити да Добра Петковић не буде именован ни у једном телу Коморе и тако је на првим изборима Добра Петковић, огромном већином изабран за члана Испитног одбора. И на доцнијим изборима Петковић је великом већином биран за члана Испитног одбора, тако да је ово звање задржао све до своје смрти. Осим тога Петковић је изабран за првог почасног претседника Адвокатске коморе у Београду на првој редовној скупштини одржаној 25 августа 1929. године.

Због сувише ограниченог времена, принуђени смо да у најкраћим потезима региструјемо рад Дobre Петковића у адвокатским установама у бив. Краљевини Србији, односно на територији бив. Краљевине Србије. Рад ових организација од 1901. год., када је Добра Петковић први пут изабран за члана управе Удружења јавних правозаступника до данас, може се у главном поделити у три периода: време пре светског рата, доба по извршеном уједињењу и период од оснивања Адвокатске коморе до данашњих дана.

Рад Удружења јавних правозаступника и у првом периоду као и доцније, све до краја 1928. године претстављао је највећим делом истрајну и живу борбу за доношење Закона о адвокатима. У овом послу Петковић је показао изванредно разумевање и својим идејама и активним радом у многоме је помогао да се у овој борби истраје и да се најзад дође до жељеног успеха. Али Удружење је поред овога радило и на другим пољима. Тај рад се у главном састојао у заштити професионалних интереса, у заштити колега од разних прогона и од прекомерног опорезивања, у напорима да се одржи стручни часопис, у покушајима да се оснује фонд за помоћ и потпору изнемоглих адвоката и њихове сирочади, у успостављању везе са адвокатским организацијама Срба и Хрвата у бившој Аустроугарској као и у Бугар-

ској, у улагању протеста против извесних пресуда политичке природе и ван граница наше отаџбине итд.

Тако у времену пре светског рата, Удружење јавних правозаступника је предузимало активну борбу противу пискарача, улагало је протесте због образовања Правничког одбора при Министарству финансија без и једног адвоката, чинило је кораке због сметњи на које су адвокати наилазили код појединих судова. Ово нарочито у вези са заступањем окривљеника у току истраге. Даље, Удружење је у више прилика доста успешно интервенисало противу самовољног кажњавања адвоката од стране Претседника Првостепених судова који су по тадањем Закону о адвокатима од 1865. године имали право дисциплинске власти над адвокатима. У овоме периоду приступљено је и изradi маркица с амблемом Божиње правде, чијом продајом је имао да се снабдева фонд за помоћ и потпору изнемоглих адвоката и њихове сирочади. (Ова замисао, као и многе друге одличне идеје, није могла до краја да буде приведена у дело, поглавито, услед велике индоленције адвоката).

Године 1909. Удружење је преко јавности уложило протест због изрицања и извршења смртне казне над петорицом окривљеника по пресуди преког суда у Колашину, који су, као политички кривци, суђени и осуђени без стварне одбране. Удружење се такође заинтересовало 1908/1909. године и за случај чувеног велеиздајничког процеса у Загребу и организовало прикупљање прилога за „мученике“ са овога процеса. (Записник седнице од 31 октобра 1909. године). Када је главни бранилац са овога процеса Др. Хинко Хинковић, адв. из Загреба оптужен, Удружење је у знак пажње према колеги Хинковићу упутило на претрес два своја члана, а по изреченој пресуди послало је колеги Хинковићу писмо у коме му је одало поштовање, признање и у исто време жаљење због осуде. На једној од првих наредних скупштина Удружења тј. на скупштини од 15 јуна 1911. године Др. Хинко Хинковић изабран је једногласно за почасног члана Удружења јавних правозаступника.

После Уједињења, на иницијативу Добре Петковића, извршена је обнова Удружења под називом „Удружење јавних правозаступника за Србију и Црну Гору“. У том периоду Удружење је, поред ранијих редовних послова, живо и пожртвовано радило на демобилисању адвоката војних обвезника, затим спремило је опсежне примедбе на пројект Закона о ликвидацији мораторног стања, интересовало се за пружање помоћи адвокатима оштећеним ратом, помогло је акцију Удружења резервних официра да се дипломираним правницима војним обвезницима призна смањени стаж за полагање судијског и адвокатског испита и за стицање права на положај судије и на звање адвоката. Удружење је затим, као прво у уједињеној отаџбини, успоставило везу са адвокатским установама у новим крајевима. Удружење је, такође, активно учествовало на Сабору правника, одржаном у Загребу од 19-21-IX-1924. г. који је Сабор био претеча данашњем Конгресу правника итд.

Да сви ови послови буду успешно обављени, да се дође до позитивних резултата, велика је заслуга дугогодишњег члана Управе, потпретседника и претседника Добривоја С. Петковића.

www.УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
 Његова је заслуга у толико већа, што је, крај свег неинтересовања колега — адвоката постигао да Удружење живи и да Удружење ради. Без моралне и материјалне потпоре од стране својих колега, Управа удружења је имала да савлађује, поред спољних, и унутрашње тешкоће. Немајући локала, Удружење је обично држало своје седнице у канцеларијама појединих колега чланова управе, затим неко време у једној собици у Министарству правде и у једном одељењу у кафани код „Империјала“. Члански улози су се врло тешко наплаћивали, а то је био једини извор прихода Удружења јавних правозаступника. Скупштине су биле врло слабо посећиване. Дешавало се да на скупштину дође само 20 до 25 адвоката. Па и чланови управе нису били увек пожртвовани. Врло често због њихове отсућности морале су се седнице Управе одлагати. Постојале су још и друге сметње, које би код свакога другог убиле сваку вољу за рад и даљу борбу, али Добра Петковић и још неколицина сличних њему, савлађивали су све тешкоће и успели су не само да Удружење одрже, већ и да помоћу њега дођу до жељеног циља. Јер само истрајним радом чланова његове Управе може се захвалити што је 29 новембра 1928. године донет толико очекивани Закон о адвокатима.

У Адвокатској комори, Добра Петковић није имао активан положај у Одбору. Ипак, Петковић је заслужан за рад наше Коморе и њене успехе, јер се његов утицај у свему осећао, а нарочито вреди да се истакне његова драгоцену сарадња у Одбору за проучавање пројеката закона и уредаба при Адвокатској комори у Београду.

*

Адвокатски ред у нашој земљи није имао тежи губитак за последњих седам година, него што је смрт Добривоја Петковића. Пре нешто више од седам година, крајем 1931. године, умро је у Љубљани један адвокат раван њему. То је био Др. Данило Мајарон, адвокат из Љубљане. Одличан и примеран адвокат, поч. Др. Мајарон умро је као претседник Адвокатске коморе у Љубљани, на коме је положају био непрекидно за време од 30 година. Адвокатска комора у Љубљани достојно је испратила свога старог и заслужног дугогодишњег претседника. Тако и ми сада одајемо дужну пошту сени поч. Добривоја-Добре С. Петковића. По једном освештаном правилу, адвокати у нашој земљи не славе своје јубилеје, а Добра Петковић је с правом могао за живота да ниже славље за слављем. Јер бити стално и без прекида адвокат преко 40 година, бити у управи професионалних установа преко 35 година и најзад бити редом потпретседник, претседник и почасни претседник преко 30 година, претставља периоде и епохе које се у другим професијама по правилу видно обележавају.

Слава Добри Петковићу београдском адвокату!

Војислав Милошевић:

Добра С. Петковић као адвокат

Ја мислим, да смем рећи да је опште, неподељено мишљење о Добри Петковићу као адвокату, да је он у средини у којој је живео и у времену у коме је радио постигао савршенство у својме позиву.

У чему је тајна тог његовог успеха?

Имајући са њим односа у дугом низу година, ја сам одавно донео свој суд о њему, који је за мене аподиктичан. Покушаћу да га вечерас приликом комеморације изнесем.

Душевне особине које су красиле Добру Петковића наследио је он од свога оца, добро познатог судије Касационог суда и Државног саветника, Стевана Петковића. Има од мене старијих колега, вероватно и на овоме састанку, који су га такође познавали. Они ће се сложити са мном, да је Добра Петковић наследио од свога оца здрав интелект и јаку вољу. Ван сваке је сумње да се душевне особине наслеђују као што се наслеђују и телесне особине. Ја ћу у потврду навести и познату Гетеову крилатицу, који каже, да је од оца наследио статуру и озбиљност у животу а од матере веселу природу и жељу за фабулирањем.

Von Vater habe ich die Statur,
des Lebens ernstes Führen?
Von Mütterchen die frohe Natur,
die Lust zu fabulieren.

Мени је пријатно што овом приликом могу да евоцирам и успомену на пок. Стеву Петковића, који је заслужан и као судија онога времена и као отац и васпитач свога сина Добре Петковића. Слава му!

Наслеђене особине Добра Петковић усавршио је до крајњих граница својим трајним васпитањем. Он је као правник а потом као адвокат изоштрио свој ум и васпитао своју вољу до тога степена да нам он може послужити као пример докле се може у својме позиву дотерати. Његова радљивост и стрпљење били су феноменални.

Он је не само био интелигентан, имајући наслеђени здрав разум, него је био и уман. Он се је мирним размишљањем руководио проучавајући свагдашњу ситуацију, а не страшћу, жељама и надама. Докле је својим разумом на основу опажања и искуства апстраховао појмове и правила, дотле је својим умом, начином мишљења, те исте појмове и правила везивао у затворену и систематски уређену целину сазнања.

У својој дугој каријери као адвокат поглавито као цивилиста, он је израдио свој став и у односу према својим клијентима и њиховим интересима као и у односу према суду.

Добра Петковић није трчао за пословима, није био Гешефтсјегер. Он је био много тражени адвокат, али све послове није примао већ их је одабирао с обзиром на то, да ли је посао за који се његова сарадња тражи исправан и достојан заступања и да ли га може са успехом извести. Послове који се са тим нису подударали, према његовом мишљењу, он није хтео примати у рад. Примивши се пак интервенције он се је сав уносио у ствар

своје странке и са њом саосећао. Са ретком марљивошћу он је тако рећи микроскопски улазио у танчине спорнога случаја и када га је тако проучио он се је трудио да му да правну конструкцију и нађе законски пропис, под који ће га подвести.

Пре него што ће донети свој суд и предузети акцију, он је увек тражио потврду свога мишљења из дела чувених аутора на пољу Приватног права. Његов најомиљенији саветник, ја то добро знам, био је Еренцвајг са својим системом приватног права. Али он није био једини. Код контроверзних питања он је проучавао и дела других писаца, од француских Планиола и Бодри-Лакантинери-а, а од немачких писаца Енекцеруса, Кипа, и Волфа, писаца уџбеника немачког грађанског права.

Он се је често служио и делима руске правне литературе, која је такође заступљена у његовој пробраној и богатој књижници, па ми је често изражавао своју радост и изненађење, када би у њима наишао на сличности у установама руског и нашега националног права као делове словенске правне заједнице.

Као што видите, он је успео да се служи оригиналним делима из француске, немачке и руске правне литературе, савладавши те језике у своме кабинету у Београду.

Најбољи доказ, да је он пратио новине у правној књижевности јесте и то што је он можда међу првима код нас набавио најновији коментар аустријског приватног права, обрађен од савремених аустријских теоретичара и практичара у издању Др. Хајнриха Кланга.

Тако обдарен и обogaћен знањем и искуством, његово је мишљење тражено у свима већим стварима. Он је био правни конзулент наших привредних и других установа, а радо је и предусретљиво давао своја мишљења и својим колегама по стварима које су њих интересовале.

О нашој правној књижевности и законима не треба да говорим. И ако се са њима саживео, он је ипак, како се наш претседник коморе г. Симић у посмртној речи изразио, готово први од нас проучио ново законодавство да је то било за чуђење.

У односима према суду он је био недостижан.

Његови поднесци, а нарочито правни лекови, у којима је он бранио своју тезу или комбатирао судску одлуку и мишљење противниково у парници, јесу ремек дела и по форми и по садржини. Ти његови састави одликовали су се пре свега спољашњом обрадом, они су били, како би се казало, и умивени и очешљани, јер је на форму полагао исто толико као и на садржину. Још док се код нас није ни мислило на рецепцију аустријског парничког поступка, он је судовима предавао своје писмене саставе у облику који је данас уведен. То ми је једном у разговору сам истакао уважени претседник Апелационог суда г. Милош Јовичић.

Пазио је педантно на поступање, кад је оно везано за рок. Када је требало у року обавити какву радњу а нарочито када је требало изјавити правни лек, он није чекао последњи дан рока већ је одмах по пријему судске одлуке радио правни лек и предавао га а често је имао и готов правни лек пре него што је и примио одлуку, када је знао да ће она бити неповољна по његовог клијента. Због те своје уредности, он никада није имао

непријатности, које су у редовима адвоката познате, па би препоручљиво било да се и у том погледу на њега угледамо.

Сви његови писмени састави одликовали су се чистотом језика као ретко код кога и применом граматичких правилних израза. Стил му је био јасан а реченице кратке. Систематика и правна дијалектика били су савршени.

Он је у својим правним лековима обрађивао појмове по правилима логики. У њима ћете наћи силогизме или судове (рационацио), који се састоје из премиса и завршног суда или конклузије, која се логичком операцијом изводи из напред постављених премиса. То су по Вундтовој подели субсумпциони закључци, више с обзиром на садржину него на њихову форму, који као егземплифицирајући судови примењују једно опште правило на један специјалан случај или напротив закључци, којима се доказује да се известан конкретан случај не може подвести под какво опште правило или законску норму, као на пример: закон је конституисао у корист удове удовичко уживање на мужевљевој имовини. То је прва премиса. X је удова пок. Y, то је друга премиса, ergo завршни суд или конклузија из ове две премисе јесте да удова X има права уживања из имовине мужа јој Y.

Његова логика, спровођена индуктивном методом од познатог ка непознатом, толико је убедљива да се је свом силином наметала.

То не значи ипак да је он био једностран и непопустљив. Напротив, он је био приступачан убедљивим разлозима и прихватао их као некада Сократ у својим философским дијалозима, којима је био циљ да изазову одређене претставе и гледишта умесним питањима, како би се дошло до потпуне јасности.

Није дакле чудо што многи који су га једном ангажовали нису више хтели да знају за другог адвоката. Има још живих Београђана, који су од почетка његове адвокатуре стално били његови клијенти до његове смрти. Између њих ћу поменути само Жику Јанковића, власника познате фирме Маричић и Јанковић, Светозара Стојадиновића колонијалног трговца и гросисту и породицу Раде Антића винара. Њихово поверење у његово знање и поштење граничило се са фанатизмом.

При завршетку хоћу да поменем још једну епизоду из првих година његове адвокатуре, која је и мени лично причинила велику пријатност. Пун младићског полета и идеалисања за своју струку и свој позив, он је 1897. године, у друштву са колегом и школским другом Ђоком Карајовановићем уваженим београдским адвокатом, ветераном, израдио и издао правнички календар за 1898. годину, популаришући у њему наше тадашње законске области: грађанског права, закона о старатељству, трговачког закона, грађанског поступка, стечајног поступка, са изводом закона о таксама и таблицом рокова. Календар је још садржао шематизам адвоката са територије ондашње Србије, којих је тада било 222 а од ових у Београду 71; затим Управу адвокатског удружења и Управу правничког удружења са именима наших еминентних претходника, који су претежним делом већ покојници. Ђока Карајовановић није у списку адвоката, већ у списку Управе правничког удружења, као његов секретар, пошто је тих година био члан суда београдске општине. Један

примерак тога календара дали су ми обојица са својеручном по-светом као ондашњем адвокатском приправнику Добрине канцеларије, пошто сам баш те године, радећи код њега као студент, био завршио правни факултет. Ја ево са великим пијететом већ више од 40 година чувам тај примерак календара као драгу успомену на свога првог учитеља. Ја мислим да ни Ђока Карајовановић нема ни једног примерка овог правничког календара, можда првог ове врсте у нашој правној књижевности, и ја га ево предајем Адвокатској комори за њену библиотеку, како би и он потпомогао да се успомена на Добру Петковића очува међу адвокатима докле буде било и њихове Адвокатске коморе.

Завршујући ове успомене мени тако драге, ја кличем:

Слава Добри Петковићу, адвокату!

Др. Иван Рибар:

Рад пок. Добривоја-Добре Петковића на законским пројектима и изједначењу законодавства

Као да га данас гледамо и слушамо, када је ту скоро пред непуну годину дана седео за овим истим столом и с нама заједно као члан одбора за проучавање пројеката закона и уредаба, образованог при нашој Комори посљедни пута узимао живог и видног учешћа у дискусији око предложене нам Предоснове грађ. законика.

Он је у сарадњи с нама при доношењу примедба на ову Предоснову, који смо штампали у мартовском броју нашег Б р а н и ч а доказао и овде не само своју познату правничку ерудицију, већ и детаљно познавање система општег Аустријског грађ. закона, којег је предоснова мало не у целости усвојила.

Добра Петковић владао је суверено са целом овом гломазном материјом, садржаном у општем Аустријском грађ. закону и ушао је у танчине самог система, не само зато, што је про-студирао закон и његову примену у јудикатури, већ и зато, што је био свестрано упознат и свом важијом литературом, која се овим законом бавила израђеној у коментарима гласовитих Аустријских цивилиста и коментатора Краинца, Штубенрауха и Кланга.

Он се нарочито прихватио овог посла кад се отпочело и код нас на кодификацији унификацији грађанског законодавства. Јер и Добра Петковић био је сталан члан Законодавног савета образованог при Министарству правде — оделење за приватно право — још од 1920. год. па све до 1929. год. Завођењем 6 јануарског режима укинут је овај законодаван савет јер је основан З а к о н о д а в н и О д б о р. При тому одбору буде организована комисија за израду пројекта грађ. закона у коју је ушао и пок. Добра и остао њен члан све до своје смрти. Као такав имао је још уз то прилике и могућности, да се кроз сарадњу са осталим члановима исте комисије, а са разних грађанских правних подручја, у које је и данас подељена наша земља упозна и са свима законима у теорији и пракси, који су и данас у важности у поје-

диним подручјима. Сарађујући при истом делу упознао се са обичајним правом кодифицираним у Богишићевом Општем имовинском закону, важећим на подручју Апел. суда у Подгорици, Вербечијевим мађарским приватним правом, важећим у једном делу Апел. суда у Новом Саду те Међилисом у подр. Апел. суда у Сарајеву, а да и не говоримо о Аустријском грађ. закону, који вреди на територијама Загреба, Љубљане, Сплита и Н. Сада.

Уз то познавао је и друге грађ. законе разних држава, а нарочито и пројект грађ. закона за Чехословачку, као и све споредне законе и уредбе, који су у међувремену донешени код нас из области јав. и прив. права, а од којих су некоји из основа изменили поједине одредбе важећег код нас грађ. законодавства.

Морамо да још споменемо, да је њему као члану зак. савета односно комисије за изградњу грађ. законика достављан пројект сваког закона из области јавног и приватног права не само због обавештења, већ и због проучавања.

То је све било после рата у Југославији. Пре рата он је такођер као члан и председник удружења јавних правозаступника био активан. Упутио је и образложио је претставку 1909. године Министарству правде због достављања зак. пројеката удружењу на проучавање, а 1910. год. да се осигура законом накнада штете за стране државе, за оне који буду лишени слободе. 1913. год. након турског рата радио је у име Удружења за пројект закона о ликвидацији мораторног стања.

Исто тако и после светског рата спремило је 1920. год. Удружење коме је он био председник пројект закона о ликвидацији морат. стања.

Из наше средине нестао је правник и адвокат, један од ретких, који је могао давати правне савете и мишљења по сваком прив. правном спору за свако грађ. правно подручје.

Др. Видан О. Благојевић:

Пок. Добривоје-Добра С. Петковић
као уредник „Б р а н и ч а“ и правни писац

Велики део своје многоструке активности пок. Добра С. Петковић посветио је „Б р а н и ч у“, првобитно органу Удружења јавних правозаступника за Краљевину Србију, затим и за Црну Гору и најзад органу Београдске адвокатске коморе, било као сарадник или као уредник. Пок. Добра знао је врло добро да адвокати, као људи позвати да се баве практично правом, морају бити упознати и са правном теоријом као и што морају право и правне науке научно обрађивати. То је разлог што се срећемо са написима великог броја адвоката по разним часописима и дневним листовима, па то је разлог што је и пок. Добра своју активност у овом правцу упутио.

Његова солидна теориска спрема налазила је снажног израза у многобројним актoвима које је упућивао судовима. Они се одликују дубоким и свестраним познавањем односног правног питања у вези са критички утврђеним чињеничним стањем. Те особине савесног правника и адвоката, пок. Добра пренео је и на свој научни рад у коме његово име представља једног од нај-

важнијих и најсолиднијих сарадника на праву и правној науци у опште.

До 1903. год., када је пок. Добра примио уређивање „Бранича“, овај наш часопис није најуредније излазио. Од његовог уређивања „Бранич“ излази редовно сваког месеца, врло лепо технички опремљен у свескама од најмање три табака, све до краја 1906. год., када престаје излазити, препуштајући научну и практичну обраду права и правних наука новом часопису „Архиву за правне и друштвене науке“, органу Београдског правног факултета, у коме ће од тада сарађивати сви они сарадници са којима се је „Бранич“ поносио.

Под уредништвом пок. Добре, „Бранич“ долази до свога најпунијег и најсјајнијег изражаја. Установљава се, поред редовног материјала престављеног у читавим студијама из права и правних наука, и посебно објављивање систематски сређених одлука Касационог суда, које се данас налазе у свакој боље уређеној библиотеци, као у то време једини овакав рад. Те одлуке чиниле су неоцењиве услуге правницима и од њих почиње научно да се гаји код нас јуриспруденција, која ће доцније добити сјајне претставнике код теоретичара и практичара правника. Такође, у особеном додатку, објављују се и значајна дела страних правника у нашем преводу, као Немачко казнено право — посебни део од Др. Алберта Бернера, и друга.

У овоме периоду великог просперитета нашег часописа, срећемо се са студијама, чланцима, оценама и приказима и белешкама најкрупнијих наших правника. Тако видимо радове у том периоду г. г. Живојина Перића, Др. Драгољуба Аранђеловића, Др. Чедо Марковића, Марка Стојановића, Богољуба Вучићевића, Милана Драговића, Михаила Јовановића, Др. Душана Суботића, Др. Андре Живковића, М. М. Милићевића, Андре Шушкаловића, Богдана Јакшића, Душана Р. Трифунца, Живка Тадића, Илије Шуменковића, Милана Доронтића, Мил. Лазаревића, Мил. Константиновића, Николе Станаревића, Др. Томе Живановића, Чедо Костића, Александра Мијовића, Др. Лазара Марковића, Др. Александра Митровића, Гојка Никетића, Драг. С. Илића, Јована Лончарића, Јована Мандила и многих других. Стари сарадници такође активно учествују у „Браничу“, а међу њима срећемо г. г. Др. Миленка Веснића, Слободана Јовановића, Др. Чедомира Митровића, Др. Божидара Марковића, Андру Ђорђевића, Спасоја Радојичића, Ђоку Карајовановића, Драгића Павловића, Боривоја Л. Поповића, Фридриха Попса, Рафајла Финца, Ђорђа Чохаџића, Марка Трифковића, Др. Михаила Полићевића, Др. Косту Куманудија, Др. Војислава Маринковића и многе друге.

„Бранич“ излази укусно опремљен у великој осмини у 1903. год. на око 600 страна, у 1904. год. на око 800 страна, а у 1905. и 1906. год. са преко 1000 страна, уз посебна издања јуриспруденције Касационог суда и чувених дела страних аутора.

Да би се добила ма и најповршнија представа о овоме златном добу „Бранича“ под уредништвом пок. Добре нека нам је допуштено да наведемо у кратком изводу преглед расправа и чланака од 1903. до 1906. год. под уредништвом пок. Добре.

У 1903. год.: расправе и чланци: Законско заложно право даваоца под кирију и под закуп од Драг. Аранђеловића, За-

ступништво у грађанском праву од Гојка Павловића, Наследно право од Андре Ђорђевића, Правни положај отступелих министара од Др. Косте Куманудиа, уз успеле преводе: Идеје о праву од Алберта Лавалса, Закон о условној осуди од М. Г. Тарда, Шта је право од Гумпловица.

У 1904. год. настављају се предње расправе Андре Ђорђевића О наследном праву и Гојка Павловића О пуномоћству и објављују се нове: Шта је злостава од Михаила Јовановића, Правни карактер удовичког ужитка и његов упис од Живојина М. Перића, О измени нашег Грађанског законика од Драг. Аранђеловића, уз преводе: Злочинство као социјално-патолошка појава и Кривично право и психологија од Листа, О ревизији Општег грађанског законика од Унгера, Дунав у Међународном праву, О трговачкој надлежности од Алфреда Хујбе, О судској слободи од Емила Фаге-а и др.

У 1905. год.: О народности у српском законодавству од Живојина М. Перића, Друштво са ограниченом одговорношћу од Мил. М. Стојановића, О утаји од Др. Душана Суботића, Приговор дужника од Ђорђа Б. Несторовића, Валтазар Богишић од Др. Миленка Веснића, О оштећењу преко половине од Др. Драг. Аранђеловића, уз преводе: Својина као социјална чињеница од Гумпловица, Правна философија двадесетог века од Др. Јос. Колера, О правном положају Босанаца и Херцеговаца у страним државама од Живојина М. Перића.

У 1906. год.: Сувсвојина (сувласништво) или смесништво од Андре Ђорђевића, О ванбрачној деци од Ђ. Ђорђевића, Појам правичности у казненом праву од Др. Јосифа Ламбергера, Уништај исправа на доносиоца од Др. Мих. Полићевића, Законска ограничења вршења права својине и законске обавезе сопственика од Андре Ђорђевића, О обавези продавца да гарантује квалитет ствари и Фабрички и трговачки жигови од Лазара Марковића, О протесту менице и О новим наводима у незадовољству и жалби од Ђоке Карајовановића, Немачко казнено право — посебни део од Др. Алберта Бернера, О прибављању стварних службености застарелашћу и губитак услед неупотребе од Јована Лончарића, Касациони суд и јуриспруденција од Ђоке Карајовановића, О меничној способности од Алексе Петровића, Извршење смртне казне од Томе Живановића, О меничном јемству и О налазачу изгубљене ствари од Лазара Марковића, О кривоклетству и лажном сведочењу од Др. Душана Суботића.

То је правничка елита која је чинила част и „Браничу“ и његовом ондашњем уреднику Добри Петковићу који је успео да све ондашње правне величине сакупи око нашег часописа.

Сваки број у овом периоду прати веома обимна судска пракса са оценама и приказима и белешкама, на којима нарочито сарађује уредник пок. Добра С. Петковић. Његов листак са веома интересантним опажањима из суднице остаће као најрадије читан приказ судских догађаја из оног доба посматраних кроз фину и суптилну анализу великог правника и човека пок. Добре Петковића.

После рата осетила се велика потреба за покретањем нашег часописа, у коме би се, поред теорије, обратила и велика пажња на праксу, па је, после начелне одлуке у Удружењу јавних право-

заступника за бив. Краљевину Србију, поверено уређивање овога часописа поново пок. Добри С. Петковићу, који је припремио сараднике из старијих и млађих генерација, опет нашу правничку елиту, одабрао материјал и у 1925. год. почео са објављивањем нашег часописа у великом ревијалном формату. У нашем часопису одмах на првим корацима, у првим бројевима, срећемо се са многим старим и новим сарадницима, који, с погледом на ново стање у нашем законодавству и правној науци, пружају чланке и студије и тиме богате нашу правну књижевност. „Бранич“ и даље остаје правничка школа. У њему ће увек објавити прве расправе и чланке писци — правници чија ће имена доцније бити славна.

У 1926. год. пок. Добра је један од уредника, а у 1927. и 1928. год., пок. Добра остаје у уредништву као уредник, док се главно уредништво поверава г. Љубомиру Стефановићу адвокату.

У нашем часопису пок. Добра нарочито много сарађује на рубрици Правна пракса и Оцене и прикази, а у 1926. год. објављена је његова веома запажена студија под насловом: „Правни карактер новчаних улога код банака и штедионица“, која је поставила ово питање на право место.

Сви радови пок. Добре показују, да је он био веома озбиљан, дубок и свестран правник, редак мислилац и логичар. Својим сувим разлагањима, чисто правничког карактера, давао је социјалну ноту, тако да је пок. Добра своје мисли умео да прилагоди новим друштвеним потребама наше нове државе и правништва.

Провиђење је хтело, да свој последњи чланак пок. Добра објави у „Браничу“. То је чланак који је писао са особитом љубављу поводом прославе седамдесетогодишњице од рођења уваженог правника г. Живојина М. Перића, који је објављен у „Браничу“ за мај 1938. год. под насловом: „Недопуштена дела противу благонравља и добрих обичаја као извор штете“. Тим чланком пок. Добра је хтео да се унеколико одужи своје другу и поштоваоцу слављенику г. Живојину М. Перићу, па је изабрао тему у којој ће стање његових зрелих схватања о праву и друштву добити најлепшег и најснажнијег изражаја. Допустите ми да завршим ова моја излагања са неколико цитата из овога веома запаженог чланка, који ће остати као докуменат последње мисли пок. Добре Петковића.

„Друштвени живот регулише не само право него још и морал и животни обичаји. У њима се садрже заповести за човеково понашање у друштву. С обзиром на такву важност моралних прописа у једноме народу, право је морало води ти о њима рачуна..... Правни поредак у једноме народу одржавају, као што је већ наглашено, не само правни него и морални прописи. И када се већ нашло да је потребна репресија постојала противу благонравља при правним пословима, онда није имало разлога да та репресија не добије примену и у другим односима. Ко живи у друштву мора се понашати према суграђанима, с обзиром на интересе целине,

не само по правним него и по моралним прописима. Није дозвољено да се ресаектују само забране правних прописа“.

То је аманет који примамо од пок. Добре С. Петковића ми адвокати и сви остали добронамерни правници јер и ми право сматрамо у првом реду друштвеном науком.

Слава великом правнику, правном писцу и уреднику „Бранича“ пок. Добри С. Петковићу!

Др. Радоје Вукчевић:

Добра Петковић као учитељ

I.

Закон и морал немају исте путеве. Закон се ослања на силу, а морал на свест. Али и поред разлике у путевима и сретствима, и право и морал имају исти циљ: човеково достојанство и ред међу људима.

Милиони грађана у организираној држави никад можда неће гласати, у цркву поћи, лекара или инжињера потражити. Али и пак људе од закона тешко ће заобићи, јер на сваком пољу где човек дође, он законе ствара. Ни на једном пољу људске делатности, човек није сам и слободан. По истом пољу шетају се хиљаде, са истим захтевима на егзистенцију. Да би се сукоби избегавали, законске границе све су уже и све видљивије, што је додир између људи чешћи и обимнији.

Законодавац за грађанина предвиђа границе његових слобода, а за судију границе његовог слободног уверења. Чим се уверење признаје као одлучни фактор, тим се самим правне вредности оживљавају моралним обзирима. Оживљавање права, које стално стари, са моралом, који је вечно млад, адвокат утиче и на судију и на законодавца и на грађанина. Кроз хладне костуре законских текстова, где умире обичан поглед, он рентгенским зрацима тражи разјашњење и на тај начин моралном лупом обасјава мртво законско слово. Таквим својим анализама, адвокат, а заједно са њим и судија, у право убризгавају морал, више него је законодавац хтео, а у правду уносе правичност, више него што грађанин слуги.

Пуне 43 године, тај тешки и одговорни посао честитог адвоката и савесног рониоца у дубине људских тајни, обављао је, увек међу првима, наш добри учитељ пок. Добра Петковић. Свака ствар коју је он водио, на било ком правном пољу, не само што претставља логичну, дубоку студију, већ и савез између права и морала, противу којег су увек стајали слаби режими, а за који су се увек борили честити правници. То уношење морала у право, рентгенско осветљавање ледених, и често трошних законских костура, увек кад су у питању људска добра, част, слобода или живот, покојник је нагласио и у својој последњој расправи од пре који месец дана, дакле у времену кад право и морал нису сувише близу.

Ту Петковићеву науку, коју је добар пастир показао чином, за преко четири деценија свог плодног и савесног рада, у најтежим данима које може преживети једна људска генерација, — увек имајмо пред очима. Нека нас на том путу којим је Петко-

вић поносно ишао, не омету или задрже, ни слаби закони, ни слаби људи, ни лоша правда — аманет је нашег учитеља Петковића.

II.

Закон је тешко доносити, кад се не ради о слабире преводима, али их је још теже примењивати. Пред очима доброг законодавца увек лебди општи интерес, једнак за све. Пред очима доброг судије и адвоката лебди не само опште правило, већ и посебни интерес, из посебног спора. Кад лекар даје дијагнозу он скоро увек пред собом има видне или докучиве симптоме, који му указују пут. Ако адвокат или судија, стану пред проблемом људских интереса, они често не наиђу ни на једну видљиву манифестацију, која би тајну расветлила. А према Ларошфуковом афоризму: интереси говоре све могуће језике, играју све могуће улоге, па чак и улоге незаинтересованих.

Цицерон каже да успехе лекара сунце греје, а неуспехе земља покрива. А неуспех у доношењу правде не прима ни земља, јер жртва неправде болно јауче, а јавно мњење суди и без пресуде. За то је наша грешка тежа, јер она не погоди само жртву, већ и друштво и државу, на чију се душу слажу сви грехови, свих фактора, који у њихово име судбинама одлучују.

Љутска душа компликован је лабиринт, који се некада затвара као Лајдницева манада, а некада отвара да би њен бол чуо цео свет, од земље до неба. Као што су људи различити, тако су различите и њихове душе. Због тога не постоји један, већ сијасет кључева за проналажење полазне тачке, на путу у љутске тајне.

Данашњи човек склон је болести, да себе узима за центар свих друштвених гравитација. За то он са својим егизмом иде далеко, те због самоодржања у људском вртлогу, често фантазије претвара у претставе или уверења. А то бива једнако, како онда кад човек своје тражи или брани, тако и онда кад руку пружа ка туђему.

Да је дубље ушао, не само у законе већ и у људске душе, Добра Петковић је један од наших најранијих правника који се упустио у питања индивидуалне психологије и правне политике. Његове расправе о жени на суду према гледишту великог криминалисте Гроса, и о симулантима деликвентима, према становишту савремене криминологије, објављене у „Браничу“ пре 40 година, одају нашег раног пионира ове нове науке. Кад је Грос нашим правницима само по имену био познат, Петковић је већ у својој тридесетој години износио основне идеје његовог учења и његових упутстава у истрази.

Није претеравао да се бави са ситницама, кажу Римљани. Али истине нема без ситница, рекао ми је једном приликом пок. Петковић. Да би истину пронашао, он је улазио у све детаље, и испред истине маестрално уклањао магловитост, коју ствара људски егизам. Истину је морао пронаћи и проналазио је, јер је добро знао да успеха нема без убеђења, а убеђења нема без истине. Кад истину пронађе и у поверено право сам себе убеди, онда се пок. Петковић за добар исход није плашио. За то што је веровао себи, и за то што је увек би први судија за сваки

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

поверени случај, он је веровао и суду и закону. Због тога ми Петковић, иначе тужног и у рату саломљеног, никад на правом пољу не видесмо депримираног.

У том погледу нека нам стари маестро буде пример, па ћемо сви ведријег чела ући у борбу, са већим надама сачекати исход, и са сигурнијом стрпљивошћу издржати критику. Биће нам лакше, да са успехом обављамо свој високи позив заштитника правде и правце, којему ниједан други није дорастао.

III.

Истину и правду не тражимо само ради појединца, који нам поверава своју част, имање, слободу и живот. Тражимо их ради свих, јер неправда никад није погодила једног, већ све. Гетеов точак судбине стално се окреће, те сви и са највећих висина могу сутра доћи ту, где данас појединац грца у болу и неправди. Драјфусов процес више је узвитлао савести Француске од било које недаће, које су јој деспоти често поклањали. А ипак нико није мислио ни на Драјфуса ни на његов порушени дом, већ на Француску и веру грађана у њену вечиту правду. Анатол Франс, Емил Зола и доцнији тигар Клемансо, три разна политичка и филозофска схватања, постали су у борби за правду једна душа, не из љубави према жртви сутске заблуде, већ из љубави према великој домовини, за коју је неправда исто тако опасна као и Седан.

А у том случају ето нам пример шта за грађане значи вера у правду која држи земље и градове, она а не груба сила. Ту веру могу створити и одржати адвокати и судије у заједничком раду, на заједничком добру свих. А тим ће извршити своју велику мисију и своју патриотску дужност. Не само што оба реда која чине правосуђе, ради те велике мисије потребују темељито познавање прописа, и безкомпромисну савест, већ и најтежу сарадњу, која знања допуњава, правду обезбеђује, а заблуду искључује. Сарадња оба чиниоца могућа је само уз услов једнаког поштовања обе функције, које су само две оштрице једног истог мача.

Добра Петковић био је најубеђенији трудбеник колегијалне сарадње оба правничка реда. Иако здравствено скрхан, са све горим слухом, који је остао уз поломљене топовске цеви кроз многа бојна поља — Добра Петковић је многе грешке својих колега из оба реда исправљао очински, никад инквизиторски. Где је он допро ту је хармонија увек очувана, јер је његова реч увек била мелем за обе стране. Поштовао је свачији ауторитет и савест, али је од свакога тражио поштовање високе правобранилачке функције, коју је деценијама поносно носио.

Као што је увек помирљиво и поучно деловао на судију, тако је деловао и на свог процесног колегу. Ако је на његовог ближњег властодавац пренео приличну дозу жучности, то је све изазавало, чим се чује блага и логична Петковићева реч, која је испред законског слова мајсторски уклањала све нагомилане облаке. А кад је, било у његовим, или у рукама ближњег, правда триумфовала, Добра Петковић се радовао као дете, не конкретном, већ општем успеху. После успешног окончања једног тешког случаја, који је био разне процесне судбине, Добра Пет-

www.unil.edu.kovih se danima osećao blaženo i zadovoljno, kao čovek, koji zastane na rubu провалије. „Плашио сам се неправде не због случаја, већ због моје вере у правду, јер боље ме убити, него ми веру у суд одузети“, исповедао ми се добри учитељ. Вера му није одузета, иако је правда изрицана у најцрње дане наше судијске независности.

Његов пример центлменског опхођења са сарадницима на истом пољу, његова толеранција, вера у суд, у поштену живу реч, и вечиту правду — нека нам лебде пред очима, јер то је драгоцено Петковићево наслеђе, на које морамо све више милити.

IV.

Хераклитова истина, да је све у покрету, и да је од свега вечита само промена, најбоље се потврђује на нашем правном домену. И друге науке подлежу променама и усавршавању, али ниједна у таквој мери као право, које је принудни пратилац свих друштвених односа. Данашње наше право ни из далека није оно из дана Петковићевих студија. Као што између негдашње мале, поштене, демократске Србије, и данашње велике, силне Југославије, ауторитативне без ауторитета, нема сличности, тако је нема ни између предатног и садашњег права. Деспот Милош трудио се да у страни закон утисне српски печат, а ми данас преводимо са свих страна, и стварамо законодавно шаренило какво свет још није видео.

Петковић је са свим тим био изненађен, али не разочаран, јер међу много кукоља ипак засија по неки бисер. Док се пред новим законодавством стара гарда почела предавати, он ведра чела приступа послу, и ново право под старост студира. Кад смо један од најтежих закона, пре коју годину, на заједничким адвокатско-судијским састанцима почели расветљавати, међу нашим првим радницима био је пок. Петковић. У дискусијама увек најревноснији, он нам је помагао да до решења дођемо, ту где смо сви други често посустали. Такав је био и као радник и као учитељ, а такав је остао до свог последњег дана.

Неисцрпна ризница знања и енергије, неуморан цин на пољу логике, поносан витез на пољу правде. Његову динамичност и вечито тражење бољег, његову жељу за сталним усавршавањем, — узмимо за пример, јер у свему томе тешко да ћемо наћи бољег учитеља.

Сећајмо се његових дела, центлменства, поштења и енергије, да би му били што сличнији. У таквом нашем настојању његова ће душа наћи најслађи мир, а његово дело — најбољи плод.

СУДСКА ПРАКСА

Управитељ стечајне масе може поднети тужбу ради побијања, само по одобрењу стечајног судије.

Апелациони суд у Новом Саду донео је овај закључак.

Рекурс Т. Др. М. управитеља стечајне масе П. М. индустријалца из П. поднесен дне 24. фебруара 1935. г. под бр. Ст. 9/1934/155 се не уважава, побијани закључак се одобрава са доле наведених разлога.

Управитељ стечајне масе П. М. инд. у П. Др. Т. М. молио је Окр. суд у П. као стечајни суд прилажући записник веровничког одбора ове стечајне масе, да му се изда одобрење, да може покренути парницу противу уд. Ј. В. и др., да су тужени на основу споразума од 6. априла 1928. год. затим код ликвидационог одбора депоноване растеретнице, и правомоћне пресуде по овом спору, на основу правног наслова растерећења, дужни да трпе скидање свога заложног права укњиженог на непокретности стечајног дужника у зк. у. града П. под бр. 4998 и т. д. и по решењу Гн. 4288 од 6. октобра 1928. г. односно 7824 од 7. новембра 1930. г. све под тере- том оврхе у року од 15 дана и да плате трошкове.

Окружни суд у П. нападнутим закључком на основу § 127. од 2. стеч. зак. одбио је предлог управитеља стечајне масе за покретање ове парнице, са разлога да ни управитељ, а ни чланови веровничког одбора нису пружили суду конкретних података, на основу којих би се са сигурношћу могло рачунати, да ће се ова парница добити, нити су у противном случају примили чланови веровничког одбора одговорност, ако парница не успе.

Противу овог закључка уложио је рекурс управитељ стечајне масе, молећи да се исти уважи, а нападнути закључак укине као на закону веровничког одбора не морају јамчити и сносити одговорност, ако парни- основан или преиначи, те да се да места његовом предлогу за покретање напред наведене парнице. Наводи да по § 127. од 2. стеч. зак. чланови ве- ца не успе, а уз то подаци предлога сигурни су, да се оваква парница може покренути, и да ће донети користи стечајној маси.

Шта више непокретањем ове парнице тужена уд. В. Ј и др. долазе у ред разлучних веровника и ако су се наведеним споразумом тога одрек- ли и пристали на подједнако намирење са још 20 веровника.

Ови разлози рекурента су неосновани.

Према §-у 127. ал. 2. стеч. закона управитељ стечајне масе овлаштен је, да поднесе тужбу ради побијања и да ступи у парнице ради побијања, које су у току, кад се стечај отвара и то по одобрењу стеч. судије. Сте- чајни судија преслушаће, пре него донесе своју одлуку, веровнички одбор.

Истина у горе наведеном наређењу нема никаквог расположења, који би моменти служили стеч. судији као мерило, при решавању по предлогу управитеља стеч. масе, кад жели покренути тужбу ради побијања, те исти предлог било да одбије, било да му да места; но без сумње стеч. судија морао би, кад већ одбија предлог навести и чињенице, које му служе за разлоге одбијања. У конкретном случају стеч. судија није навео никакве чињенице за разлоге, које је навео у нападнутом закључку, те према томе овај Апелациони суд сходно § 127. ал. 2. стеч. закона образлаже у следећим:

Тужба коју управитељ стеч. масе смера да преда, јесте побојна, јер коначни њезин захтев за побијањем укњиженог заложног права на не- покретности П. М., укњиженог с решењем бр. 7824 од 7. новембра 1930. г. Према 2. ал. § 42. стеч. зак., тужба за побијање мора се поднети у року од године дана после отварања стечаја, иначе захтев за побијање пре- стаје. Пошто од дана отварања стечаја прошло је више од године дана, те тиме захтев за побијање престао, та чињеница служила би као доказ и као разлог, да покретањем овакве парнице не би донели стварних користи стеч. маси, пошто би иста парница услед приговора застареле слаб успех имала.

Да покретање овакве парнице, не би донело стварне користи стеч. маси, служи и то, што је овај Апелациони суд у више махова и то када је потврдио отварање стечаја против П. М., изрекао, да споразум од 6. априла 1928. г. не важи, а са разлога да пошто ликвидациони одбор ни за 6 и по година није ту ствар свршио, то ни сам споразум и одрицање не може бескрајно вредети; према томе евидентно је, да куратор масе бази- рајући своју тужбу баш на основу постојања споразума од 6. априла 1928.

г., не пружа довољно успеха, нити гаранције, да би оваква парница до-
нела стеч. маси стварне користи.

Но и без обзира на горе наведено, Апелациони суд утврђује као чи-
њеницу, да је П. М., а касније настављена по управитељу стеч масе већ
покренуо парницу која је правомоћно и окончана под бр. Г. 1449/1930. окр.
суда у П., ради докидања оврхе одређена решењем 756/927 и то на основу
тога, што су у тужби тврдили, да споразум од 6. априла 1928. г. још и даље
важи. Према томе у једној и у другој парници, странке су исте, захтев
тужбе и основ је исти, јер и у једној и другој парници смера се брисање укњи-
женог овршног zaloжног права, јер оба захтева резултирају из истих
тврдњи, а то је, да постоји још увек споразум од 6. априла 1928 г., то
како је већ стеч. маса у парници под бр. Г. 1449/1930. одбијена са тужбом,
значи, да би управитељ стеч. масе при покретању овакве парнице добио
приговор рес јудикате, што све не пружа сигурност, да би покретање ове
парнице донело стварно користи стеч. маси.

Разлог рекурента, да би се новом тужбом, да се уд. В. Ј. и др. суд-
ском пресудом приморају, да морају, да трпе и даље растеређавање, те
да би се једном већ могла ликвидирати стеч. маса, те да према томе да је
то други основ јесте неоснован, јер то би само био резултат основе и
захтева тужбе ради брисања укњиженог zaloжног права, но пошто је то
већ решено пресудом Окр. суда бр. Г. 1449/1930., јер и тамо се тражи
докидање оврхе, на основу које је укњижено овршно zaloжно право, које
се сада жели брисати, то пошто је стечајна маса коначно одбијена са
својим захтевом, неоснован је према томе приговор, да би у парници коју
жели покренути други основ био. Нетачна је тврдња утешатеља, да је Апе-
лациони суд својом пресудом бр. Пл. 408/935/93 од 19. јуна 1934. г. изрекао,
да је тај споразум и данас ваљан, него је Апелациони суд у својој пре-
суди констатовао, да су тужени у тој парници скривили противно спора-
зуму, образлажујући зашто треба да плате трошкове и ако су спор добили,
те према томе и ти податци не би пружили куратору никаковог подлога,
да би покретањем овакве парнице донело стварне користи стечајној маси.

Пошто према напред изложеном, куратор стеч. масе није пружио ни-
каквих података из којих би се могло извести, да би покретање овакве
парнице донело стварних користи стеч. маси, него на против била би маса
оптерећена са трошковима парничним услед неуспеха овакве парнице, пра-
вилно је поступио I степен суд и кад не би било застаре, када је по § 127.
ал. 2. одбио предлог управитеља стеч. масе, да му се да одобрење за по-
кретање овакве парнице.

Бр. Пл. 283/1937.

7. априла 1937. г. у Новом Саду

**Старијем малолетнику за дело угрожено алтернативном казном (вечите
робије или времене робије), ако није установљен зао карактер или нечас-
не побуде, изрећи ће се казна обзиром на § 30. бр. 2. кз.**

Окружни суд у С. пресудом својом бр. Кзп. 912/1936. од 30. новембра
1936. г. прогласио је кривим опт. Б. А. што је 13. септембра 1936. г. у
С. Т. без датог му повода ударио ножем у врат пок. Г. М., пресекао му
главну артерију, услед чега је наступио излив крви и смрт пок. П., дакле
је другога лишио живота, па је починио злочин из § 167. од. 1. к. з., па га
је ради тога осудио по § 167. од. 1. к. з. применом §-а 30. бр. 1. к. з.
на казну робије у трајању 12 година и т. д.

Опт. Г. С. на основу § 280. од. 1. ст. 1. к. п. у вези § 24. од. 1. к. з.
а опт. К. Н. на основу § 280. од. 1. ст. 3. к. п. у вези § 24. ст. посл. к. з.
ослободио од оптужбе и т. д.

До овакве пресуде Окружни суд је дошао на основу доказног по-
ступка, на основу кога је установљено, да је опт. Б. А. 13. септембра 1936. г.
у Т. ишао са 15 лица на рад, у томе срео опт. Г. С. коме је пришао, псу-
јући му мајку, инсинуирајући, да му је брата тукао и одмах подигао штап,
а у другој држао брицу. Опт. Г. С. видећи се у опасности прескочио плот
и ушао у двориште М. И., али је опт. Б. А. дотрчао за њим са друштво-
м, где је опт. Г. С. гледао да их спречи да уђу у двориште, претећи им јед-
ном лопатом. Ну ипак су продрли и брат опт. Б. А. узео је штап и почео
тући Г. С. тада је истрчала сведокиња И. М. терајући их, да иду на поље,
али је опт. Б. А. са брицом појурио на њу, те је она почела бежати ка кући,
а пок. И. П. тада је наишао кући, те је њега опт. Б. А. без датог му пово-

да почео ударати, задавши му повреде, од којih је на врату била смртносна и проузроковала смрт пок. И. П. За то време у близини се налазио опт. К. Н. па видећи како је избоден И. П., када је опт. Б. М. са брицом пошао на њега, он се у страху затрчао на опт. Б. А. и ударио га ножем. За ово време опт. Г. С. био је ударен штапом од брата опт. Б. А. па када се штап пребио, овај је тражио брицу, у намери да убије опт. Г. С. тада притешњен уз плот опт. Г. С. извадио нож и убо у грудни кош брата опт. Б. А. услед чега је смрт наступила.

На основу свега суд је нашао у радњи опт. Б. А. дело из § 167. од. 1. к. з. па обзиром да је старији малолетник, на признање и добро владање применом § 30. к. з. изрекао горњу казну.

За опт. Г. С. суд је нашао нужну одбрану па је за дело из § 178. од. послед. к. з., те донео предњу одлуку.

Најзад у погледу опт. К. Н. суд је нашао да је дело из § 181. од. 2. к. з. починио у прекорачењу нужне одбране, па изрекао горњу одлуку.

Поред овога суд је одбрану опт. Б. А. да је био у напитом стању одбацио као недопуштenu и т. д.

По овоме је оделење Б. Београдског Касационог суда услед ревизије и позива опт. Б. А. донело ову пресуду.

Касациони суд поништава пресуду Окр. суда по службеној дужности с позивом на § 338. од. 5. к. п. а на основу § 346. од. 1. бр. 3. и од. 2. ст. послед. и то због повреде материјалног закона из § 337. бр. 3. к. п., те опт. Б. А., на основу законских прописа наведених у пресуди Окружног суда, отклоном § 30. бр. 1. к. з. а применом §§ 30. бр. 2. и 74. к. з. осуђује на казну робије у трајању од 9 година.

Ревизију Б. А. одбацује а решење у погледу позива отклања остављајући иначе пресуду Окружног суда нетакнуту.

Време које је опт. Б. А. провео у истражном затвору по објављивању првостепене пресуде урачунава му се у казну; за овакву пресуду разлози су ови:

Против пресуде Окружног суда уложио је опт. Б. А. ревизију због повреда формалног зак. из § 336. бр. 6. к. п. и због повреде мат. зак. из § 337. бр. 2. к. п. те позив због строге казне.

Повреду формалног зак. из § 336. бр. 6. к. п. није оправдао нити означио у чему се иста састоји, те је Касациони суд тај део ревизије на основу § 345 од. 1. бр. 1. к. п. одбацио као недопуштен;

Повреду материјалног закона из § 337. бр. 2. к. п. оптужени истиче у погрешној квалификацији дела, јер је суд нашао дело из § 167. од. 1. к. з. у месту из § 178. од. последњег к. з. Неоснован је овај ревизијски разлог, јер према установљењу чињеничног стања, стичу се елементи дела из § 167. од. 1. к. з. те Окружни суд са оваквом квалификацијом дела није починио истакнуту повреду.

Навод пак опт., да дело није починио са умишљајем, да лиши живота пок. И. П., јер зато није било повода, већ да је дело учинио у току свађе у напитом стању, не износи повреде материјалног закона, већ напада судску оцену на главном претресу изнесених доказа која је у оквиру §§ 273. и 274. к. п. слободна и не може бити предмет ревизије. Питање умишљаја по сталној пракси овог Касационог суда је чињенично, а не правно питање, па и установљење Окружног суда у томе погледу у колико је изведено без повреде формалног закона узевује и овај Касациони суд.

Обзиром да је према овоме ревизија опт. делом недопуштена а делом очигледно неоснована, Касациони суд је донео предњу одлуку.

Међутим, Касациони суд, наставши да је Окружни суд повредио материјални закон из § 337. бр. 3. к. п., из службене дужности позивом на § 338 од. 1. с. кр. п. а на основу § 346. од. 1. бр. 3. и од. 2. ст. посл. с. кр. п. поништио је пресуду Окружног суда и у погледу Б. А. а у вези са применом законских прописа при одмеравању казне те је овом оптуженом одмерно казну уз примену §§ 74. и 30. бр. 2. кр. зак. као у диспозитиву, сматрајући да тако изречена казна одговара тежини дела и степену његове кривичне одговорности. Окружни суд је наиме, прекорачио своју казнену власт и тако починио истакнуту повреду материјалног закона тиме што с обзиром да се ради о делу за које је запређена алтернативна казна вечите робије или робије најмање 10 година као и да није установљен зао карактер или нечасне побуде овог оптуженог, а с обзиром да се ради о ст. малолетнику, — применити § 30. бр. 2. кр. зак. Како је пак ова повреда

закона ишла на штету оптуженог те како у том правцу нема правног лека. Касациони суд је из службене дужности поништио пресуду Окружног суда и пресудио као у диспозитиву.

Према чему је призив оптуженог постао беспредметан, те је Касациони суд у погледу њега донео предњу одлуку.

Расположење о урачунавању истражног затвора у казну оснива се на § 420. к. п.

Бр. Кре 372/1936. Нови Сад 31. маја 1937.

Недопуштену ревизију у смислу § 334. од. последњи к. п. одбиће ревизиони а не Окружни суд.

Окр. суд. у Н. С. решењем својим бр. Кзп. 427/934. од 14. октобра 1937. г. одбио је ревизију опт. С. М. и браниоца му, уложену противу пресуде Апелационог суда на основу § 334. од. 7. к. п. као недопуштену.

По жалби оптуженог С. М. и браниоца му Апелациони суд у Н. С. донео је ово решење.

Апелациони суд нападнуто решење ништи и враћа списе Окружном суду на даљи законски поступак а са доле наведених разлога.

Апелациони суд, расматрајући списе овога предмета установио је, да је окружни суд нападнутим решењем одбацио ревизију уложену од стране оптуженога и браниоца му против пресуде Апелационог суда донете по призиву уложеном на основу § 332. к. п.

Истина у предметном случају, против пресуде Апелационог суда, у смислу § 334. одељак последњи к. п. нема даљег правног лека, према чему је ревизија недопуштена, али о тој недопуштености ревизије није надлежан да решава Окружни суд, него ревизиони суд, јер Окружни суд може сам ревизију одбити само у случајевима побројаним у § 341. к. п. који законски пропис не предвиђа и случај одбијања ревизије, уложене против пресуде Апелационог суда.

На основу свега изложеног, Апелациони суд је нашао да Окружни суд није био надлежан, за доношење нападнутог решења, услед чега је исто ваљало поништити и донети решење као у диспозитивном делу.

Кжа 48/1937. 6. априла 1937. г. Н. Сад.

Бранко Јевремовић
судија Апелационог суда у Новом Саду.

И за оспоравање брачности детета у смислу § 114 грађ. зак важи рок од три месеца од коме је реч у § 128 нашег законика.

Тужилац Александар навео је, да је после венчања са својом женом Драгом провео са њом код куће око девет месеци, па је после отишао у војску на отслужење сталног кадра. У војсци је провео годину и по дана. За то време није никако долазио кући нити је пак жена код њега долазила. После петнаест месеци од његовог одласка у војску, жена му је родила женско дете Иконију. Не признавајући ово дете за своје, Александар се саслушао код своје војне власти и тражио да се дете у црквеним књигама уведе на име матере а не на његово име, пошто је ванбрачно. Црквени суд се огласио ненадлежним за доношење одлуке по овом тражењу и упutio Александра да се обрати надлежном грађанском суду.

У тужби својој, поднетој окружном суду у Врању, тужилац Александар тражио је пресуду: да је тужена малолетна Иконија ванбрачно дете њене матере Драге а не његово. Своје тужбено тражење засновао је на пропису § 114. грађ. зак., будући да је она зачета и рођена у времену, кад тужиоцу није било могуће полно општење са детињом матером. Заступници тужене Иконије нису одговорили на тужбу и тужилац је тражио да суд донесе пресуду због пропуштања у смислу тужбеног захтева.

Окружни суд у Врању донео је пресуду По-337/35 од 2-III-1936 г. којом се одбија тужбени захтев са следећих разлога:

Тужба за оспоравање брачности детета рођеног у браку, у смислу § 114. грађ. зак. мора бити поднесена од стране презумптивног оца у року од три месеца, од дана кад је отац сазнао за рођење детета. После овога рока дете остаје брачно и питање његове брачности не може се више потрзати § 114 у вези са § 128 грађ. зак. Како се из тужбе види, да је тужилац сазнао за рођење малолетне Иконије још 7-II-1935 год., кад се протоколарно саслушао код војне власти

да се дете уведе у црквеним књигама рођених на име мајчино а не на његово име а тужбу поднео тек 21-XI-1935 г. дакле после рока од три месеца, то се протеком овога рока угасило право на подношење тужбе и брачност се детета више не може оспаравати нити може имати утипаја то, што је тужилац саслушањем код војне власти тражио да се дете уведе на материно име као ванбрачно, јер се у смислу § 114 гр. зак. само формалном тужбом код надлежног редовног суда и то у строгом законском року од три месеца, може оспаравати брачност детета. Суд налази, да је без значаја за пресуђење ове ствари околност, што законски заступници тужене Иконије нису одговорили на тужбу и нису истакли застарелост тужбе. Ово с тога, што није довољно да туженик пропусти да на време поднесе одговор на тужбу, па да суд буде приморан, да у сваком случају донесе пресуду због пропуштања по предлогу тужиоца, којом ће усвојити тужбени захтев, већ треба да чињенична тврђења тужиоца, применом прописа позитивног права, оправдају тужбени захтев. Буду ли те чињенице оправдале тужбено тражење са гледишта позитивног права, буде ли се из њих дало закључити, да су се стекле све законске претпоставке за примену извесних законских наређења, онда ће се довести предложена пресуда о усвојењу тужбеног захтева због пропуштања. У противном, тужбени се захтев одбија. Као аргуменат противу овог гледишта, не може се истаћи пропис § 949 грађ. зак., по коме суд неће узимати у обзир застарелост по званичној дужности, већ само на приговор странака, јер овде није у питању застарелост, већ један строго преклузиван рок, протеком кога се гаси право оспаравања брачности детета. Да је то тако види се из тога, што овај рок није предвиђен у законским одредбама, које говоре о застарелости, већ у посебном пропису § 114 у вези § 128 гр. зак., који је законодавац сматрао тако важним, да је нашао за потребно да у чл. 12 Уводног закона изрично пропише, да се ступањем на снагу нових закона, не дира у тај пропис, као и с тога, што у односима родитеља и деце не могу доћи до примене законске одредбе о застарелости — §§ 925 и 943 гр. зак. Намера законодавца фиксирањем строгог и релативно кратког законског рока од три месеца за оспаравање брачности детета била је свакако та, да се по протеку рока питање брачности једног детета бар у законском погледу затвори а не да буде стално отворено и да се може увек потрзати, што би било могуће, ако би се стало на гледиште да суд не треба да пази на законски рок за подизање тужбе по званичној дужности — §§ 8 и 10 грађ. зак.

Апелациони суд у Скопљу није уважио призив тужиоца већ је пресудом од 25-XII-1937 г. Пл. 855/37 потврдио пресуду Окружног суда.

Касациони суд је потврдио апелациону поесуду. И по нахођењу Касационог суда рок из § 128 гр. зак., важи и за вођење спора у смислу § 114 гр. зак., пошто се не може претпоставити, да ће законодавац, који је прописао рок од три месеца, у коме се презумптивни отац детета рођеног од матере венчане, у браку или пре или после рока од сто осамдесет и триста дана има одрећи детета и оспаравати његову брачност, допустити, да, у случају, кад је дете рођено изван наведених рокова и кад постоји претпоставка да је дете брачно, — да се његова брачност може увек оспаравати и наведена законска претпоставка обарати, већ се, на против, има узети, да је законодавац рок од три месеца одредио, како за одрицање презумптивно ванбрачног детета, рођеног у браку пре или после рока од сто осамдесет односно триста дана, тако и за вођење спора ради доказивања небрачности детета у смислу § 114 грађ. зак., јер одговара и логици и духу Закона — § 8 гр. зак. Према томе, Касациони суд је нашао, да је Апелациони суд правилно применио пропис § 128 гр. зак. у погледу рока за подизање тужбе.

Пресуда II грађ. већа Касационог суда од 18-XI-1938. Рев. Бр. 1511/38.

Тих. М. Ивановић
секретар Касац. суда у Београду.

Муж је дужан да даје издржавање жени и у случају кад жена кућу напусти кривицом мужа. (Пресуда Касационог суда у Београду од 8. марта 1938. год. Рев. 450).

У правној ствари М. Л. противу А. Л., због издржавања, Окружни суд за град Београд пресудом од 17. децембра 1936. год. По. 986, досудио је тужиљи издржавање од туженика са разлога:

„Тужиља је у тужби својој и на расправи од 17. новембра 1936. год. навела, да је са тужеником била у браку пуних десет година, т. ј. од 1925. год. до почетка октобра 1935. године, коју је тужени без икаквог нарочитог повода или разлога, истерао без игде ичега из куће. Даље наводи: да

почетак нетрпељивости туженика према њој датира од оног момента када је тужила почела да му пребације што насрће на њену сестричину, која је у то време живела код њих. Тврди да јој од тога времена тужени ускраћује и најосновније животне потребе, туче је и малтретира на разне начине. Једном приликом ју је избио из куће, закључао за њом врата и она се због тога обратила кварту за интервенцију. Септембра и октобра 1935. год. није унео у кућу ни динар за живот, а сам се хранио у кафани. Тужила је извесно време шила на машини и тако се издржавала. На неколико дана пре него што је туженик изјурio тужиљу, ова је осећајући да ће ускоро до тога да дође, изнела из куће најнужнији веш и однела га код Ц. Ј. На крају тужила наводи да туженик, поред прихода од куће, има и месечну плату са другим додацима у износу од 1.800 дин. Тражила је да суд донесе пресуду: „Тужени је дужан плаћати тужиљи 800 дин. месечно на име издржавања и то почев од 1. октобра 1935. године па на даље, као и да јој накнади све парничне трошкове по умерењу суда у року од 15 дана под претњом извршења“.

Туженик у одговору на тужбу и на расправама, пориче наводе тужбе и тврди, да је доиста живео у браку са тужиљом 10 година, али да га је она 27. септембра 1925. године самовољно и безразложно напустила, одневши собом извесне ствари из куће. Даље наводи, да тужила није никад ничим допринела стварању некакве заједничке имовине као и то да никада није шивењем издржавала себе у кући. Наводи да му је тужила радила чак и о глави, сипајући му у чај неку отровну течност. Сматра да тужиљи, у времену вођења одвојеног живота не може припадати право на издржавање, с обзиром да је она сама напустила брачну заједницу. Порицке да је тукао тужиљу, насртао на њену сестричину, као и све остале тужбене наводе у колико се не слажу са његовим наводима. Тражио је да суд пресуди: „Одбија се тужила М. Ј. из Београда да јој туженик А. Ј., из Београда, плаћа месечно 800 динара на име издржавања и осуђује да овоме накнади парничне трошкове у року од петнајест дана под претњом извршења“.

Суд је ценећи цео доказни материјал по прописима § 368. гр. п. п. установио и нашао следеће:

Најпре је суд на основу § 362 гр. п. п. установио да су следеће чињенице неспорне: 1) да су тужитељица и тужени доиста живели у браку око 10 година, т. ј. до краја септембра 1935. год.; 2) да је крајем септембра месеца 1935. год. фактички престала брачна заједница између супружника, односно да од тога времена супружници живе одвојено; 3) да су уочи раскида брачне заједнице настале свађе и размирице у кући; 4) да је у кући туженог провела извесно време сестричина тужитељице, М.

Прелазећи затим на оцену спорних чињеница, суд је установио да је крајем септембра 1935. године, туженик истерао тужиљу и својим поступцима нагнао је да напусти кућу; да је ова при том понела само најнужније одело са собом; да туженик, поред прихода од куће, има месечно 1800 динара примања од платe и других принадлежности; да за све време одвојеног живота супружника тужитељица ништа није добила на име издржавања и да тужитељица није прекршила дужности, које јој као брачном другу, намећу прописи §§ 109. и 110. гр. з.

Суд је предње спорне чињенице установио на основу исказа сведока Н. А., И. С. и Д. К., као и исказа тужиле пред судом, јер налази, да ти искази највише одговарају стању ствари и да претстављају једну логичну и психолошку целину. То у толико пре што су то потпуно незаинтересовани сведоци у целој овој ствари, док остали сведоци показују извесну нетрпељивост, па чак и непријатељство према тужитељици. На овај закључак суд је навело и то, да после одласка тужитељице тужени није хтео, нити сад хоће, ма под којим условом да прими тужитељицу натраг. Факат да тужени има месечни приход 1800 динара поред прихода од куће, суд је установио на основу тога, што ту тврди тужитељице тужени ни у одговору на тужбу ни на расправама није порицао.

На основу овако утврђеног чињеничког стања, суд је нашао, да је тужбени захтев тужитељице, у колико је усвојен у диспозитиву ове пресуде оправдан и на закону основан, и то из следећих разлога:

Напред изложеним чињеничким стањем утврђено је, да су супружници живели око 10 година у брачној заједници, испуњајући све брачне дужности. 1935. године долази до брачних размирица, до тога да тужени оте-

ра тужитељицу од куће. Тужитељица живи одвојено и не прима ништа од свога мужа на име издржавања. Прописи § 109. гр. зак. стављају у дужност мужу поред осталог, да се стара о снабдевању своје супруге. Тужени А. Ј. није ову своју дужност испуњавао од почетка октобра 1935. год. па све до данас. Како је у предњем чињеничком стању установљено да је тужени натерао тужитељицу да напусти без њене кривице кућу, то је исти обавезан да јој даје издржавање у см. прописа § 109. гр. зак. те га је суд и осудио као у диспозитиву.“

По призиву туженика Апелациони суд у Београду пресудом од 20. октобра 1937. год. Пл. 806, потврдио је пресуду Окружног суда са разлога: „Призивни разлог под 1) да је суд дао погрешну оцену изведених доказа када је констатовао, да је тужени својим поступцима нагнао тужиљу да напусти кућу — неоснован је, јер је суд своје уверење засновао на исказима сведока, именованих у пресуди, и образложио га, наводећи околности, које су утицале на пристрасност осталих сведока, којима није поклонио вере — § 423. гр. п. п.

Призивни разлог под 2, да је нетачан навод суда, да тужилац није оспоравао величину својих прихода — неумесан је, јер и сам призивалац у призиву признаје, да није оспоравао износ прихода туженикових, које је тужилац изнела, а за одмеравање није предложио вештаке, већ је то оставио суду. У осталом, и да је предложио вештачење, суд није морао да га усвоји, већ је величину истих могао да одреди у см. § 369. гр. п. п. као што је и учинио.

Исто тако и позивање тужене стране на саслушање тужиље код Управе града Београда под Бр. 2971/36., неосновано је, јер се из наведеног саслушања не види, да је тужени позивао тужиљу на продужење брачног живота, већ се види, да се он обратио XI кварту, да би је исти саслушао о томе зашто је напустила дом и зашто прети туженом убиством и тровањем, те се зато тужилац није ни могла да одазива позиву, јер њега није ни било.

Навод у призиву да тужилац није чинила примедбе на исказе сведока пред Среским судом за град Београд, за доказ чега је поднео расправни записник П. 7899/35., неуместан је, јер је суд своје уверење засновао као што је наведено на исказима сведока саслушаних пред њим, као надлежним судом. У осталом, и из исказа ових сведока, који су прочитани проишлаго, да је тужилац била приморана да напусти кућу свог мужа, јер није наведен ни један уместан разлог, који би могао да оправда њен одлазак. Поткрадање и претња убиством, после толико година брачног живота, не могу се узети као истинити, већ на против из тога се да извисти да је тужилац намерно тражио разлоге, који би оправдали његов поступак према тужини.

Призивни разлог под 3, да први суд има само да одлучи да ли тужила има право на издржавање или нема, неуместан је, јер је суд стварно само о томе и донео одлуку, а узгред констатовао и то, да тужени неће да прими тужиљу на продужење брачног живота, будући да је сам својим поступцима натерао да напусти његову кућу“.

По ревизији туженика, Касациони суд у Београду пресудом од 8. марта 1938. год. Рев. 450, потврдио је пресуду Апелационог суда са разлога:

„Навод ревизије, да је призивни суд налазећи да је утврђено, да је туженик својим поступцима нагнао тужиљу да напусти његову кућу, није узео у обзир исказе сведока Ј. Т. и Ј. Л., — неоснован је, јер се из образложења пресуде првог суда, које је усвојио и призивни суд, види, да је суд ценио исказ пом. сведока, и истом није поклонио веру, износећи околности, које су утицале на њихову пристрасност.

Стога не стоји ревизијски разлог из тач. 3. § 597. гр. п. п. на који се овим наводом ревизије указује.

Не стоји ни навод ревизије, да је призивни суд у овом случају погрешно применио пропис § 109. гр. зак., јер да по том законском пропису жена има право на издржавање од мужа само у његовој кући или, на месту које он одреди, а у овом случају да тужитељица нема права на издржавање, пошто је кућу тужиоцеву напустила. Овај навод ревизије не стоји стога, што је по оцени Касационог суда призивни суд на утврђено чињеничко стање правилно применио пропис § 109. гр. зак. и правилно нашао да тужитељици припада право на новчано издржавање од туженика, пошто је утврђено, да је његовим поступцима нагнана да његову кућу напусти кривицом туженика“.

Ако је жена кривицом мужа напустила брачну заједницу, муж је дужан да јој даје издржавање без обзира што се не води бракоразводна парница. (Пресуда Касационог суда у Београду од 6. октобра 1938. године, Рев. 1769).

У правној ствари М. одв. живеће жене М. В. противу М. К., због издржавања, Срески суд у Неготину пресудом од 1. фебруара 1938. године П. 168/35. одбио је тужиљу од тужбеног захтева са разлога:

„Тужилачка страна тражи да суд туженог М. осуди да плаћа издржавање својој жени тужиљи М. коју је тужени безразложно отерао месеца јула 1935. године, од којег времена она са туженим не живи и мучи се да би се прехранила. Висину издржавања означила је тужила коначно са 300 дин. месечно од дана подигнуте тужбе па даље. Тужена страна није признала тужбени захтев. Тужени није истерао тужиљу већ је она сама напустила њега и његову кућу. У осталом предложио је да се тужила као његова законита жена врати њему на продужење заједничког живота.

Зато је тражио да се тужба одбије. Овај је суд пресудом П. 168/35./13 удовољило тужбеном захтеву у толико, што је туженога осудио на плаћање алиментације у висини од 60 дин. месечно и парничне трошкове а са разлога изнетих у истој пресуди. По благовремено уложеном призиву од тужене стране, Окружни суд у Неготину закључком својим од 6. новембра 1937. године, Пл. 202/37. уважио је призив тужене стране и побијану пресуду овога суда укинуо са разлога што је првостепени судија погрешно применио материјално право на утврђено чињенично стање, чиме је повредио т. 4. § 571. грпп. Право на издржавање по § 100. грађ. зак. досуђује Црквени суд, а не грађански суд.

На основу усмене расправе проведене у смислу § 508. грпп. а везан за правно схватање призивног суда § 593. грпп. суд налази да тужбеном захтеву нема места, јер право на ужитак сходно пропису § 100. гр. зак. има да одреди Црквени суд, а висину издржавања грађански редовни суд. Како пак тужила ничим није доказала да јој је Црквени суд право на издржавање одредио то је суд и одбио тужбени захтев и пресудио како диспозитив пресуде гласи“.

По призиву тужилачке стране Окружни суд у Неготину пресудом од 16. априла 1938. године, Пл. 47, преиначио је пресуду Среског суда и тужили досудио издржавање са разлога:

„По § 108. срп. грађ. зак. супружници су дужни љубавно међусобно и неразделно живети, дужности брачне извршивати, један другогме веран бити, пристojно један другога предустетати и у сваком случају од помоћи бити, а по § 109. срп. грађ. зак. дужан је муж старати се за снабдевање и издржавање своје супруге у границама могућности. Изводом из књига венчаних бр. 221 од 11. јуна 1937. године утврђено је да су тужила и тужени склопили законити брак. Исказом сведока Ј. С. и жене му П. утврђено је да је туженик грубо поступао према својој жени тужиљи П. тукао је, кињило и псовао, неколико пута је отерао из куће. И када јој је претио убиством и отерао од куће она је морала напустити ту брачну заједницу. Према томе својим поступцима напред наведеним туженик се је огрешио о своје супружанске дужности, те је дужан по §§ 108., 109. и 110. гр. зак. давати својој супрузи издржавање од дана подизања тужбе до данашње ове пресуде и у будуће, а према оцени вештака по 60 динара месечно. Како је напред изнетим сведоџбама сведока утврђено, да је немогућа заједница између супруга, то је и захтев туженика о повраћају тужиле ради продужења брачног живота неумесан“.

По ревизији тужене стране, Касациони суд у Београду пресудом од 6. октобра 1938. године, Рев. 1769, потврдио је пресуду Окружног суда са разлога:

„Навод ревизије туженикове да је призивни суд дао погрешну правну оцену о спорној ствари досуђујући тужитељици издржавање, иако јој од стране црквеног суда у смислу § 100. грађ. зак. није признато право на издржавање, — неоснован је, јер примени § 100. грађ. зак. има места само онда, кад се између супружника води бракоразводна парница и само тада духовни Црквени суд одлучује о праву жене на издржавање а како то овде није случај јер сам тужени у ревизији наводи, да се између тужитељице и туженика не води бракоразводна парница, то је призивни суд правилно своју одлуку засновао на пропису § 109. грађ. зак. и судио како о количини издржавања тако и о самом праву на издржавање.

Не стоји ни навод ревизије да тужитељица као брачна жена туженикова нема право на издржавање у смислу § 110. грађ. зак. пошто живи одвојено од туженика, јер је чињеничким стањем утврђено да је тужитељица напустила брачну заједницу кривицом туженика, те стога има право на издржавање иако живи одвојено.

Навод ревизије да је позивни суд, укидајући ранију пресуду првог суда, изразио другачије правно мишљење у свом закључку Пл. 2025/37. од 6. новембра 1937. године, те да стога исте није могао у побијаној пресуди применити, неоснован је пошто ниједним законским прописом није забрањено, да позивни суд своје раније изражено правно схватање не може променити.“

Ради наплате издржавања може се у извршење ради обезбеђења узети 2/3 принадлежности извршеника. (Закључак Касационог суда у Београду од 14. новембра 1938. год. Рек. 611).

Тражилац извршења Ж. Ђ. у своме акту за извршење представила је: да је неправомоћном пресудом Окружног суда за град Београд По. 416 од 7. фебруара 1938. год. извршеник Д. Ђ. дужан да плати тражиоцу извршења својој одвојеној живећој жени на име издржавања месечно по 500 дин. и то почев од 1. августа 1936. год. па све док не наступи која околност ради које би то право њеног издржавања престало.

Сума доспелих месечних рата од 1. августа 1936. год. до месеца марта 1938. год. закључно износи 10.000 дин.

Из образложења пресуде види се да је извршеник Д. Ђ., тукао, злостављао и отерао од куће тражиоца извршења — своју венчану жену Ж. Према томе постоји вероватност да ће извршеник покушати сва могућа сретства, да би својој жени тражиоцу извршења осујетио или бар знатно отежао наплаћивање заосталих и будућих рата досуђених на име њеног издржавања. Ова вероватност постоји у толико пре што се из целог образложења приложене пресуде јасно види, да је између парничара постојала и постоји и то кривицом извршеника, велика нетрпљивост.

Окружни суд за град Београд, по предњем предлогу а на основу приложене пресуде, закључком од 23. марта 1938. год По. 416/37., дозволио је извршење противу извршеника Д. Ђ. ради обезбеђења досуђених сума издржавања путем пленидбе 2/3 принадлежности извршеника Д. Ђ. које прима на благајни Дирекције трамваја и осветљења.

По рекурсу извршеника, Апелациони суд у Београду закључком од 6. јуна 1938. год. Пл. 902/38. преиначио је закључак Окружног суда и дозволио извршење ради обезбеђења путем пленидбе 1/3 принадлежности извршеника са разлога:

„Апелациони суд као рекурсни суд по размотрењу и оцени нападнута закључка и рекурних навода, налази, да је рекурс извршеника делимично основан, а делимично неоснован. Наиме, извршеник у свом рекурсу наводи да у конкретном случају нема места извршењу ради обезбеђења, јер тражилац извршења није доказао нити учинио вероватним да ће се наплаћивање тражбине осујетити и знатно отежати наводећи за доказ томе, да до сада исто није ни покушао.

Ценећи овај рекурсни навод Апелациони суд налази, да је он неуместан јер то што он до сада није покушао да осујети и отежа наплаћивање тражбине није доказ да у будуће ово неће учинити, па стога овај рекурсни навод није уважио налазећи да има места извршењу ради обезбеђења.

Ценећи пак навод у рекурсу да је први суд погрешио, што је дозволио извршење на 2/3 две трећине принадлежности, и ако за то нема законског овлашћења Апелациони суд налази, да је овај рекурсни навод основан с обзиром на пропис § 245. закона о извршењу у вези финансијског закона за 1938./39. — § 33. т. 6. према којим законским прописима обезбеђење се може дозволити само на 1/3 једну трећину принадлежности, па је зато овај рекурсни навод уважио, и нападнути закључак делимично преиначио и решио као у диспозитиву.“

По рекурсу тражиоца извршења, Касациони суд у Београду закључком од 14. новембра 1938. год. Рек. 611 преиначио је закључак Апелационог суда и дозволио извршење ради обезбеђења путем пленидбе 2/3 принадлежности извршеника са разлога:

„Да су основани рекурсни наводи тражиоца извршења, да се извршењу могу узети у попис ради извршења и обезбеђења 2/3 принадлежности,

с тим да му мора остати 3000 дин. годишње. Наиме, по § 251. изврш. пост. када је у питању извршење на припадностима ради наплате издржавања, које тражиоцу извршења припада по закону, онда је изузета од извршења само половина оног прихода, који се по § 245. Ип. не може узети у извршење. Како се по § 245. Ип. могла узети у извршење само 1/3 припадности, осим додатка на скупоћу, личног и породичног с обзиром на § 33. фин. закона за 1938./39. год. то би по овом законском пропису остало изузето од извршења 2/3 припадности. Како је у конкретном случају у питању извршење ради обезбеђења издржавања, на које тражилац извршења има право по закону, то је онда изузета од извршења само половина ове суме, а то је 1/3 припадности према чему се у извршење може узети 2/3 припадности.

Зато је Касациони суд уваживши рекурс тражиоца извршења, одлучио као у диспозитиву преиничивши само делимично закључак рекурсног суда тиме, што је дозволио извршење на 2/3 припадности“.

За спорове о утврђивању важности брака закљученог између супружника у римокатоличкој цркви, а који је одлуком старокатоличког Духовног суда разрешен, надлежан је грађански суд. (Закључак Касационог суда у Београду од 28. октобра 1938. год. Рек. 12).

У правној ствари Ј. К. противу О. К., због установљења важности брака, Окружни суд за град Београд закључком од 28. септембра 1937. год. По. 379/37. одбио је приговор тужене стране о ненадлежности суда са разлога:

„Тужилац тужбом својом По. 379/37. од 7. маја 1937. год. припремним поднеском и на расправи представио је:

Да је 26 децембра 1925. год. склопио брак са туженом по римокатоличком обреду у цркви Христа Краља у Београду. У време склапања брака обоје су били римокатоличке вероисповести. Тужена О. је током 1936. год. прешла у старокатоличку веру и пред њиховим духовним судом у Београду довела бракоразводну парницу противу тужиоца, па је тај суд својом пресудом бр. 154/1937.—П.—46/1936. од 2. фебруара 1937. год. донео одлуку, да је брак између парничара склопљен 26. децембра 1925. год. разрешен и да се туженој О. дозвољава поновни брак у старокатоличкој цркви. За доказ својих навода позвао се је на писмене исправе и сведоке. Предложио је: да суд донесе пресуду, којом се брак парничара склопљен 26. децембра 1925. год. у римокатоличкој цркви у Београду оглашава још увек за снажан.

Трошкове је тражио по трошковнику у року 15 дана под претњом извршења. Наводи да се тужена није могла развести у другој цркви када је у брак ступила као римокатоликиња.

Тужена у своме одговору на тужбу истиче да се је она једино могла развести у старокатоличкој цркви када је прешла из римокатоличке и да је исти суд стварно надлежан за развод брака својих верних.

Тужена у одговору на тужбу на првом рочишту као и на спорној расправи истакла приговор, правноснажно пресуђене ствари и ненадлежности суда.

Суд је ограничио расправу на питање умесности и основаности истакнутих приговора у смислу § 356. у вези § 335. грпп.

Упуштајући се у оцену питања умесности и основаности истакнутих приговора суд је нашао да исти не стоје са разлога: што се пред црквеним судом старокатоличке цркве није водио спор о томе да ли је закључени брак у римокатоличкој жупној цркви Христа Краља у Београду 26. децембра 1925. год. између парничара на снази или не, већ се то има расправити одлуком овог суда о главној ствари. Одлука суда о одбачају приговора ненадлежности овога суда за пресуђење ове правне ствари заснива се на пропису § 46. грпп. у вези § 99. грађ. зак. и уредбе од 7. децембра 1861. год.“

По рекурсу тужене стране, Апелациони суд у Београду Пл. 1781/34. закључком од 24. новембра 1937. год. преиничио је закључак Окружног суда и одлучио да за расправу овог спора није надлежан редовни грађански суд са разлога:

„За доношење одлуке по тужбеном захтеву због раставе од стола и постоје нису надлежни редовни судови грађанског реда, већ католички духовни судови — § 73. грпп. § 6. у в. зак. за грађ. парн. пост. по коме остају на снази стари прописи Уредбе од 7. децембра 1861. год. у в. § 99. гр. зак. надлежни су грађански судови. У погледу материјалног закона имају

да суде за католике по праву католичке цркве, али је ова уредба derogirana заком о Конкордату између Србије и Св. Столице у Риму од 26. јула 1914. год. чл. 13. по коме све спорове између супружника католичке вере као и између супружника мешовитих бракова, закључених пред римокатоличким свештеником, судиће католички духовни судови са изузетком расправе чисто цивилних односа, (овакву одлуку донело је и веће за решавање сукоба надлежности у Београду В. Бр. 6/37. од 5. јуна 1937. год.

По ревизијском рекурсу тужилачке стране, Касациони суд у Београду закључком од 28. октобра 1938. год. Рев. 12, преиначио је закључак Апелационог суда и одбио приговор о ненадлежности суда, са разлога:

„Да стоји рекурсни навод да се побијани закључак оснива на погрешној правној оцени ствари — § 614. у в. § 597. т. 4. грпп., а на име:

Рекурсни суд у образложењу побијаног закључка налази да за доношење одлуке по тужбеном захтеву нису надлежни редовни судови грађанског реда, већ католички духовни судови. Ово своје гледиште рекурсни суд заснива на одлуци већа за решавање сукоба надлежности у Београду В.Бр. 6/37. од 5. јуна 1937. год. Међутим, цитирана одлука односи се на спорове за раставу од стола и постеље, док се овај спор води ради утврђивања важности брака закљученог између тужитеља и тужитељице у римокатоличкој цркви, који је одлуком старокатоличког духовног суда разрешен. За овакве пак спорове надлежан је редован грађански суд по Уредби од 7. децембра 1861. год. В. Бр. 2444. (Збор. XIV стр. 202) отштампаној код § 99. грађ. зак. и § 46. грпп., јер у овом спору могу доћи у сукоб схватања двеју разних хришћанских цркава о важности брака закљученог између парничара, пошто свака црква може имати своје гледиште по том питању, па стога једна од тих цркава не може дефинитивно расправити спорно питање, већ трећи, а то је грађански суд по § 46. грпп.“

На тужбе засноване због неправедног обogaћења имају се применити прописи редовних рокова за правне лекове, а не прописи рокова за меничне спорове. (Закључак Касационог суда у Београду од 27. априла 1937. год. Рек. 116).

У правној ствари тужиоца С. В. противу туженика Д. З. због дуга, Срески суд у Аранђеловцу пресудом од 30 децембра 1935. год. П. 344, осудио је туженика на плаћање спорног дуга.

По призиву туженика, Окружни суд у Крагујевцу закључком од 29. маја 1936. год. Пл. 70, одбио је призив туженика као неблагоприятан, са разлога:

„По § 649. гр. п. п. у поступку по тужбама којима се остварују менични захтеви, рок за улагање призива је 8 дана.

Како се из акта види, да је заступник туженика пресуду у питању примио 7. фебруара 1936. год. а призив уложио — предао Среском суду у Аранђеловцу 22. фебруара 1936. год. после означеног рока у § 649. гр. п. п. осам дана па је исти неблагоприятно суду поднет.

Са ових разлога а на основу § 562. од П. у в. § 565. од 1. бр. 2. гр.п.п. ваљало је призив одбацити, као неблагоприятан“.

По рекурсу туженика, Касациони суд у Београду закључком од 27. априла 1937. год. Рек. 116/37., укинуо је закључак Окружног суда, са разлога:

„Испитујући закључак призивног суда у см. § 620. гр. п. п. поводом рекурса туженика, Касациони суд је нашао:

Туженик у својем рекурсу побија у целини закључак Окружног суда у Крагујевцу као призивног, наводећи да се исти оснива на погрешној правној оцени ствари, јер су, у место општих прописа, примењени прописи који важе за поступак у меничним споровима, па предлаже: да се побијани закључак укине и правна ствар врати призивном суду на поновну оцену.

Упуштајући се у оцену истакнутих рекурсних навода, Касациони суд налази:

Основан је рекурсни навод, о погрешној правној оцени ствари, јер тужбени захтев није менично правни, већ неоправдано обogaћење засновано на § 85. меничног закона. Па како се тражбине, које се оснивају на неоправданом обogaћењу, остварују у редовном грађанском поступку, то се, и у погледу рокова за правне лекове, имају применити прописи који важе за редован поступак, а не прописи за меничне спорове“.

За примену ванпарничног поступка није потребно да прописи грађанског права, који регулишу питање издржавања детета, садрже и формално-правну одредбу о решавању овога питања по ванпарничном поступку. (Закључак Касационог суда у Београду од 17. августа 1937. год. Рек. 411).

У ванпарничној ствари тужиле Д. жене И. Г. противу туженика И. Г., због одређивања издржавања, Срески суд у Врању закључком од 8. фебруара 1937. год. Р. 352 упutio је тужилу, да свој захтев поднесе редовном надлежном суду, са разлога, што је по § 264. од. П. в. п. ванпарнични судија надлежан да решава донете наредбе о нези, васпитању и издржавању малолетне деце, али како у см. чл. 27. Уводног закона за в. п. овај пропис још није ступио на снагу на територији предратне Краљевине Србије то је предлог тужиле поднет ненадлежном суду — § 100. грађ. зак.

По рекурсу тужиле, Окружни суд у Врању закључком од 14. априла 1937. год. Пл. 81, потврдио је закључак среског суда, са разлога:

„Предлагач Д. поднела је предлог среском суду у коме је тражила да се наложи И. Г. да је дужан давати својој малолетној кћери Н. која се налази на чувању и издржавању код Д., на име издржавања месечни износ по 900 дин. почев од 1. јуна 1935. год. као дана престанка заједничког живота између супруга рачунајући дате суме укупно 800 дин. на име тога издржавања с тим, да је одређени износ издржавања дужан плаћати месечно унапред.

Противник предлагача на рочишту код среског суда у В. изјавио је: Истина је да са предлагачем не живи у заједници од месеца јуна 1935. год. када је његова жена отишла својим родитељима којој је упutio писмо да више не жели с њом продужити заједнички живот, а то је учинио зато што она не живи животом који доликује исправној жени и мајци.

Признаје да са женом има једно женско дете по имену Н. која је стара 3½ год., на према томе предлагач није овлашћен да ставља захтев и за издржавање детета, јер је отац законски заступник детета, те се детету има поставити скрбник за чин, а са своје стране предлаже за скрбника М. Л. деду детета.

Није се споразумео у погледу издржавања са својом женом, а обећао је слати месечно 260 дин. и додатак у 140 дин. ради улагања код пошт. штедионице на рачун детета.

Предлаже да се дете преда њему да се о њемустара и о томе одлучи у см. § 264./I. в. п. које ће сместити у који завод.

Првостепени суд је донео закључак којим је тужилу упutio на редован и надлежан суд.

Против овог закључка изјавила је благовремено рекурс тужила. Окружни суд као рекурсни у нејавној седници разматравши рекурсне разлоге и предлоге као и списе заједно са нападнутим закључком нашао је:

По § 264. (2) в. п. старатељски суд надлежан је за одређивање издржавања малолет. детета. Суд ће одлуком којом одређује издржавање наложити лицу, које је по грађ. закону дужан давати издржавање, да одређени износ издржавања месечно и у напред плати. Ово законско наређење у погледу издржавања деце примењиваће се само у толико, у колико за њих постоје основи у прописима грађ. законика који важе на поједином подручју Краљевине — § 27. у в. п. Дакле, потребно је да прописи грађ. законика који регулишу питање издржавања детета, поред овог матер. правне одредбе о обавези издржавања деце садрже и формалноправну одредбу да се питање издржавања деце односно утврђивање износа издржавања решава у ванпарничном поступку, да би било места примени § 264. (2) в. п. Грађански законик Краљевине Србије који се има примењивати на овом подручју све до ступања на снагу уједињеног грађан. законика у см. чл. 8. и 27. ув. зак. за ван. пост. не садржи ни једну одредбу о томе да је старатељски односно ванпарнични суд надлежан за одређивање издржавања малолетног детета у случају ако се супрузи при растављању или разводу брака нису о томе споразумели. Старатељски односно ванпарнични суд ни једним законским прописом није био овлашћен за одређивање издржавања малолетном детету раздвојених супруга.

За случај да је између раздвојених супруга била поведена бракоразводна парница онда је долазила у обзир примена § 100. грађ. зак. по коме је стављено у дужност Црквеном суду старање о снабдењу и васпитању деце за време трајања бракоразводне парнице а које се старање у пракси сводило на то што би Црквени суд одлучивао код кога ће супруга деца

остати и за случај да нису остајала код оца стављао овоме у дужност да их издржава а које издржавање је, по тужби ипак одређивао редовни грађански суд у редовној парници с обзиром и на пропис § 119. грађ. зак. који нормира дужност родитеља за издржавање деце у § 119. пом. зак. предвиђена је обавеза оца да издржава своје малолетно дете, а после њега мајка. Овај зак. пропис садржи основ за тражење издржавања, а не основ за примену ванпарничног поступка. По овоме зак. пропису издржавање се може тражити само пред редовним судом.

Према овој примени § 264. в. п. нема места обзиром да грађ. зак. не садржи пропис за примену ванпарн. поступка чија је примена овим условљена по § 27. у в. п.

Стога ни Срески суд није могао одредити издржавање по ванпарн. поступку која одредба по коме се иста може засновати не важи на територији где важи грађ. зак. за Краљ. Србију.

Из ових разлога суд није могао да прихвати разлоге рекурса, по којима изгледа да је довољно, да у грађ. законик постоји само основ за обавезу издржавања, па да је срески суд по ванпарничном поступку надлежан да одреди издржавање, већ је потребно да постоји и основ за примену ванпар. поступка па да би се овај могао применити. Такав случај предвиђа § 117. аустр. грађ. зак., а не и § 119. срп. грађ. зак. по коме се има расправљати и одлучити.

Стога је решење Среског суда у Врању, који се је огласио ненадлежним да по ванпарн. поступку донесе одлуку, на закону основано и као такво се има потврдити а рекурс одбити — § 13. в. п. у в. § 21. в. п. и § 620. гр.п.п.

По рекурсу тужиље, Касациони суд у Београду закључком од 17. августа 1937. год. Рек. 411, укинуо је закључке оба суда, са разлога:

„Испитујући закључак рекурсног суда у смислу § 620. гр. парн. пост. у в. § 21. в. п. поводом рекурса предлагача, Касациони суд је нашао:

Основан је навод рекурса да су први и рекурсни суд дали погрешну правну оцену по питању надлежности ванпарничног суда за одлучивање по овом предмету.

Ово стога, што је по § 264. од. II. в. п. старатељски суд надлежан за одређивање малолетног детета, а по чл. 27. в. п. до ступања на снагу јединственог грађанског закона, примењиваће се прописи ванпарничног поступка који се односе на негу, васпитање и издржавање малолетне деце само у толико, у колико за њих постоји основ у прописима грађанског права, које важи у појединим подручјима Краљевине. Како се у овом случају имају применити прописи грађанског закона за Краљевину Србију, који у § 119. прописује, да је све трошкове око издржавања и васпитања деце дужан сносити у првом реду отац, према чему у грађанском праву, које важи у овом подручју Краљевине, постоји основ за тражење и одређивање издржавања, те се у смислу наведеног прописа уводног закона за ванпарнични поступак у овом конкретном случају имају применити прописи ванпарничног поступка, по коме је старатељски суд надлежан за одређивање издржавања малолетне деце.

Не стоји разлог рекурсног суда да је по чл. 27. уvp. за примену ванпарничног поступка потребно да прописи грађ. права који регулишу питање издржавања детета садрже и формално-правну одредбу да се питање издржавања деце решава у ванпарничном поступку, јер то чл. 27. уvp. не садржи, а прописима грађанског закона, који се у овом случају има применити, није наређено да се издржавања малолетне деце може тражити само у редовној парници, како то рекурсни суд погрешно наводи.

Стога је рекурсни суд потврђујући одлуку првог суда погрешно нашао да у овом случају има места примени § 264. од. II. в. п., и да за одлучивање по овом предмету није надлежан ванпарнични суд, те је оваква одлука рекурсног суда у очитој опреци са законом — § 15. в. п.“

Изјава замерке није формалне природе већ ако се иста, по § 260. грађ. парн. пост. о повреди поступка не изјави онда се странка не може више жалити на ту повреду. (Пресуда Касационог суда у Београду од 16. септембра 1937. год. Рев. 1214).

У правој ствари С. М. противу С. ж., због меничног дуга, Трговачки суд у Београду пресудом од 30. октобра 1936. год., осудио је туженика да тужиоцу плати 12.000.— дин. главног меничног дуга, са разлога:

„На менични платни налог који је издао овај суд својим закључком од 28. септембра 1934 год. и којим су били осуђени да тужиоцу солидарно плате 26.000.— дин. туженици В. и С., — туженици су заједнички истакли следеће приговоре:

а) Да В. као неписмен утужену меницу није потписао нити да је кога овластио да га потпише:

б) да је меница издата тужиоцу као гаранција за мираз који су туженици имали дати својој ћерци односно сестри а тужиоцевој жени а да је тај мираз у стварима, готовом новцу, и у једној, на тужиоца пренетој хипотекарној тражини, исплаћен.

в) Да је утужена меница испуњена противно споразуму у толико што је испуњена на већу суму од 15.000.— дин. што је испуњена са роком плаћања у 1933. год. у место у 1935. год. што је као место плаћања означен Београд.

г) Да тужилац није легитимирани власник менице пошто му је меница дата као мираз за који се претпоставља заједнички живот супружника, што код тужиоца није случај пошто је своју жену отерао.

д) Да нису примили од тужиоца никакву противвредност.

Сам туженик С. приговорио је још и следеће:

ђ) да је као трансант испео из обавезе пошто менични протест није уредан;

е) да је потпис услужан и да би због тога тужилац могао од њега тражити наплату, тек ако не добије кредит — новац од главног дужника акцептанта, или кога другога; и

ж) да из опрезности пориче потпис на меници.

У поднеску од 15. октобра 1934. год. ред. бр. 6 обавестио је суд пуномоћник туженог С. Ј. који је предње приговоре суду и поднео, да је он пуномоћник само туженика С. а не и туженика В. и да су поднесени приговори уложени само у име туженог С. На тај начин остао је исти менични платни налог неприговорен од стране туженика В.

На расправи од 30. октобра т. г. тужилац је свео тужбено тражење на 12.000 дин. са споредностима.

Изведени су сви предложени докази а за резултат истих странке се упућују на расправне записнике.

Тужилац је тражио парничне трошкове по трошковнику који је приложио а туженик по умерењу суда.

Расмотривши у смислу § 368 гр. п. п. проведене доказе и наводе странака суд је нашао да су сви истакнути туженикови приговори неумесни и недоказани па их је као такве одбио, а менични платни налог, с обзиром на свођење тужбеног захтева на 12.000 дин. и на основу §§ 501. и 647. гр. п. п. делимично је укинуо до висине сведеног тужбеног захтева.

Приговор под а) неумесан је пошто су меничне обавезе по § 7. мен. зак. самосталне, те би менична обавеза приговорача С. стајала и поред евентуалне неваљаности обавезе другог меничног обвезника В. Но и обавеза В. је ваљана пошто је он на записнику од 29. марта 1935. год. код Среског суда у Обреновцу признао да је био овластио своју ћерку М. да га на утуженој меници потпише и пошто је тај потпис признао за свој.

Приговор под б) туженик ничим није доказао. Но и да је туженик доказао да је дужник В. пренео на тужиоца интабулисано потраживање, ипак тиме неби било угашено тужиоцево право на наплату из ове менице односно не би могла бити угашена обавеза туженика по овој меници, пошто ничим није доказао да је тужилац примио и прихватио на име исплате дуга овај пренос а тужилац то спори, јер се дуг без пристанка повериоца не може ничим другим исплатити до оних чиме је уговорен, а у конкретном случају се дуг има исплатити готовим новцем, — §§ 883. и 884. грађ. зак. С обзиром на то што је тужбени захтев сведен на 12.000 дин. отпада и приговор да је меница исплаћена на тај начин што је приговорач дао жени тужиоцевој а својој сестри спаваћу собу, пошто је давањем ове собе и суме од 3.000 дин. у готову, што тужилац признаје, меница остала у важности још за 12.000 динара.

Ни приговори под в) нису ничим доказани те су као недоказани одбијени. Приговор односно означања места плаћања чак и да је доказан не би био ни од каквог утицаја по пресуђење овога спора, пошто једна последица његова: евентуална месна надлежност овога суда, није истакнута у приговорима, те би овај суд и под претпоставком дакле да је доказано да је на меници место плаћања: Београд означено противно спо-

разуму, с обзиром да ненадлежност суда није истакнута — остао надлежан за пресуђење овога спора — §§ 101./IV. и 334. гр. п. п. Приговор под г) исто је тако недоказан. Противно тврђењу у овом приговору, а иском зима сведока И. Ј. и В. Ј. на записнику код Среског суда у Обреновцу од 29. марта 1936. год. као и саслушањем самог тужиоца на записнику код истог суда од 12. октобра 1936. год. утврђено је да тужилац живи у брачној заједници са својом женом М. По меничном закону пак тужилац је уредно легитимисан власник тужене менице јер је ланац индосамената до њега неиспрекидан — § 15. мен. зак.

Приговор под д) неумесан је пошто сам туженик тврди да је меница била дата тужиоцу као мираз, а у том случају му и не припада никаква противвредност.

Приговор под ђ) неумесан је јер е менични протест који је тужилац изискао благовремен и потпуно уредан.

Приговор под е) је неумесан јер су обавезе меничних дужника солидарне § 46. мен. зак. и пропис из услужности може се приговорити само ономе коме је меница потписала, у овом случају туженику В.

Најзад приговор под ж) отпада с обзиром на то што је тужени пред Среским судом у Н. Саду, на записнику од 31. октобра 1935. год. признао оспорени потпис на меници за свој.

По приговору туженика, Апелациони суд у Београду пресудом од 12. априла 1937. год. Пл. 25, потврдио је пресуду Трговачког суда, са разлога:

„Не стоји призивни навод под 1, да поступак првога суда има битних недостатака, који су спречили да се ствар исцрпно претресе и оцени јер је први суд извео све понуђене доказе и по свом уверењу нашао да су истакнути приговори неосновани, нарочито приговор у погледу меничне обавезе приватеља С. с обзиром на неваљаност обавезе другог меничног обавезника В. У том делу први суд је дао довољну и тачну оцену обавезе приватеља С. да је она и без обзира на ваљаност обавезе другог обавезника В. пуноважна, јер је самостална према § 7. мен. зак. са којом се оценом слаже и призивни суд.

Не стоји ни приговор под 2 призива, на име, да је повређено начело непосредности поступка, јер је први суд у циљу проналажења материјалне истине, а по предлогу парничара донео доказни закључак ради извођења надлежности доказа, и доказ саслушања В. ж. као странке путем замољеног суда у Обреновцу и на том записнику од 19. фебруара 1935. год. странке том закључку нису приговориле нити ставиле замерку, због чега је и приватељ упуштајући се у даље расправљање без замерке према § 260. г. п. п. изгубио право да се због те замерке призива.

Исто тако не стоји ни призивни навод под 3, да је меница исплаћена давањем тужиоцу намештаја у вредности од 10.000 динара и новцем у износу од 3.000 дин. јер је ту околност признао и тужилац, па због те исплате и свој тужбени захтев свео на 12.000 дин. што је први суд довољно и јасно образложио у нападнутој пресуди“.

По ревизији туженика, Касациони суд у Београду пресудом од 16. септембра 1937. год. Рев. 1214 потврдио је пресуду Апелационог суда, са разлога:

„Да не стоји ревизијски разлог из тач. 2. § 597. у в. тач. 2. § 590. гр. п. п. на који донекле упућује заступник туженика С. у тач. 1. ревизијског писмена, јер по нахођењу Касационог суда, чињеница што странке нису саслушање истовремено и пред истим судом, није могла спречити да се ова правна ствар исцрпно претресе и темељно оцени. Према томе призивни суд је правилно поступио, кад је одобрио поступак првог суда, а ово у толико пре, што туженик није изјавио своју замерку у смислу § 260. гр. п. п. на доказни закључак, којим је наређено да се саслушање странака обави код другог замољеног суда. Са горе изнетих разлога не стоје ни наводи улагача ревизије у тач. 2. ревизионог писмена, да не стоји навод апелационог суда да нема право нападати недостатак првостепеног поступка, за то што није учинио замерку на закључак првог суда од 19. фебруара 1935. год. да се странке испитају преко замољеног суда и што ревизија сматра да је замерка формалне природе, а потпуност или непотпуност поступка не зависи од замерке, него зависи од доказног материјала, који се прикупља и по службеној дужности. Овај навод ревизије не стоји за то, што је у § 260. гр. п. п. изриком предвиђено,

да ако се не изјави замерка о повреди прописа, који уређује поступак, онда странка, која је овлашћена на изјаву замерке, не може се више жалити на ту повреду, те за то не може се сматрати, да је изјава замерке формалне природе. Због тога Касациони суд сматра, да је туженик самим тим што је пропустио да стави своју замерку на поменути доказни закључак изгубио право, да се на исти жали“.

Јован Д. Смиљанић

секретар Касац. суда у Београду.

Делегација — § 28. гр. п. п.

Тужилац у тужби својој поднетој Среском суду за град Београд (П. 5799/37.) ради признања ванбрачног очинства и плаћања алиментације, предложио је у см. § 28. гр. п. п. да се пре одређивања расправе списи доставе Касационом суду ради делегације Среског суда у Чаковцу а са једнога, јединственога случаја и због примене правила међумурског приватног права.

Закључком својим П. 5799/37. Срески суд за град Београд одбио је предлог тужиоца о достављању списка Касационом суду § 28. гр. п. п. а ради делегације другог суда т. ј. Среског суда у Чаковцу, с тим да се по извршности овог закључка поступак пусти у ток. Ево образложења: „тужбом је тужилац преко свога заступника тражио признања ванбрачног очинства и плаћање алиментације, а при томе је предложио да се доставе списи Касационом суду ради доношења одлуке о делегацији Среског суда у Чаковцу за расправу ове правне ствари. Разлог за делегацију је означио целисходност с обзиром да се у конкретном случају има применити међумурско приватно право. По разматрању предњег предмета суд је по своме слободном уверењу нашао да је неумесан предлог тужиоца о делегацији суда, јер разлог целисходности захтева да се прво правна спорна ствар расправи код овога суда надлежног по месту домицила туженика — § 62. у в. § 44. гр. п. п. без обзира на примену прописа приватног права. Са изложеног ваљало је донети закључак као у диспозитиву — § 21. гр. п. п.“

По благовременом рекурсу Окружни суд за град Београд закључком Пл. 1284/37. укинуо је нападнути закључак а са разлога: „Према § 28. гр. п. п. у вези § 104. зак. о уређењу ред. судова први суд није био надлежан да одлучује о стављеном предлогу за делегацију, већ је био дужан да правну ствар упути надлежном вишем суду, у овоме конкретном случају Касационом суду ради доношења потребне одлуке. Међутим како првостепени суд није тако поступио, већ се је, и ако ненадлежан, сам упустио у расправу истакнутог питања о делегацији, то је нападнути закључак неправилан и ништав, те га је као тавког требало и укинути“.

Поступајући по напред наведеним разлозима Срески суд доставио је све списи Касационом суду. Веће за решавање сукоба о надлежности у смислу § 104. зак. о уређењу редовних судова донело је закључак Бр. 48/38. којим није уважен предлог за делегацију. Образложење је: „Према § 28. гр. п. п. у в. § 111. зак. о уређењу редовних судова, из разлога целисходности а по предлогу, једне странке може „Веће за решавање сукоба о надлежности“ донети одлуку да правну ствар расправи на место надлежног суда други суд исте врсте са подручја другог одељења Касационог суда — § 103. зак. о уређ. редов. судова. У овом случају тужила образлаже предлог за делегирање Среског суда у Чаковцу на место Среског суда у Београду, тиме, што би имало да се примени међумурско приватно право. Овај разлог није довољан за делегацију надлежности, те се спор има расправити код Среског суда за град Београд, као надлежног по месту пребивања тужене стране — § 62. гр. п. п. Са ових разлога Веће је донело одлуку као у диспозитиву“.

Драг. Д. Герасимовић,

судија Среског суда за град Београд.

ИЗ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ

Седница од 11. јануара 1939. године.

Претседник Владимир Симић отвара седницу и саопштава, да је у погледу Депозитног одељења интервенисао код претседника Округног суда за град Београд г. Филиповића, који му је изјавио, да је у ово одељење на рад доделио судију г. Петра Аранђеловића и да се нада, да ће одређени судија, благодарећи своје ранијем искуству у раду по депозитима успети да стање у одељењу депозита поправи, односно рад активира.

Решено је да се у будуће од брисаних адвоката и адв. приправника тражи повраћај издатих им легитимација, и ако су ови дужни да то сами чине.

Избрисан је из именика адвоката Љубомир Кордић из Чачка под 31. децембром 1938. год. због одрицања, а за преузиматеља његове канцеларије именован је адв. Ђорђе Поповић из Чачка.

Уписани су у именик адв. приправника: Слободан Стојадиновић на вежби код адв. Милорада Павловића у Београду са почетком вежбе од 29. дец. 1938.; Милорад Илић на вежби код адв. Селимира Јевтића у Београду са почетком вежбе од 2. августа 1938. од када је почео бесплатну вежбу у суду; Фахрија Куленовић на вежби код адв. Фрање Галијана у Београду са почетком вежбе од 29. дец. 1938.; Ратибор Нешковић на вежби код адв. Љубише Трифуновића у Београду са почетком вежбе од 1. јан. 1939.; Чедомир Ђурђевић на вежби код адв. Милосава Петровића у Свилајинцу са почетком вежбе од 29. дец. 1938.; Петар Савић на вежби код адв. Милана Накића у Крушевцу са почетком вежбе од 22. дец. 1938.; и Радомир Ђурић на вежби код адв. Дамјана Поповића у Београду са почетком вежбе од 2. јан. 1939. год.

Избрисани су из именика адв. приправника: Танасије Младеновић под 5. септ. 1938. по одјави; Благоје Рајичић под 1. апр. 1935. по одјави; Мира Шимат, удата Вучковић под 1. мајом 1938. по одјави; Драгољуб Обрадовић под 24. апр. 1938. по одјави; и Властимир Стојановић под 15. нов. 1937. по одјави.

Прочитана је претставка адвоката из Зајечара Бр. 3934/38. и решено је, да се адв. Милану Стевановићу саопшти, да је њихов предлог узет у разматрање и да ће се дефинитивна одлука донети на идућој седници. (Претставка се односи на стварање адв. удружења).

Чиновник Коморе Апостоливић улази у дворану и обавештава, да је пре кратког времена умро Добривоје — Добра С. Петковић, адвокат и почасни претседник Коморе.

Одмах по овом саопштењу претседник Симић прекида рад седнице за 5 минута и на тај начин одаје се прва пошта умрлом почасном претседнику Коморе. По овом је одмах одлучено да се седница потпуно прекине а претходно је решено, да се за погреб купи и пошаље венац са натписом: „Своме почасном претседнику Добривоју-Добри С. Петковићу — Адвокатска комора у Београду“, и да се пок. Петковић упише за добротвора Добротворног фонда ове Коморе са сумом од 5.000.— динара, која сума да се прокњижи на терет рачуна непровиђених издатака.

Осим овога, решено је и то, да на погребу говори у име Адвокатске коморе и адвоката претседник Симић, а да се умоли адвокат Ђорђе Карајановић да се са пок. Добром опрости у име његових другова.

РАСПИС

МИНИСТАРСТВА ПРАВДЕ ПОВОДОМ НАПЛАЋИВАЊА ТАКСЕ ЗА ПУНОМОЋИЈЕ ОД СТРАНКЕ КОЈОЈ ЈЕ ПРИЗНАТО СИРОМАШКО ПРАВО.

Министарство финансија — одељење пореза — актом бр. 77883/III. од 16. новембра 1938. год. доставило је Министарству правде следеће:

„У објашњењу овога Одељења од 12. априла 1938. год. бр. 19048 („Фин. зборник“ страна 322/38.), које је достављено томе Министарству наведено је: „Пошто по пропису првог става § 128. Грађанског парничног поступка у поступку пред зборним судовима са малим изузетком странке морају бити заступљене адвокатом, то издавање пуномоћја адвокатима од странке са признатим сиромашким правом у поступку пред зборним судом, за које мора бити заступана адвокатом представља једну нужност

самог поступка, за који странка ужива ослобођење од плаћања таксе по пропису § 8. Закона о судским таксама; то се ово ослобођење у таквим случајевима односи и на таксу из Т. бр. 56. Закона о судским таксама“.

Међутим, како је поводом овога објашњења ово Одељење добило образложену преставку Председништва Апелационог суда у Сплиту од 3. октобра т. г. С. 11. тач. 311, 25/38. у којој је наведено да сем обавезног заступања у поступку пред зборним судом има случајева да странци са признатим сиромашним правом Срески суд у смислу §§ 249. и 527. грпп. наложи да на расправу дође са способним пуномоћником јер се странка није знала да разговетно изјасни о предмету спора или када странка са признатим сиромашким правом због удаљености, приштедне трошкова или из других разлога нађе за потребно да заступање повери пуномоћнику, те да се према томе ослобођење од плаћања таксе треба да односи на сва пуномоћја, која издаје странка са признатим сиромашким правом у парници за коју јој је ово право признато.

Сем тога у овој преставци наведено је да ослобођење од таксе и других државних пристојби, које странци са признатим сиромашким правом даје § 165. грпп. не овисно је о томе да ли је парница одвјетничка или не и неовисно је о томе, да ли се у одвјетничкој парници она служи бесплатним адвокатом постављеним јој од суда или оним, којег сама именује. Па како је се са овим разлозима сложило и то министарство писмом од 6. тек. мес. бр. 112.493 а и ово Одељење томе не би имало шта да приговори, то се објашњење овога Одељења од 12. априла 1938. бр. 19.048 замењује са следећим објашњењем донетим у смислу § 43. закона о суд. таксама.

Пропис § 8. под А. став (1) Закона о судским таксама одређује да су лица којима је признато сиромашко право ослобођена судских такса за све поступке ту побројане. Такса по Т.бр. 56. Закона о судским таксама је судска такса, јер друге таксе сем суд. такса поменути Закон и не нормира. Према томе лица, којима је признато сиромашко право, ослобођена су у односном судском поступку и таксе на пуномоћје по Т.бр 56. Закона о судским таксама али у границама прописаним у § 8. истог Закона“.

Моли се Министарство да предње објашњење достави свим судовима и адвокатским коморама“.

ИЗДАВАЊЕ, ЗАМЕНА И ПОВРАЋАЈ ЛЕГИТИМАЦИЈА АДВОКАТА И АДВ. ПРИПРАВНИКА.

По § 52. Пословника Коморе сваки адвокат и адв. приправник дужан је имати и увек собом носити карту идентитета (леgitимацију) са утиснутом фотографијом из времена издања карте. Фотографија се предаје Комори у два примерка, од којих један остаје у архиви Коморе.

Адвокати су дужни сваке друге године, и то непарне године, а адв. приправници, сваке године, заменити леgitимацију новом са фотографијом тога времена.

На случај смрти, оставке на звање или брисања из именика леgitимација се има вратити Комори ради уништаја, а на случај суспендовања има се депоновати секретаријату Коморе, где има остати за све време суспендовања.

Приправници су исто тако дужни да Комори врате леgitимацију кад буду избрисани из именика адв. приправника, а кад промене адвокатску канцеларију да исту замене новом.

Позивају се сви адвокати и адв. приправници да се ових прописа стриктно придржавају.

Адвокатска Комора у Београду.

Пажња адвокатима

У последње време Милан С. Партоњић шаље адвокатима штампан позив за претплату на његову књигу »Liber advocatorum Yougoslaviae«.

Комора извештава адвокате, да са овим издањем нема ничега заједничког. Напротив, сматра да овакво издање не би служило за углед адвокатском реду са пуно разлога, од којих наводимо само неке:

1) Не постоји ни најмања потреба за оваквим издањем;

2) Ово издање не може ни у ком случају бити потпуно, јер сви адвокати неће дати податке о себи, који се за књигу траже;

3) Податци у колико би их адвокати слали, били би у ствари неконтролисани, па би се исти могли извргнути у недостојну рекламу;

4) На књигу би се могли претплатити само богатији адвокати, што значи, да књига не би била доступна свим адвокатима, те би иста само за богатије адвокате значила рекламу, која није у складу ни са чашћу, ни са угледом, ни са достојанством адвокатског staleжа.

Против овога издања одлучно су се изјасниле Адв. Комора у Загребу и Јубљани, а свакако ће и остале коморе бити истог мишљења.

КОМОРА УПОЗОРАВА СВОЈЕ ЧЛАНОВЕ, ДА СЕ НА КЊИГУ *Liber advokatorum Yougoslaviae* (тачно латински треба: *Jugoslaviae*) НЕ ПРЕТПЛАЋУЈУ, ЈЕР НИКАКВА, ПА НИ ОВЕ ВРСТЕ РЕКЛАМА НИЈЕ АДВОКАТА ДОСТОЈНА.

БЕЛЕШКЕ

Г. Властимир Стевановић, адв. из Београда, поклатио је Комори за њену библиотеку 18 књига од разних писаца из области правне науке.

На овоме поклону Комора захваљује своме члану г. Стевановићу.

Адвокатска Комора у Београду.

Светозар Стојадиновић, трг. из Београда у место венца уписао је пок. Добру Петковића, бив. адв. у Добротворни Фонд Коморе са сумом од 500.— динара.

Овај гест знак је пажње г. Стојадиновића према пок. Петковићу, који га је тридесет година заступао. Факат сам, да је пок. Добра тридесет година заступао једног клиента чини част и његовом имену и целом адвокатском staleжу.

САДРЖАЈ ПРАВНИХ ЧАСОПИСА

Б р а н и ч ће доносити садржаје свих правних часописа код нас.

А р х и в за правне и друштвене науке, орган Београдског правног факултета. Уредник **Др. Михаило Илић**. Садржај бр. 6. књ. XXXVII, за децембар 1938. год.: Чланци: Др. Ђорђе Тасић: Модерни релативизам и проблем природног права; Др. Милан Бартош: Криза међународног приватног права; Др. Љубомир С. Дуканац: О објективности економске науке; Др. Тихомир Васиљевић: Улога судије и његова припрема у борби против криминалитета; Милутин С. Калезић: Нека спорна питања из припремног поступка (Свршетак); Милорад В. Кукољац: Контроверза у поступку због сметања поседа. — Правна политика од Војислава Љ. Павловића. — Страни правни живот од Жарка Ћ. Деспотовића. — Судска хроника од: Сергија Троицког, Тихомира М. Ивановића, Јована Д. Смиљанића, Секуле Н. Кецојевића, Братислава М. Белашевића, Милорада М. Јовановића. — Оцене и прикази. — Белешке. — Преглед часописа. — Нове књиге.

Садржај бр. 1. књ. XXXVIII, за јануар 1939. год.: чланци: Др. х. с. Слободан Јовановић: Дункманова социологија религије; Др. Данило Ј. Данић: Један поглед на позакоњење ванбрачне деце; Др. Божидар С. Марковић: Правичност као извор права; Др. Никола С. Стјепановић: Обим, задатак и метода обраде административног права на правном факултету; Др. Адам П. Лазаревић: Значај парничне легитимације са гледишта процесног права и последице њеног недостатка. — Међународно-правна хроника од Др. Илије Пржића. — Страни правни живот од Др. Драгољуба Аранђеловића. — Административна хроника од Светозара Аџића. — Судска хроника од Јована Д. Смиљанића, Др. Милана Бартоша, Др. Видана О. Благојевића, Тихомира М. Ивановића, Александра Р. Миловића, Драгоми-

ра Д. Герасимовића, Миленка Т. Михаиловића, Др. Ханса Бауера, Братислава М. Белашевића. — Оцене и прикази. — Некролог. — Белешке. — Преглед часописа.

Мјесечник, гласило Правничког друштва у Загребу. Уредници Др. Едо Ловрић и Др. Иво Политео. Садржај бр. 12, год. LXIV, за децембар 1938. год.: Реформа контумацијоног поступка, од Др. Рикарда Ленца; Из новијег социјалног законодавства, од Др. Ива Политеа; Однос појма продуженог дјела наших врховних судова према истоврсном идеалном стицају кривичног законика, од Др. Владимира Бауера; Развргнуће заједница с обзиром на ванпарнични и нови извршни поступак од Др. Бранка Базале; застара тужбе на плаћу по Закону о радњама, од Др. Ива Куна; Правни положај иноземних трговачких друштава у нашој држави по данашњем праву и по новом Трговачком закону, од Др. Бертолда Ајзнера, Бановинска самоуправа по Срскићеву нацрту, од Др. Божицара Фирита. — Правосуђе. — Књижевност. — Сваштице.

Одвјетник, орган Адвокатске коморе у Загребу. Уредник Др. Иво Политео. Садржај бр. 1. и 2. год. XIII, за јануар 1939. год.: Одвјетник као нар. посланик; Парнични трошкови у брачним парницама пред духовним судом од Др. М. Белића; Уговор о одвј. награди; Одбрана код т. зв. несимпатичних дела; Како треба инструирати и таксирати извршне приједлоге од Др. Р. Трстњака; О сталешким корпорацијама; За усавршење јудикатуре; Из сталешке јудикатуре, Вијести Адв. коморе у Загребу. — Разно.

Правосуђе, часопис за судску праксу и законодавство. Уредник Стојан Јовановић. Власници и издавачи: Др. Иво Матијевић и Стојан Јовановић. Оснивачи: Др. Иво Матијевић, Др. Фердо Чулиновић и Стојан Јовановић. Садржај бр. 12, год. VII, за децембар 1938. год. — Посвећено Двадесетогодишњици ослобођења и уједињења. Грађанско право: Др. Мирослав Муха: Чињенична утврђења и правна оцена; Братислав Белашевић: Један случај примене у пракси Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова; Младен Грубиша: Материјална правноснажност одлуке ванпарничног суда. — Кривично право: Др. Тихомир Васиљевић: Судски опроштај казне; Душан Умићевић: Истражни затвор и § 420 к. п.; Војислав Јб. Павловић: Могу ли се војна лица место казне затвора осудити на новчану казну?; Др. Душан Станојевић: Иступно самовлашће. — Белешке. — Преглед књига. — Нове књиге и часописи.

Полиција, часопис за политичко-управну, полицијску, судску и самоуправну праксу. Уредник Васа Лазаревић са уређивачким одбором. Садржај бр. 12, год. XXV, за децембар 1938. год.: Нови Министар унутрашњих послова, од Уредништва; Нашим претплатницима. — Чланци и расправе: Разматрања о условној осуди од Др. Ј. Кулаша; Право тужбе на Државни Савет против одлука донетих по Уредби о картелима од Муштафе Комарчића; Кривична и казнена питања пред Друштвом народа од Др. Ђорђа В. Тодоровића; Пројекат Закона о иступима — посебни део — од Др. Ј. Кулаша. — Пракса од Бранка Цвјетковића, Љубомира Ж. Јевтића, Јована Д. Смиљанића, Н. Оцокољића и С. Ћ. — Итд.

ПРЕГЛЕД ЗАКОНОДАВСТВА

Објављеног у Службеним новинама од 1. до 25. јануара 1939. год.:

Бр. 4.-I, од 5. јануара 1939. год.: 1) Упут о краљевским одликовањима, њиховом рангу и ношењу. — 2) Тарифа завода за испитивање материјала 4. Уредбе са законском снагом о регулисању начина утрошка износа наплаћених за испитивања, која врше универзитетски заводи техничких факултета на основу чл. 19. Уредбе о техничким факултетима. — 3) Тарифа електротехничког завода за оверу и преглед инструмената и за испитивање апарата, машина и електротехничког материјала уопште. — 4) Територијална надлежност Новосадске огледне и контролне станице за контролу семена културних биљака и фитопатолошку службу. — 5) Територијална

надлежност Сарајевске пољопривредне огледне и контролне станице за контролу семена културних биљака и фитопатолошку службу.

Бр. 7.-II, од 11. јануара 1939. год.: 6) Правилник о руковању и употреби фонда за грађење и уређење речних пристаништа. — 7) Решење о наплати пристанишних такса на име кејаже и казукарине у корист фонда за грађење и уређење речних пристаништа. — 8) Правилник о полагању државног стручног испита по струци аграрне реформе и аграрно-правних односа ресора Министарства пољопривреде. — 9) Програм специјалног испита за чиновнике приправнике Сеизмолошког завода у Београду. — 10) Преглед државних расхода и прихода за месец новембар и за период април—новембар 1938. по буџету 1938./39. — 11) Телефонски саобраћај.

Бр. 9.-III, од 13. јануара 1939. год.: 12) Указ о преношењу седишта општине Блока у Фару. — 13) Указ о образовању општине Кафино село. — 14) Правилник за приватну ронилачку службу у мору. — 15) Допуна Правилника о регулисању промета девизама и валутама. — 16) Специјална такса на уверења Завода за унапређење спољне трговине. — 17) Наредба о ступању Уредбе о изабраним одборима на снагу на подручју града Београда. — 18) Упутства за нострификацију диплома помоћног особља у социјалној и здравственој служби. — 19) Измене и допуне §§ 14. и 21. Уредбе о организацији Минист. саобраћаја и саобраћајне службе. — 20) Решење Опште седнице Државног савета.

Бр. 18.-IV, од 25. јануара 1939. год.: 21) Правилник о оснивању и уређењу апотекарско-санитетских слагалишта, лабораторија, апотека и приручних апотека братинских благајна. — 22) Измене Уредбе о организацији Министарства саобраћаја. — 23) Измене у Правилнику о пословном реду у Министарству финансија. — 24) Допуна чл. 4. Правилника о додатку за теренски рад службеника Министарства финансија. — 25) Прикључење одељка осјечке Царинарнице у Винковцима, Царинарнице у Вуковару. — 26) Допуна Правилника о рачуноводству завода за унапређење спољне трговине. — 27) Аутентично тумачење ст. 4. чл. 44. Уредбе о заштити новчаних завода и њихових веровника. — 28) Земље заражене кромпиром раком златицом и мољцем и штитастом ваши Лано-жозе. — 29) Измена чл. 21. Правилника о царин. посредницима. — 30) Измена техничких услова за набавку дијаграмских трака за брзиномере. — 31) Измена и допуна листе органа овлашћених за издавање уверења о пореклу у Чешкословачкој. — 32) Међународна конвенција о телекомуникацијама приступ Нових Хебрида. — 33) Конвенција о уређењу међусобне помоћи у вођењу поступка у грађанским и трговачким стварима, које су у течају или које могу бити у течају пред односним судским властима, између Краљевине Југославије и Краљевине Велике Британије и Северне Ирске. — 34) Светска поштанска конвенција — ратификација Аргентине. — 35) Споразум о укидању консуларних виза на здравственим патентима приступ извесних британских територија. — 36) Исправка Правилника о руковању и употреби фонда за грађење и уређење речних пристаништа.

НОВЕ КЊИГЕ

Dr. Roman Longchamps de Berier: *Zobowiązania* — Wudanie drugie. Lwów, 1939. p. 652.

Dr. Berthold Eisner: *Der Vorentwurf eines Zivilgesetzbuches für das Königreich Jugoslawien* (Il Progetto preliminare del Codice civile jugoslavo). Estrato dall' *Annuario di Diritto Comparato e di Studi Legislativi* Vol XIV, Fasc. 1^a, 2^a. Edizione Dell' Istituto di Studi Legislativi. Roma, 1938 p. 200. — Правни положај иноземних трговачких друштава у нашој држави по данашњем праву и по новом трговачком закону (Прештампано из „Мјесечника“ бр. 10, 11 и 12 год. 1938.). Загреб. Стр. 35. (Латиницом).

Prof. Salvatore Galgano: *Giurisprudenza Comparata di Diritto civile* (Con Cenni di Legislazione e Bibliografia Internazionale) Volume I: Rassegne di *Giurisprudenza*. Italia, Francia; Volume II: Rassegne di *Giurisprudenza*: Belgio, Germania. Edizione Dell' Istituto di Studi Legislativi, Roma 1938.

Др. Ђорђе Тасић: Увод у Правне науке (Енциклопедија права). Предавања — подешена за студенте прве године. Београд, 1938. Стр. 173. Издање пишчево.

Љубомир Хофмановић: Зборник најновијег инвалидског законодавства 1939. Београд, 1939. стр. 208. Издање пишчево.

Др. Божидар В. Марковић: Пре двадесет година, Наше народно уједињење, унутрашње уређење Југославије. Библиотека Политика и друштво, свеска 24, издање Издавачке задруге Политика и друштво с. о. ј. стр. 69.

Др. Божидар С. Марковић: Реформа нашега грађанског законодавства. Библиотека Политика и друштво, свеска 25. Издање Издавачке задруге Политика и друштво с. о. ј. Стр. 46.

Др. Фердо Чулиновић: Народное право, Зборник правних мисли из наших народних умотворина. Београд, 1938. Издање пишчево, стр. 495. (Латиницом).

Ручиер—Штрохал: Збирка рјешадаба Стола седморице у грађанско-правним стварима. Свезак I (рјешидбе бр. 1—503). Загреб, 1939. стр. 681. Издање „Типографије“ д. д. Загреб. (Латиницом).

Dr. Rudolf Sajović: Civilni pravni postopnik s kratkimi po-
jasnili. Zvezek II. Izdaja društvo „Pravnik“ v Ljubljani. Ljubljana, 1939. str. 737.
Annuaire de Législation étrangère, publié par la Société de
Legislation comparée contenant le Texte des principales Lois votées dans les pays
étrangers en 1934, 1935 et 1936. Paris, 1938, p. p. 667. Librairie générale de Droit
et de Jurisprudence.

La Bataille pour la paix. Messages, déclarations et discours
des chefs de gouvernement — principaux documents officiels (10 Septembre— 5
octobre 1938) Paris, 1938, p. 107. Imprimerie du „Temps.“

Др. Иво Матијевић и Фердо Чулиновић: Коментар Закона о извршењу и обезбеђењу. 20. свеска (8. свеска треће књиге). Издање штампарије „Светлост“. Београд, 1939. стр. 1177—1256. (Латиницом).

Хиршл Јаков: О доказу у грађанским парницама. Издање пишчево. Загреб, 1937. стр. 444. (Латиницом).

Чехословачко-југословенски Привредни годишњак 1938. Издање Југословенско-чехословачке Привредне коморе у Београду. Београд, 1938. стр. 130. (Латиницом).

Наш саобраћај — месечни часопис за железнички, поморски и речни саобраћај. Часопис уређује Редакциони одбор. Одговорни уредник Јован М. Јовановић. Штампарија Драг. Грегорић, Београд. Година I, бр. 1. и 2.

Привредна утакмица — ревија Југословенског удружења за заштиту индустријске својине и сузбијање нелојалне утакмице. Главни уредник: Др. Јанко Шуман. Уредници: Др. Мирковић и Др. Марко Супић. Година I, број 1 за јануар 1939.

L'esprit international — The international Mind, Revue tri-
mestrielle. Dotation Carnegie pour la paix internationale. 1er janvier 1939, 13e Anné
No 49. Librairie Hachette, Paris, 1939, p.p. 192.

Власник и издавач Бранича је Адвокатска комора у Београду коју претставља претседник **Владимир Св. Симић** адвокат.

За Штампарију „Светлост“ М. Вајзер, Краљице Наталије 88. — Београд